

**UCHWAŁA NR XIII/289/2025
RADY MIEJSKIEJ W BIELSKU-BIAŁEJ**

z dnia 11 czerwca 2025 r.

**w sprawie przyjęcia sprawozdania z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Bielsku-Białej w 2024 roku**

Na podstawie art. 110 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 1283 z późn. zm.)

**Rada Miejska
postanawia**

§ 1. Przyjąć do wiadomości sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej w 2024 r., stanowiące załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Miejskiej

Dorota Piegzik-Izydorczyk

Sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej w 2024 roku

Spis treści

1. Wprowadzenie	7
1.1. Istotne przedsięwzięcia realizowane w 2024 roku	9
1.2. Realizacja budżetu MOPS	11
1.2.1. Budżet MOPS w latach 2022-2024	11
1.2.2. Realizacja dochodów w roku 2024	17
2. Pomoc środowiskowa i organizowanie społeczności lokalnej.....	19
2.1. Pomoc finansowa	19
2.1.1. Pomoc finansowa dla osób i rodzin w środowisku lokalnym	19
2.1.2. Świadczenia rodzinne, opiekuńcze, wychowawcze i fundusz alimentacyjny	21
2.1.3. Dodatek osłonowy, węglowy i bon energetyczny	21
2.1.4. Dodatki mieszkaniowe	21
2.1.5. Refundacja podatku VAT od paliw gazowych	21
2.1.6. Stypendia szkolne	21
2.2. Pomoc środowiskowa	21
2.2.1. Zadania pracowników socjalnych	22
2.2.2. Mieszkania Treningowe i Wspomagane	25
2.2.3. Program Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2027, Podprogram 2023	27
2.2.4. Wieloletni Rządowy Program Posilek w szkole i w domu na lata 2024-2028	27
2.3. Usługi opiekuńcze na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych oraz usługi specjalistyczne	28
3. Pomoc specjalistyczna	32
3.1. Zapewnienie opieki i wychowania dzieciom częściowo lub całkowicie pozbawionym opieki	32
3.1.1. Organizowanie opieki w rodzinach zastępczych oraz realizacja pomocy na rzecz rodzin zastępczych.....	32
3.1.2. Organizowanie opieki nad dzieckiem pozbawionym częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej w całodobowych placówkach opiekuńczo-wychowawczych	32
3.1.3. Rodziny biologiczne dzieci umieszczonych w całodobowych placówkach opiekuńczo-wychowawczych lub rodzinach zastępczych	32
3.1.4. Pomoc w integracji ze środowiskiem oraz przyznanie pomocy pieniężnej na usamodzielnianie i kontynuowanie nauki	32
3.1.5. Asystent rodziny	32

3.2. Wsparcie osób starszych i niepełnosprawnych w ramach pomocy specjalistycznej	33
3.2.1. Domy pomocy społecznej.....	33
3.2.2. Ośrodki wsparcia	36
3.2.3. Ośrodki wsparcia dla osób starszych	36
3.3. Pomoc na rzecz osób bezdomnych	39
4. Programy oraz Projekty.....	45
4.1. Programy profilaktyczne	45
4.1.1. Realizacja zadań ze środków finansowych z Gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na 2024 rok	45
4.1.2. Procedura interwencji wobec przemocy domowej <i>Niebieskie Karty</i>	45
4.2. Programy i projekty aktywizacyjne	47
4.2.1. Gminny Program Prac Społecznie Użytecznych	47
4.3. Programy integracyjne	49
4.3.1. Program p.n.: <i>Doradca ds. Osób z Niepełnosprawnością w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej</i>	49
4.3.2. Program p.n.: <i>Klub Integracji Społecznej w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej</i>	50
4.3.3. <i>Program działalności Miejskiego Centrum Usług Społecznościowych w Bielsku-Białej „Wzgórze Kreatywności” przy ul. Wzgórze 14</i>	52
4.4. Programy opiekuńcze	52
4.4.1. Program p.n.: <i>Giełda Wolontariatu w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej</i>	52
4.4.2. Resortowy Program MRPiPS p.n.: <i>Opieka Wytchnieniowa dla JST – edycja 2024</i>	53
4.4.3. Program p.n.: <i>Czyste Powietrze</i>	55
4.4.4. Wieloletni rządowy program <i>Posiłek w szkole i w domu</i> na lata 2024-2028.....	55
4.4.5. Program MRPiPS p.n.: <i>Korpus Wsparcia Seniorów – edycja 2024</i>	55
4.4.6. Program p.n.: <i>Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej – edycja 2024</i>	55
4.5. Pozostałe Projekty	56
4.5.1. Projekt p.n.: <i>Infokiosk dla osób niepełnosprawnych</i>	56
4.5.2. Projekt p.n.: <i>DoBBra Rodzina – Rozwój usług dla rodzin w Bielsku-Białej</i>	56
4.5.3. Projekt p.n.: <i>Rozwój usług w społecznościach lokalnych Bielska-Białej</i>	57
4.5.4. Projekt p.n.: <i>Nowe usługi społeczne w Bielsku-Białej</i>	58
4.6. Inne Programy	60
5. Świadczenia rodzinne, opiekuńcze, wychowawcze, fundusz alimentacyjny	62
5.1. Świadczenia rodzinne, opiekuńcze. Jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia się żywego dziecka	62
5.2. Świadczenie wychowawcze – Program Rodzina 800 plus.....	67

5.3. Fundusz alimentacyjny	67
6. Dodatek osłonowy, węglowy bon energetyczny.....	70
6.1. Dodatek osłonowy	70
6.2. Dodatek węglowy	70
6.3. Bon energetyczny	70
7. Świadczenie za zakwaterowanie i wyżywienie obywateli Ukrainy.....	72
8. Dodatki mieszkaniowe	74
9. Refundacja podatku VAT od paliw gazowych	76
10. Stypendia szkolne.....	78
11. Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych.....	80
12. Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności	85
13. Windykacja należności	88
14. Doskonalenie zawodowe pracowników MOPS.....	91
14.1. Struktura zatrudnienia i podnoszenie kwalifikacji	91
15. Ważniejsze przedsięwzięcia i działania zapewniające ciągłość funkcjonowania Ośrodka.....	94
15.1. Zapewnienie zgodności z wymogami prawa	94
15.1.1. Działania Zespołu Prawnego, audyty i kontrole	94
15.1.2. Ochrona danych osobowych	95
15.1.3. Stanowisko ds. BHP i PPOŻ	95
15.1.4. Zespół ds. Sprawozdań, Analiz i Komunikacji Społecznej	96
15.2. Zadania mające na celu poprawę organizacji pracy	96
15.3. Roboty remontowe	99
15.4. Zamówienia publiczne.....	100
16. Potrzeby miasta Bielska-Białej na zadania w zakresie pomocy społecznej i polityki społecznej realizowane przez MOPS w2025 roku	102
17. Zakończenie	107

Informacje wstępne

1. WPROWADZENIE

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej działa na mocy *Uchwały Nr XIII/52/90 Rady Miejskiej w Bielsku-Białej z dnia 25.10.1990 r. (z późn. zm.)*, w oparciu o art. 7 ust. 1 pkt 6, art. 9 ust. 1 *Ustawy z dnia 08.03.1990 r. o samorządzie gminnym*.

W roku 2024 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej realizował zadania wynikające m.in. z następujących ustaw:

- Ustawy o pomocy społecznej;
- Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- Ustawy o świadczeniach rodzinnych;
- Ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów;
- Ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci;
- Ustawy o zmianie ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci oraz niektórych innych ustaw;
- Ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin *Za życiem*;
- Ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych;
- Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy;
- Ustawy o zatrudnieniu socjalnym;
- Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej;
- Ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii;
- Ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;
- Ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów;
- Ustawy o dodatkach mieszkaniowych;
- Ustawy o prawie energetycznym;
- Ustawy o ochronie zdrowia psychicznego;
- Ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;
- Ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa;
- Ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych;
- Ustawy o dostępie do informacji publicznej;
- Ustawy o finansach publicznych;
- Ustawy o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne;
- Ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji;
- Ustawy prawo upadłościowe;
- Ustawy o pracownikach samorządowych;
- Ustawy o rachunkowości;
- Ustawy prawo zamówień publicznych;
- Ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych;
- Ustawy Kodeks cywilny;
- Ustawy Kodeks postępowania administracyjnego;
- Ustawy Kodeks pracy;
- Ustawa o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich;
- Ustawa o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa;
- Ustawa o dodatku osłonowym;
- Ustawa o dodatku węglowym;
- Ustawa o bonie energetycznym;
- Ustawa o zmianie ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych oraz niektórych innych ustaw;

- Ustawa o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023 r. oraz w 2024 r. w związku z sytuacją na rynku gazu;
- Ustawa o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa;
- Ustawa o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023 r. oraz w 2024 r. w związku z sytuacją na rynku gazu.
- Ustawy o systemie oświaty;
- Ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z usuwaniem skutków powodzi;
- Ustawa o doręczeniach elektronicznych.

W 2024 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej na realizację zadań wydatkował ogółem kwotę **168.749.111,58 zł** (2023 r. – **144.694.370,12 zł**; 2022 r. – **229.977.022,36 zł**). W okresie sprawozdawczym w tut. Ośrodku przyjęto **31.542** wnioski, przeprowadzono **8.514** wywiadów środowiskowych, wydano **34.999** decyzji oraz sporządzono **7.609** informacji dotyczących przyznania prawa do dodatku osłonowego i bonu energetycznego. Szczegółowo dane przedstawia Tabela 1. Ze wsparcia udzielanego na podstawie *Ustawy o pomocy społecznej* skorzystały **1.773** środowiska, a łączna ilość osób w rodzinach, do których trafiła pomoc to **2.920**.

Tabela 1: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej – ujęcie ilościowe w latach 2022-2024

l.p.	Wyszczególnienie	2022	2023	2024
1.	Korespondencja przychodząca do MOPS	32.264	28.756	31.334
2.	Przyjęte wnioski	47.698	24.862	31.542
3.	Przeprowadzone wywiady środowiskowe	9.379	9.499	8.514
4.	Wydane decyzje	32.539	32.331	34.999
5.	Wydane orzeczenia	3.621	4.386	4.257
6.	Wydane zaświadczenia o korzystaniu z pomocy	144	151	166
7.	Praca socjalna prowadzona w oparciu o kontrakty socjalne	382	337	293

Jednym z nadrzędnych zadań pomocy społecznej jest doprowadzenie osób i rodzin do ich życiowego usamodzielnienia. Osiągnięcie tego celu wymaga współpracy i zaangażowania w cały proces zarówno samych zainteresowanych jak również instytucji i przedstawicieli władz lokalnych, dzięki czemu podejmowane działania mają charakter kompleksowy, spójny – możliwie najbardziej optymalny.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej, mając na uwadze właśnie takie wytyczne, organizował działania z zakresu szeroko rozumianej pomocy społecznej przy wykorzystaniu zasobów własnych, ale również na zasadzie partnerstwa z różnorodnymi organizacjami i instytucjami. Podejmował działania profilaktyczne, aktywizacyjne, opiekuńcze i integracyjne na rzecz osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym, ponadto pozyskiwał środki z różnorodnych programów rządowych i funduszy strukturalnych, by w sposób najbardziej całościowy i profesjonalny wspierać osoby i rodziny w przezwyciężaniu ich życiowych trudności i w ich usamodzielnianiu.

1.1 Istotne przedsięwzięcia realizowane w 2024 r.

- Realizacja *Programu rozwoju rodzinnych domów pomocy na rok 2024* – Moduł I – dofinansowanie kosztów ponoszonych przez gminę w związku z osobami skierowanymi do Rodzinnego Domu Pomocy przed 01.01.2022 r. (MOPS dofinansował koszty pobytu 3 osób przebywających w Rodzinnym Domu Pomocy).
- Realizacja Programu Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej p.n.: *Opieka wytchnieniowa dla Jednostek Samorządu Terytorialnego* – edycja 2024.
- Realizacja z MRPiPS *Programu Wieloletniego Senior+ na lata 2021-2025* (edycja 2024). Moduł 2 – Zapewnienie funkcjonowania Placówek Senior+ dotyczy Dziennego Domu Senior+ przy ul. Partyzantów 62, Klubu Senior+ przy ul. Jesionowej 13, Klubu Senior+ przy ul. Jutrzenki 20.
- Realizacja Programu p.n.: *Kreatywny mózg to zdrowy senior na +* w ramach Konkursu *Granty 2024 Stowarzyszenia Zdrowych Miast Polskich*.
- Kontynuacja współpracy z Fundacją Edukacji Pozaformalnej w Bielsku-Białej - realizacja projektu p.n.: *Europejska Akademia Seniora – technologie komunikacyjno-informacyjne (TIK); sztuczna inteligencja i motywacja do podnoszenia kompetencji w oparciu o dobrostan* oraz projektu p.n.: *Europejska Akademia Seniora – rozwój kompetencji cyfrowych, technologicznych i zdrowotnych poprzez wymianę doświadczeń i mobilność Erasmus+* w ramach programu Erasmus+.
- Kontynuacja współpracy ze Stowarzyszeniem Pomocy Osobom Niepełnosprawnym *Serce dla Serca* przy Parafii Św. Trójcy w Bielsku Białej, ze Stowarzyszeniem *Hajstra*, Fundacją Aktywności Społecznej *Złote Łany* w Bielsku-Białej oraz z Książnicą Beskidzką.
- Realizacja Programu MRPiPS p.n.: *Korpus Wsparcia Seniorów na rok 2024*; Moduł I – wspierający gminy w zakresie rozwoju działań samopomocowych poprzez uruchomienie i utrzymanie usług opiekuńczych świadczonych w formie usług sąsiedzkich. Moduł II – wyposażenie mieszkańców miasta Bielska-Białej w tzw. „opaski bezpieczeństwa”, świadczące usługi opieki na odległość wraz z elektronicznym całodobowym monitoringiem sygnałów alarmowych).
- Kontynuowanie realizacji zadań publicznych Miasta Bielska-Białej zleconych od marca 2022 r. Fundacji Rozwoju Przedsiębiorczości Społecznej *Być Razem* z Cieszyna p.n.: *Udzielanie wsparcia i pomocy osobom bezdomnym, bezrobotnym żyjącym w ubóstwie oraz innym osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym – Schronisko dla Osób Bezdomnych i Schronisko dla Osób Bezdomnych z Usługami Opiekuńczymi* oraz *Udzielanie wsparcia i pomocy osobom bezdomnym, bezrobotnym żyjącym w ubóstwie oraz innym osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym – Noclegownia*.
- Udział w patrolach miejsc niemieszkalnych (organizowanych wraz ze Strażą Miejską i Policją), w których przebywały osoby bezdomne.
- Udział w Akcji przeciwko przemocy p.n.: *ODWAŻNI BB*.
- Kontynuowanie współpracy z Caritas Diecezji Bielsko-Żywieckiej w ramach porozumienia zawartego na potrzeby realizacji projektu *Program Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2027, Podprogram 2023*, współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego Plus.
- Kontynuowanie współpracy z Caritas Diecezji Bielsko-Żywieckiej w zakresie zapewnienia całodobowego schronienia w Domu Matki i Dziecka Caritas.
- Kontynuowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi m.in. z Centrum Integracji Społecznej prowadzonym przez Bielskie Stowarzyszenie Artystyczne *Teatr Grodzki*, Towarzystwem Pomocy im. Św. Brata Alberta – Koło Terenowe Bielsko-Biała, Śląską Fundacją *Błękitny Krzyż*, Związkiem Polskich Kawalerów Maltańskich.
- Podejmowanie działań na rzecz profilaktyki uzależnień od środków psychoaktywnych w ramach zawartego porozumienia dotyczącego współpracy z Państwową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną, Komendą

Miejską Policję, Strażą Miejską, Urzędem Miejskim, Kuratorium Oświaty w Katowicach, Śląskim Oddziałem Narodowego Funduszu Zdrowia oraz Fundacją Zapobiegania i Resocjalizacji Uzależnień *Nadzieja*.

- Wydawanie zaświadczeń o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego osoby ubiegającej się o dofinansowanie w ramach programu *Czyste powietrze*.
- Realizacja jednorazowego dodatku osłonowego dla gospodarstwa domowego.
- Realizacja bonu energetycznego będącego jednorazowym dofinansowaniem do rachunków za energię elektryczną dla gospodarstw domowych.
- Realizacja zadania dotyczącego refundacji podatku VAT od opłaconej faktury paliw gazowych, przysługująca za gaz wykorzystywany do ogrzewania mieszkania.
- Zapewnienie pomocy obywatelom Ukrainy, o których mowa w art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa poprzez m.in. zapewnienie doraźnego zakwaterowania w obiekcie przy ul. Filarowej 50 w Bielsku-Białej oraz wyżywienia, środków czystości, higieny osobistej i innych produktów dla osób tam zakwaterowanych (od 27.02.2022 r.); wypłata jednorazowego świadczenia pieniężnego w wysokości 300 zł na osobę z przeznaczeniem na utrzymanie, w szczególności na pokrycie wydatków na żywność, odzież, obuwie, środki higieny osobistej oraz opłaty mieszkaniowe (świadczenie realizowane było do 30.06.2024 r.); świadczenia dla podmiotów, w szczególności osób fizycznych, które zapewniają zakwaterowanie i wyżywienie obywatelom Ukrainy; objęcie wsparciem i nadzorem opiekunów tymczasowych; prowadzenie ewidencji małoletnich, którzy przybyli na terytorium Polski bez opieki osoby sprawującej faktyczną pieczę nad nimi lub przed przybyciem byli umieszczeni w pieczy zastępczej na terytorium Ukrainy; występowanie do ZUS o ustalenie prawa do świadczenia 800+ oraz *Dobry Start*; ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych i opiekuńczych dla obywateli Ukrainy; realizacja zadania polegająca na ustalaniu prawa do świadczenia za zakwaterowanie i wyżywienie obywateli Ukrainy.
- Realizacja projektu p.n.: *DoBBra Rodzina – Rozwój usług dla rodzin w Bielsku-Białej*.
- Realizacja projektu p.n.: *Nowe usługi społeczne w Bielsku-Białej*.
- Realizacja projektu p.n.: *Rozwój usług w społecznościach lokalnych Bielska-Białej*.
- Realizacja programu finansowanego ze środków PFRON *Pomoc osobom niepełnosprawnym poszkodowanym w wyniku żywiołu lub sytuacji kryzysowych wywołanych chorobami zakaźnymi* – Moduł I i Moduł II.

1.2 Realizacja budżetu MOPS

1.2.1 Budżet MOPS w latach 2022-2024

Wyszczególnienie	Środki wydatkowane w 2022 roku /w zł./	Środki wydatkowane w 2023 roku /w zł./	Środki wydatkowane w 2024 roku /w zł./
Ogółem:	229 977 022,36	144 694 370,12	168 749 111,58
Zakłady opiekuńczo-lecznicze i pielęgnacyjno-opiekuńcze			
koszty pobytu dzieci urodzonych w Bielsku-Białej, pozbawionych opieki i wychowania rodziców oraz umieszczonych w zakładach opiekuńczo-leczniczych, które wymagają stałej opieki medycznej i rehabilitacyjnej ze względu na stan zdrowia	157 526,51	185 612,80	201 247,24
w tym:			
Środki własne	157 526,51	185 612,80	201 247,24
Zwalczanie narkomani			
wydatki dotyczą zadań realizowanych na podstawie Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii	0,00	0,00	0,00
w tym:			
Środki własne	0,00	0,00	0,00
Przeciwdziałanie alkoholizmowi			
wydatki dotyczą zadań realizowanych na podstawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na lata 2022-2023 oraz Gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na 2024 rok	204 900,66	225 112,00	215 018,83
w tym:			
Środki własne	204 900,66	225 112,00	215 018,83
Pozostała działalność			
wydatki związane z wydawaniem przez gminę decyzji w sprawach świadczeniobiorców innych niż ubezpieczeni spełniających kryterium dochodowe	38 286,85	41 093,32	48 232,03
w tym:			
Środki z dotacji	38 286,85	41 093,32	48 232,03
Domy Pomocy Społecznej			
wydatki dotyczą pokrycia kosztów utrzymania mieszkańców Bielska-Białej przebywających w domach pomocy społecznej na terenie innych powiatów	6 375 839,80	7 754 312,59	9 592 792,64
w tym:			
Środki własne	6 375 839,80	7 754 312,59	9 592 792,64
Ośrodki Wsparcia			
wydatki dotyczą prowadzenia bieżącej działalności: Schroniska dla Osób Bezdomnych, Schroniska dla Osób Bezdomnych z Usługami Opiekuńczymi, Noclegowni (do lutego 2022 r., od marca 2022 r. Ośrodki prowadzone przez NGO), Domów Dziennego Pobytu, Klubów Seniora, realizacja Rządowego Programu Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników jednostek	2 300 307,46	1 992 535,30	2 625 332,93

<i>organizacyjnych pomocy społecznej w postaci dodatku motywacyjnego na lata 2024-2027</i>			
w tym:			
Środki własne	2 300 307,46	1 992 535,30	2 473 418,34
Środki z dotacji	0,00	0,00	151 914,59
Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie			
wydatki dotyczą zadań realizowanych na podstawie Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej	10 927,48	9 897,98	17 000,00
w tym:			
Środki własne	1 028,36	0,00	0,00
Środki z dotacji	9 899,12	9 897,98	17 000,00
Składki na ubezpieczenia zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w Centrum Integracji Społecznej			
wydatki dotyczą opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające zasiłki stałe oraz osoby objęte indywidualnym programem zatrudnienia socjalnego w CIS	181 026,02	174 163,28	229 747,98
w tym:			
Środki własne			
zwroty do budżetu Wojewody nienależnie pobranych świadczeń	267,55	0,00	607,81
Środki z dotacji	180 758,47	174 163,28	229 140,17
Zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe			
wydatki dotyczą wypłaty zasiłków celowych (na żywność, opał, leki, sprawienie pogrzebu), okresowych, realizacji Miejskiego Programu Związanego ze Zmianą Systemu Ogrzewania	1 109 498,85	858 447,44	728 721,80
w tym:			
Środki własne	683 815,52	479 656,44	436 347,56
Środki z dotacji	425 683,33	378 791,00	292 374,24
Zasiłki stałe			
wydatki dotyczą wypłaty zasiłków stałych	2 122 579,63	2 005 308,15	2 648 451,30
w tym:			
Środki własne			
zwroty do budżetu Wojewody nienależnie pobranych świadczeń	15 182,80	16 484,89	17 053,63
Środki z dotacji	2 107 396,83	1 988 823,26	2 631 397,67
Dodatki mieszkaniowe			
wydatki dotyczą wypłaty dodatków mieszkaniowych, dodatków energetycznych, dopłat do czynszu dla najemców, którzy utracili dochody w wyniku pandemii COVID-19	5 063 453,72	6 354 643,32	8 895 299,49
w tym:			
Środki własne	5 032 569,22	6 354 643,32	7 016 795,45
Środki z dotacji	30 884,50	0,00	1 878 504,04
Ośrodki Pomocy Społecznej			
wydatki dotyczą bieżącej działalności MOPS, wypłaty wynagrodzenia dla opiekuna prawnego, kuratora dla osoby ubezwłasnowolnionej, realizacja Rządowego Programu Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników jednostek	21 537 769,53	23 114 636,13	27 629 937,84

organizacyjnych pomocy społecznej w postaci dodatku motywacyjnego na lata 2024-2027			
w tym:			
Środki własne	19 448 387,89	21 058 307,43	24 208 776,52
Środki z dotacji	2 089 381,64	2 056 328,70	3 421 161,32
Mieszkania Treningowe i Wspomagane (wcześniej Chronione)			
wydatki dotyczą bieżącej działalności 7 mieszkań treningowych i wspomaganych, realizacja Rządowego Programu Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej w postaci dodatku motywacyjnego na lata 2024-2027	924 747,02	1 051 791,82	1 381 253,38
w tym:			
Środki własne	924 747,02	1 051 791,82	1 331 397,57
Środki z dotacji			49 855,81
Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze			
wydatki dotyczą świadczenia usług opiekuńczych dla osób starszych, niepełnosprawnych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, Program rozwoju rodzinnych domów pomocy na rok 2024, Korpus Wsparcia Seniorów na rok 2024 – Moduł I	1 973 011,26	2 194 075,44	2 493 917,05
w tym:			
Środki własne	1 811 150,26	1 992 690,49	2 237 725,62
Środki z dotacji	161 861,00	201 384,95	256 191,43
Pomoc w zakresie dożywiania			
wydatki dotyczą realizacji programu Posilek w szkole i w domu	1 656 598,14	1 820 030,89	1 749 757,82
w tym:			
Środki własne	696 598,14	771 782,89	708 381,43
Środki z dotacji	960 000,00	1 048 248,00	1 041 376,39
Pomoc dla cudzoziemców			
wydatki dotyczą wypłaty świadczeń dla cudzoziemców, którzy uzyskali w Polsce statut uchodźcy – objętych indywidualnym programem integracji	191 132,80	126 179,00	84 188,00
w tym:			
Środki własne	0,00	0,00	0,00
Środki z dotacji	191 132,80	126 179,00	84 188,00
Usuwanie skutków klęsk żywiołowych			
Wydatki dotyczą wypłat zasiłków i kosztów obsługi związanych z usuwaniem skutków powodzi	0,00	0,00	1 469 667,20
w tym:			
Środki własne			0,00
Środki z dotacji			1 469 667,20
Pozostała działalność			
wydatki dotyczą: realizacji Gminnego Programu Prac Społecznie Użytecznych, działalności Klubu Integracji Społecznej, realizacji Programu Senior+, Program Korpus Wsparcia Seniorów	10 339 434,86	5 551 976,08	6 658 021,08
w tym:			
Środki własne	4 226 066,25	5 200 331,81	5 339 628,67
Środki z dotacji	6 113 368,61	351 644,27	1 318 392,41
Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych			
wydatki dotyczą dofinansowania do zadań realizowanych z PFRON (zakup sprzętu rehabilitacyjnego, ortopedycznego)	250 000,00	250 000,00	250 000,00

w tym:			
Środki własne	250 000,00	250 000,00	250 000,00
Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności			
wydatki dotyczą funkcjonowania Miejskiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności	1 155 130,64	1 381 534,72	1 618 368,88
w tym:			
Środki własne	117 731,64	249 969,72	32 378,88
Środki z dotacji	1 037 399,00	1 131 565,00	1 585 990,00
Pomoc dla repatriantów	0,00	0,00	221 513,50
w tym:			
Środki własne	0,00	0,00	0,00
Środki z dotacji	0,00	0,00	221 513,50
Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym			
wydatki dotyczą wypłat stypendiów szkolnych oraz zasiłków szkolnych dla uczniów znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej	103 872,46	62 368,55	39 083,27
w tym:			
Środki własne	20 845,91	12 501,01	7 816,65
Środki z dotacji	83 026,55	49 867,54	31 266,62
Świadczenia wychowawcze			
wydatki dotyczą wypłat świadczeń wychowawczych oraz kosztów obsługi zadania w ramach realizacji programu Rodzina 500+	70 519 601,29	84 755,01	92 842,41
w tym:			
Środki własne	76 381,02	84 755,01	92 842,41
zwroty do budżetu Wojewody nienależnie pobranych świadczeń			
Środki z dotacji	70 443 220,27	0,00	0,00
Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego			
wydatki dotyczą wypłat świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, kosztów obsługi zadania oraz wypłat świadczeń w ramach realizacji Programu Rodzina Plus	50 137 565,26	55 610 872,49	72 981 570,00
w tym:			
Środki własne	2 227 232,18	2 317 090,91	1 949 376,99
Środki z dotacji	47 910 333,08	53 293 781,58	71 032 193,01
Wspieranie Rodziny			
wydatki dotyczą kosztów zatrudnienia asystentów rodziny zgodnie z Ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, realizacja programu Asystent rodziny, realizacja Rządowego Programu Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników jednostek wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na lata 2024-2027	711 902,99	704 557,34	994 109,32
w tym:			
Środki własne	688 302,99	601 355,49	679 853,15
Środki z dotacji	23 600,00	103 201,85	314 256,17
Rodziny Zastępcze			
wydatki dotyczą kosztów zatrudnienia koordynatorów pieczy zastępczej, wypłat świadczeń dla rodzin pełniących funkcję rodzin zastępczych, rodzin zastępczych zawodowych, rodzinnych domów dziecka, pogotowia	7 761 517,24	8 171 461,26	9 403 326,02

rodzinnego, wypłat świadczeń dla wychowanków przebywających w rodzinach zastępczych – zgodnie z <i>Ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej</i> oraz wypłat dodatków w wysokości świadczenia wychowawczego w ramach realizacji programu Rodzina 500+, realizacja Rządowego Programu Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników jednostek wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na lata 2024-2027			
w tym:			
Środki własne	7 219 344,97	7 932 641,26	9 105 067,22
Środki z dotacji	542 172,27	238 820,00	298 258,80
Realizacja Rządowego Programu Dofinansowanie wynagrodzeń rodzin zastępczych zawodowych i prowadzących rodzinne domy dziecka na lata 2024-2027	0,00	0,00	127 524,20
w tym:			
Środki własne	0,00	0,00	0,00
Środki z Funduszu Pracy			127 524,20
Placówki opiekuńczo-wychowawcze			
wydatki dotyczą kosztów wypłat świadczeń dla wychowanków przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych – zgodnie z <i>Ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej</i> oraz wypłat dodatków w wysokości świadczenia wychowawczego w ramach realizacji programu Rodzina 500+	807 404,13	563 179,43	570 338,84
w tym:			
Środki własne	653 874,45	563 179,43	570 338,84
Środki z dotacji	153 529,68	0,00	0,00
Składki na ubezpieczenia zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne			
wydatki dotyczą opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy lub zasiłek dla opiekuna	682 177,55	958 598,73	1 350 247,35
w tym:			
Środki własne (zwroty do Wojewody)	608,18	7 104,43	405,78
Środki z dotacji	681 569,37	951 494,30	1 349 841,57
Fundusz Przeciwdziałania COVID	17 473 734,15	3 703 856,83	396 099,78
w tym:			
Dodatek węglowy	15 645 780,00	2 385 292,38	31 901,20
Dodatek – pozostałe źródła dla gospodarstw domowych	1 511 130,00	633 447,65	0,00
Dodatek elektryczny	0,00	542 640,00	0,00
Dodatek gazowy	0,00	142 476,80	364 198,58
Korpus Wsparcia Seniorów (w 2023 r. finansowany z budżetu Wojewody)	316 824,15	0,00	0,00
Fundusz Pomocy	19 884 482,62	7 445 514,21	3 114 416,58
w tym:			
Wypłata świadczeń pieniężnych na podstawie art. 13 <i>Ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy(...)</i>	17 184 664,00	5 496 240,00	1 080 688,00
Świadczenie jednorazowe 300 zł	2 151 180,00	246 942,00	66 708,00
Świadczenia rodzinne	431 815,69	1 539 347,01	1 851 308,75
Świadczenie z pomocy społecznej – zasiłki okresowe	1371,45	5 761,37	2 547,48
Świadczenie z pomocy społecznej – zasiłki celowe	0,00	900,00	2 400,00
Świadczenie z pomocy społecznej –	0,00	4 589,78	35 134,46

zasiłki stałe			
Świadczenie z pomocy społecznej – sprawienie pogrzebu	2800,00	0,00	0,00
Świadczenie z pomocy społecznej – zapewnienie posiłku dla dzieci i młodzieży	43 491,40	22 090,20	20 071,50
Realizacja zadań przez miejskie/powiatowe zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności na rzecz obywateli z Ukrainy	16 045,48	28 817,00	14 160,00
Realizacja zadań na podstawie <i>Ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa</i> (tj. wydatki dotyczące pobytu dzieci – obywateli Ukrainy umieszczonych w pieczy zastępczej	33 213,43	91 308,13	25 416,91
Stypendia dla uczniów	19 901,17	9 518,72	15 981,48
Fundusz Solidarnościowy	515 477,38	2 319 562,54	3 390 760,91
w tym:			
Program Opieka wytchnieniowa realizacja programu dotyczy świadczenia opieki wytchnieniowej (pobyt dzienny oraz całodobowy)	330 101,42	415 353,78	416 646,61
Program Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej	185 375,96	1 904 208,76	2 974 114,30
Projekty			
Projekt Usługi społeczne na rzecz ograniczenia skutków kryzysu wywołanego konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy – Bielsko-Biała na prawach Powiatu cz.1,2,3	0,00	1 216 815,00	0,00
Projekt Nowa jakość reintegracji w Bielsku-Białej	0,00	120 000,00	0,00
Projekt Miejskie Centrum Usług Społecznościowych	0,00	0,00	0,00
Projekt Infokiosk dla osób niepełnosprawnych	10 303,68	0,00	0,00
Projekt Gościnne Bielsko-Biała. Program integracji dla społeczności ukraińskiej	197 546,45	715 882,60	0,00
Projekt Deinstytucjonalizacja usług społecznych w Bielsku-Białej	71 008,35	1 465 791,65	0,00
Projekt Dobra rodzina	0,00	0,00	57 793,50
Projekt Nowe usługi społeczne w Bielsku-Białej	0,00	0,00	7 244,53
Projekt Rozwój usług w społecznościach lokalnych	0,00	0,00	28 475,00
Aktywny Samorząd, Moduł III, Moduł IV	762 071,58	678 690,92	782 084,88
Fundusz PFRON	4 746 186,00	5 297 778,00	6 654 726,00

1.2.2 Realizacja dochodów w roku 2024

l.p.	Wyszczególnienie	Wykonanie /w zł./
1.	Odpłatność rodziców za pobyt dziecka w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	1 232,55
2.	Odpłatność za pobyt w Domach Pomocy Społecznej	1 227 946,92
3.	Odpłatność za pobyt w Schronisku dla Osób Bezdomnych, Schronisku dla Osób Bezdomnych z Usługami Opiekuńczymi	214 951,09
4.	Odpłatność rodziców za pobyt dziecka w rodzinie zastępczej	52 738,85
5.	Dochody z tytułu zwrotów nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, zaliczki alimentacyjnej	402 504,93
6.	Dochody z tytułu zwrotów nienależnie pobranych zasiłków celowych, okresowych	47 593,93
7.	Dochody z tytułu zwrotów nienależnie pobranych zasiłków stałych	17 053,63
8.	Odpłatność za usługi opiekuńcze	1 176 753,87
9.	Odpłatność za pobyt w mieszkaniach chronionych	84 546,81
10.	Dochody z tytułu zwrotów nienależnie pobranych dodatków mieszkaniowych, energetycznych, osłonowych	11 203,16
11.	Dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych	35 542,89
12.	Dochody pozostałe (sprzedaż makulatury, zwroty kosztów upomnienia, grzywny i inne kary pieniężne, zwroty opłat sądowych, zwroty za media uregulowane przez Ośrodek Przeciwdziałania Problemom Alkoholowym oraz Śląską Fundację Błękitny Krzyż)	283 106,72
13.	Dochody z tytułu nienależnie pobranego świadczenia wychowawczego wypłaconego na podstawie <i>Ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci</i>	92 842,41
14.	Dochody z tytułu rozliczenia za media za rok 2022 (Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności)	9 978,31
15.	Dochody z tytułu nienależnie opłaconych składek na ubezpieczenia zdrowotne	1 013,59
16.	Odpłatności za pobyt w Klubach Seniora oraz Domach Dziennego Pobytu	182 634,72
17.	Dochody z tytułu zapewnienia schronienia matkom z dziećmi i kobietom w ciąży w Domu Matki i Dziecka Caritas	1 156,14
18.	Dochody z tytułu zorganizowania miejsc zakwaterowania, organizacji wyżywienia, zapewnienia opieki socjalnej i psychologicznej dla ludności uchodźczej z Ukrainy	1 057 535,00
19.	Dochody z tytułu nienależnie pobranych świadczeń za zorganizowania miejsc zakwaterowania, organizacji wyżywienia, zapewnienia opieki socjalnej i psychologicznej dla ludności uchodźczej z Ukrainy	175 935,00
20.	Dochody należne jst. z tytułu zadań zleconych – Fundusz alimentacyjny 40%, zaliczka alimentacyjna 50%	537 375,30
21.	Dochody należne jst. z tytułu zadań zleconych – Specjalistyczne usługi opiekuńcze	2 828,37
22.	Dochody należne jst. z tytułu zadań zleconych – Zespół ds. orzekania o stopniu niepełnosprawności 5%	1 692,90
23.	Dochody z tytułu darowizn	131 834,40
RAZEM:		5 750 001,49

Pomoc środowiskowa i organizowanie społeczności lokalnej

2. POMOC ŚRODOWISKOWA I ORGANIZOWANIE SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ

Działania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej mają na celu udzielenie wsparcia osobom i rodzinom w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne zasoby i możliwości. Zgodnie z *Ustawą o pomocy społecznej*, w oparciu o którą funkcjonuje tut. Ośrodek, możliwe do wykorzystania są dwie formy udzielania pomocy.

Pierwsza, to świadczenia pieniężne, mające charakter np. zasiłku stałego, okresowego, czy też celowego. Świadczenia te realizowane są na podstawie decyzji administracyjnej wydawanej w oparciu o rodzinny wywiad środowiskowy przeprowadzony w miejscu zamieszkania lub pobytu osoby/rodziny. Prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej przysługuje osobie samotnie gospodarującej, której dochód nie przekracza kwoty 776,00 zł. lub osobie w rodzinie, w której dochód na osobę nie przekracza kwoty 600,00 zł. W przypadkach szczególnie uzasadnionych, pomimo przekroczonego dochodu może zostać przyznana pomoc w formie specjalnego zasiłku celowego, a także zasiłku okresowego, zasiłku celowego lub pomoc rzeczowa pod warunkiem zwrotu części lub całości udzielonego zasiłku lub wydatków na pomoc rzeczową.

Druga forma, to świadczenia niepieniężne, mające charakter m.in. pracy socjalnej, pomocy rzeczowej, specjalistycznego poradnictwa, interwencji kryzysowej, usług opiekuńczych, umieszczenia w domu pomocy społecznej, szkoleń, poradnictwa rodzinnego i terapii rodzinnej. Ponadto, w ramach tej formy pomocy udzielane jest również potrzebującym osobom i rodzinom schronienie, zapewniane są posiłki i niezbędne ubranie. Grupa świadczeń niepieniężnych, to także pomoc dla osób usamodzielnianych (m.in. opuszczających młodzieżowe ośrodki socjoterapii, młodzieżowe ośrodki wychowawcze) w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym w mieszkaniu treningowym, to również pomoc w uzyskaniu zatrudnienia i wsparcie w formie rzeczowej na zagospodarowanie.

2.1. Pomoc finansowa

2.1.1. Pomoc finansowa dla osób i rodzin w środowisku lokalnym

Pomoc finansowa dla osób i rodzin w środowisku lokalnym realizowana przez MOPS w Bielsku-Białej, jest jednym z elementów pomocy udzielanej klientom w przezwyciężaniu ich trudnej sytuacji życiowej oraz wspieraniu ich w procesie usamodzielniania i reintegracji ze środowiskiem.

Tabela 2: Zadania własne gminy, realizowane w oparciu o *Ustawę o pomocy społecznej* w latach 2022-2024

l.p.	Zadania własne gminy	Ilość osób, którym przyznano decyzją świadczenie			Ilość osób w rodzinach		
		2022	2023	2024	2022	2023	2024
1.	Schronienie /Schronisko dla Osób Bezdomnych z Usługami Opiekuńczymi, Schronisko dla Osób Bezdomnych i Noclegownia/	359 ²	407 ³	365 ⁴	359 ²	407 ³	365 ⁴
2.	Usługi opiekuńcze	429	425	432	511	503	498
3.	Zasiłki celowe na pokrycie wydatków z tyt. zdarzenia losowego ¹	1	2	2	1	3	7
4.	Zasiłki celowe /opał, odzież, żywność, leki bilety MK, sprawienie pogrzebu.../ ¹	952	796	723	1.680	1.315	1.133

l.p.	Zadania własne gminy	Ilość osób, którym przyznano decyzją świadczenie			Ilość osób w rodzinach		
5.	Zasiłki okresowe ¹	530	437	313	861	670	486
6.	Zasiłki stałe (dla osób niezdolnych do pracy, które nie nabyły uprawnień do świadczeń z ZUS)	406	405	361	473	450	387

¹ Zasiłki, świadczenia przyznane decyzją administracyjną – wypłata następuje po uprawomocnieniu decyzji.

² Podana wartość zawiera liczbę osób, którym przyznano decyzją świadczenie w Schronisku dla Osób Bezdomnych (93 osoby), liczbę osób, którym przyznano decyzją świadczenie w Schronisku dla Osób Bezdomnych z Usługami Opiekuńczymi (32 osoby) oraz liczbę osób, którym udzielono schronienia w Noclegowni oraz w miejscach interwencyjnego schronienia dla kobiet (301 osób), przy zachowaniu zasady, iż każda osoba liczona jest tylko raz niezależnie od formy schronienia

³ Podana wartość zawiera liczbę osób, którym przyznano decyzją świadczenie w Schronisku dla Osób Bezdomnych (107 osób), liczbę osób, którym przyznano decyzją świadczenie w Schronisku dla Osób Bezdomnych z Usługami Opiekuńczymi (34 osoby) oraz liczbę osób, którym udzielono schronienia w Noclegowni oraz w miejscach interwencyjnego schronienia dla kobiet (367 osób), przy zachowaniu zasady, iż każda osoba liczona jest tylko raz niezależnie od formy schronienia.

⁴ Podana wartość zawiera liczbę osób, którym przyznano decyzją świadczenie w Schronisku dla Osób Bezdomnych (81 osób), liczbę osób, którym przyznano decyzją świadczenie w Schronisku dla Osób Bezdomnych z Usługami Opiekuńczymi (23 osoby) oraz liczbę osób, którym udzielono schronienia w Noclegowni oraz w miejscach interwencyjnego schronienia dla kobiet (261 osób), przy zachowaniu zasady, iż każda osoba liczona jest tylko raz niezależnie od formy schronienia.

Tabela 3: Zadania obligatoryjne i fakultatywne zlecone gminie w latach 2022-2024

l.p.	Zadania zlecone gminie	Ilość osób, którym przyznano decyzją świadczenie		
		2022	2023	2024
1.1	Wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd	27	32	25
1.1.1	Wynagrodzenie należne kuratorowi z tytułu sprawowania kurateli przyznane przez sąd	4	4	4
1.2	Składki na ubezpieczenie zdrowotne	356	371	354
1.2.1	Finansowanie kosztów związanych z wydawaniem decyzji w sprawach świadczeniobiorców innych niż ubezpieczeni, spełniających kryterium dochodowe, art. 8 <i>Ustawy o pomocy społecznej</i> zgodnie z art. 7 ust.4 <i>Ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych</i>	282	206	206
l.p.	Zadania zlecone gminie	Ilość osób, którym przyznano decyzją świadczenie		
		2022	2023	2024
2.1	Specjalistyczne usługi opiekuńcze	61	56	56

W 2024 r. jednorazową pomocą w wysokości 300 zł objęto również 218 obywateli Ukrainy, którzy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego kraju przybyli legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Łączna wysokość przyznanej pomocy wyniosła 65.400,00 zł. Pomoc ta była przyznawana na utrzymanie, a w szczególności na pokrycie wydatków na żywność, odzież, obuwie, środki higieny osobistej oraz opłaty mieszkaniowe. Wnioski o ww. świadczenie przyjmowane były do 30.06.2024 r.

2.1.2. Świadczenia rodzinne, opiekuńcze, wychowawcze i fundusz alimentacyjny

Opisano w rozdziale nr 5;

2.1.3. Dodatek ośłonowy, węglowy i bon energetyczny

Opisano w rozdziale nr 6;

2.1.4. Dodatki mieszkaniowe

Opisano w rozdziale nr 8;

2.1.5. Refundacja podatku VAT od paliw gazowych

Opisano w rozdziale nr 9;

2.1.6. Stypendia szkolne

Opisano w rozdziale nr 10;

2.2. Pomoc środowiskowa

Podstawowym zadaniem pomocy społecznej jest nie tylko udzielanie wsparcia w celu przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej osób potrzebujących, ale również niedopuszczenie do jej powstania. Świadczenia z pomocy społecznej to zróżnicowane formy wsparcia systemowego, określane na podstawie zdiagnozowanej przyczyny powstania trudnej sytuacji życiowej.

Tabela 4: Powody przyznawania pomocy w oparciu o *Ustawę o pomocy społecznej* w latach 2022-2024

l.p.	Struktura świadczeniobiorców	Ilość rodzin*		
		2022	2023	2024
1.	Ubóstwo	813	786	687
2.	Sieroctwo	2	0	0
3.	Bezdomność	224	213	200
4.	Potrzeba ochrony macierzyństwa	128	108	67
4.1.	Wielodzietność	47	42	24
5.	Bezrobocie	309	256	229
6.	Niepełnosprawność	1.204	1.181	1.141
7.	Długotrwała lub ciężka choroba	1.721	1.627	1.542
8.	Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego – ogółem	315	305	267
8.1	Rodziny niepełne	209	207	163
8.2	Rodziny wielodzietne	83	83	69
9.	Przemoc w rodzinie	45	46	31
10.	Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0	0
11.	Alkoholizm	396	364	337
12.	Narkomania	21	19	22
13.	Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	57	51	45
15.	Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą	7	8	5
16.	Zdarzenie losowe	1	3	2
17.	Sytuacja kryzysowa	3	1	8

l.p.	Struktura świadczeniobiorców	Ilość rodzin*		
		2022	2023	2024
18.	Kłeska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	88

* wartości nie sumują się – jedna rodzina może korzystać z pomocy z kilku powodów

Tabela 5: Ilość osób, rodzin i osób w rodzinach objętych pomocą społeczną MOPS w oparciu o *Ustawę o pomocy społecznej* w latach 2022-2024

l.p.	Wyszczególnienie	Ilość osób, którym przyznano świadczenia			Ilość rodzin			Ilość osób w rodzinach		
		Lata								
		2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024
1.	Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych	1.876	1.711	1.525	1.535	1.402	1.276	2.639	2.258	1.939
2.	Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych*	61	56	56	59	55	55	86	95	78
3.	Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych**	1.839	1.664	1.486	1.500	1.358	1.238	2.587	2.176	1.874

* zadania zlecone to m.in.: organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi, przyznawanie i wypłacanie świadczeń, udzielanie schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki.

** zadania własne to m.in.: organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, pracy socjalnej, przyznawania i wypłacania zasiłków oraz opłacania składek ubezpieczeniowych, działania w zakresie opracowywania i realizacji strategii, zapewnienia podstaw egzystencji.

Powyższa tabela obrazuje niewielką tendencję spadkową ilości osób objętych pomocą społeczną. Główną przyczyną tego zjawiska jest prawdopodobnie zbyt niskie kryterium dochodowe w stosunku do rosnących świadczeń emerytalno-rentowych oraz płacy minimalnej.

2.2.1. Zadania pracowników socjalnych

Podstawowym zadaniem pracownika socjalnego było przeprowadzanie rodzinnych wywiadów środowiskowych i realizowanie pracy socjalnej rozumianej, jako wzmacnianie osób i rodzin w uzyskaniu zdolności do samodzielnego funkcjonowania w społeczeństwie, rozwijanie poczucia godności osobistej, a także dbanie o zabezpieczenie osobom znajdującym się w trudnej sytuacji podstawowych warunków do życia poprzez zapewnienie im pomocy finansowej i rzeczowej. Działania podejmowane przez pracowników socjalnych miały charakter bardzo zróżnicowany, i były dostosowane do indywidualnej sytuacji osób i rodzin, zgłaszających się w celu uzyskania różnorodnych form pomocy.

Dla podniesienia skuteczności działań w pracy z osobami i rodzinami znajdującymi się w trudnej sytuacji życiowej, pracownicy socjalni wykorzystywali kontrakt socjalny. W 2024 r. pracownicy socjalni Działu Pomocy Środowiskowej zawarli łącznie 342 kontrakty socjalne (z 277 osobami). Jasne określenie celu i sprecyzowanie działań dało możliwość uwidocznienia zmian w sytuacji życiowej strony od momentu zawarcia kontraktu socjalnego do czasu osiągnięcia zamierzonego celu. Kontrakty socjalne dotyczyły znacznej grupy klientów, którzy od wielu lat korzystają ze świadczeń tut. Ośrodka i nie chcą samodzielnie egzystować lub nie wierzą, że mogą podjąć działania zmierzające do poprawy swojej sytuacji życiowej. Rolą pracownika socjalnego było takie zmotywowanie osoby/rodziny, aby aktywnie planowała kolejne działania zmierzające do osiągnięcia celu, a nie tylko wykazała wolę współpracy. Kontrakt socjalny jest narzędziem, które pozwala jasno określić procedury postępowania w sprawach świadczeń z pomocy społecznej (tj. przyznania, ograniczania lub odmowy świadczeń). W ramach pracy socjalnej pracownicy socjalni motywowali klientów

do podjęcia działań w kierunku rozwiązania swoich problemów. Trzech pracowników socjalnych realizowało pracę socjalną z rodzicami biologicznymi dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej pod kątem powrotu dzieci pod opiekę rodziców.

Do 30.06.2024 r. w związku z działaniami wojennymi toczącymi się na terenie Ukrainy pracownicy socjalni przyjmowali wnioski od obywateli Ukrainy na wypłatę jednorazowych świadczeń finansowych, ponadto w ramach pracy socjalnej informowali o możliwych formach wsparcia oraz o zasadach ich uzyskania na terenie Polski, kierowali obywateli Ukrainy do uczestnictwa w zajęciach prowadzonych przez Centrum Integracji Społecznej w Bielsku-Białej, informowali o możliwości uczestnictwa w realizowanych na terenie miasta Bielsko-Biała programach skierowanych do osób, które w związku z wojną zostały zmuszone do opuszczenia terytorium Ukrainy, przedstawiali oferty pracy. Natomiast w przypadku stwierdzenia trudnej sytuacji materialno-bytowej udzielali tej grupie osób wsparcia zgodnie z *Ustawą o pomocy społecznej*.

W 2024 r. w związku z powodziami, które dotknęły nasze miasto tutejszy Ośrodek podejmował w oparciu o stale zmieniające się przepisy prawa działania, mające na celu zabezpieczenie niezbędnych potrzeb bytowych osób, które poniosły straty. W związku z czerwcową powodzią pracownicy socjalni przeprowadzili łącznie 37 wywiadów środowiskowych, w wyniku których przyznano 8 zasiłków celowych na pomoc doraźną oraz 1 zasiłek na remont i odbudowę lokalu mieszkalnego. Przyjęto również 24 wnioski o zasiłek losowy na cele edukacyjne, które zgodnie z właściwością przekazano do rozpatrzenia do Wydziału Edukacji i Sportu Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej. Natomiast w związku z wrześniową powodzią oraz ogłoszeniem na terenie naszego miasta stanu klęski żywiołowej pracownicy socjalni stanęli przed ogromnym wyzwaniem udzielania wsparcia osobom i rodzinom dotkniętym skutkami tego zdarzenia.

Od 17.09.2024 r. do 31.12.2024 r. 522 mieszkańców naszego miasta złożyło 791 wniosków o różne formy wsparcia finansowego w związku z powodzią. Udzielono 487 zasiłków powodziowych do 2.000 zł; 138 zwiększonych zasiłków powodziowych w celu pokrycia kosztów zużycia energii elektrycznej lub paliwa niezbędnych do osuszania pomieszczeń zajmowanych przez rodzinę lub osobę w kwocie 1.000 zł; 81 zasiłków na pomoc doraźną do 8.000 zł oraz 3 zasiłki na remont i odbudowę lokalu mieszkalnego do 200.000 zł. Udzielono również wsparcia 1 rodzinie w wysokości 4.000 zł w oparciu o umowę zawartą pomiędzy Województwem Śląskim a Miastem Bielsko-Biała w sprawie udzielania pomocy finansowej dla gmin w województwie śląskim, przeznaczonej na wsparcie gospodarstw domowych poszkodowanych w związku z licznymi zalaniem i podtopieniami wskutek intensywnych opadów deszczu, które miały miejsce we wrześniu 2024 r. W czwartym kwartale 2024 r. pracownicy socjalni w związku z ustawowym obowiązkiem rozpoczęli weryfikacje prawdziwości danych zawartych we wniosku o zasiłek powodziowy, co wiązało się z wizytami w środowisku zamieszkania osób, które uzyskały pomoc w tym zakresie.

Działania realizowane przez pracowników socjalnych:

- Współpraca z Zakładem Gospodarki Mieszkaniowej i Administracją Domów Mieszkalnych oraz Powiatową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w zakresie porządkowania lokali zajmowanych przez osoby starsze, niepełnosprawne;
- Współpraca ze środowiskiem lokalnym, organizacjami społecznymi oraz pozarządowymi w zakresie realizowania pomocy osobom/rodzinom, w tym obywatelom Ukrainy, którzy opuścili swój kraj w związku z działaniami wojennymi na terenie Ukrainy;
- Powiadamianie Sądu Rodzinnego o zagrożeniu życia i zdrowia osób, niewyrażających zgody na umieszczenie w domu pomocy społecznej lub na leczenie szpitalne, których stan zdrowia uniemożliwiał samodzielne funkcjonowanie w środowisku;
- Rozpoznawanie możliwości aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych i kierowanie do zakładów pracy chronionej, które dysponują wolnymi miejscami pracy;
- Przeprowadzanie postępowań administracyjnych i kompletowanie dokumentów osób wnioskujących o skierowanie do dziennych i całodobowych ośrodków wsparcia;

- Informowanie o możliwości uczestnictwa w zajęciach odbywających się w placówkach samopomocowych oraz placówkach dla osób starszych;
- Podejmowanie na wniosek Policji, pracowników służby zdrowia, środowiska lokalnego natychmiastowych interwencji pozostających w kompetencji pracownika socjalnego w zakresie zabezpieczenia podstawowych potrzeb osób chorych i niepełnosprawnych oraz małoletnich;
- Przeprowadzanie rodzinnych wywiadów środowiskowych u osób samotnych i pozostających w rodzinie, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagały wsparcia w formie usług opiekuńczych w tym usług sąsiedzkich;
- Ustalanie sytuacji osób i rodzin, na których ciąży obowiązek alimentacyjny względem osób korzystających ze wsparcia;
- Udzielanie wsparcia finansowego na zakup: żywności, leków, opału oraz innych zgłaszanych potrzeb, w tym obywatelom Ukrainy, którzy opuścili swój kraj w związku z działaniami wojennymi na terenie Ukrainy;
- Przeprowadzanie postępowań administracyjnych i kompletowanie dokumentów u pacjentów przyjętych do szpitali w trybie nagłym, a nieubezpieczonych w zakresie potwierdzenia prawa do korzystania ze świadczeń zdrowotnych, finansowanych ze środków publicznych, osobom nieposiadającym wskazanych uprawnień;
- Przeprowadzanie postępowań administracyjnych na wniosek rodziców i opiekunów prawnych dzieci oraz z urzędu w celu opłacenia gorącego posiłku dzieciom uczęszczającym do szkół i przedszkoli, w tym dzieciom obywateli Ukrainy, którzy opuścili swój kraj w związku z działaniami wojennymi na terenie Ukrainy;
- Podejmowanie działań w zakresie dokonywania analizy sytuacji rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych;
- Wnioskowanie o przydzielenie asystenta rodziny działającego na rzecz dziecka i rodziny, opracowywanie wraz z asystentem wspólnego planu pracy z rodziną;
- Współpraca z kuratorami sądowymi, pedagogami szkolnymi, nauczycielami, wychowawcami świetlic środowiskowych;
- Współpraca z *Caritas Diecezji Bielsko-Żywieckiej* w zakresie zapewnienia całodobowego schronienia w Domu Matki i Dziecka Caritas przy ul. ks. Stanisława Brzóska 3A w Bielsku-Białej;
- Kierowanie wniosków do sądu o wgląd w sytuację rodziny i wydanie zarządzeń wobec małoletnich dzieci;
- Realizacja zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy i procedury *Niebieskie Karty*;
- Zobowiązywanie członków rodzin, w których stwierdzono istnienie problemu alkoholowego, do podjęcia współpracy w zakresie jego rozwiązania oraz kierowanie wniosków do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- Kierowanie osób biernych zawodowo, zagrożonych wykluczeniem społecznym do prac społecznie użytecznych;
- Wnioskowanie o uczestnictwo w zajęciach Centrum Integracji Społecznej, prowadzonego przez Bielskie Stowarzyszenie Artystyczne *Teatr Grodzki*, osób wykluczonych celem przywrócenia ich na rynek pracy i integrację ze społeczeństwem, w tym obywateli Ukrainy, którzy opuścili swój kraj w związku z działaniami wojennymi na terenie Ukrainy;
- Motywowanie do przyjęcia aktywnej postawy w kierunku znalezienia zatrudnienia (przedstawianie ofert pracy, pozyskiwanie informacji o wolnych etatach oraz zakładów na terenie miasta), w tym obywateli Ukrainy, którzy opuścili swój kraj w związku z działaniami wojennymi na terenie Ukrainy;
- Współpraca z Radami Osiedli i zespołami charytatywnymi;
- Współpraca ze Strażą Miejską i dzielnicowymi Komisariatów Komendy Miejskiej Policji;
- Informowanie i motywowanie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, bezrobotnych i niepełnosprawnych o możliwości podjęcia pracy w Spółdzielni socjalnej *Synergia*;

- Podejmowanie działań w kierunku powrotu dzieci przebywających w pieczy zastępczej pod opiekę rodziców biologicznych;
- Udział w grupach interwencyjnych w związku z wprowadzonymi *Standardami ochrony małoletnich*;
- Informowanie i pomoc w wypełnianiu wniosków o różne formy dodatkowego wsparcia m.in. o świadczenie wspierające;
- Współpraca z Zakładem Gospodarki Mieszkaniowej oraz Urzędem Miejskim w zakresie organizacji i wyposażenia lokalu dla rodziny repatriantów, która została zaproszona przez nasze miasto;
- Opracowanie materiałów informacyjnych i promocyjnych na media społecznościowe;
- Udział w kampaniach społecznych promujących zawód pracownika socjalnego.

Działania podejmowane przez pracowników socjalnych na rzecz cudzoziemców, którzy uzyskali ochronę uzupełniającą

W 2024 r. pracownicy socjalni objęli pomocą łącznie 4 środowiska, w tym 3 rodziny i 1 osobę samotną (łącznie 10 osób, w tym 3 dzieci). Działania na rzecz wymienionych środowisk w szczególności dotyczyły:

- Pomocy w złożeniu wniosków o świadczenia rodzinne,
- Pomocy w złożeniu wniosków o świadczenie wychowawcze,
- Ustalenia i przekazania dodatkowej oferty nauki języka polskiego,
- Przekazania ofert wynajmu lokalu,
- Wsparcia w kontaktach z placówkami edukacyjnymi,
- Wsparcia przy poszukiwaniu i podejmowaniu zatrudnienia,
- Prowadzenia postępowań w związku ze złożonymi wnioskami o pomoc w ramach Indywidualnego Programu Integracji,
- Pomocy w integracji ze środowiskiem lokalnym, według zgłaszanych potrzeb,
- Pomoc w założeniu działalności gospodarczej.

2.2.2. Mieszkania Treningowe i Wspomagane

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej prowadzi 7 mieszkań (4 treningowe i 3 wspomagane) o łącznej liczbie miejsc 39.

Mieszkanie treningowe lub wspomagane może być przyznane osobie pełnoletniej, która ze względu na trudną sytuację życiową, wiek, niepełnosprawność lub chorobę potrzebuje wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, ale nie wymaga usług w zakresie świadczonego przez jednostkę całodobowej opieki, w szczególności osobie z zaburzeniami psychicznymi, osobie bezdomnej, osobie opuszczającej pieczę zastępczą w rozumieniu przepisów o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, młodzieżowy ośrodek wychowawczy, okręgowy ośrodek wychowawczy, zakład poprawczy, schronisko dla nieletnich, a także cudzoziemcowi, który uzyskał w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy.

Mieszkalnictwo treningowe i wspomagane jest jedną z form pomocy społecznej przygotowującą przy wsparciu specjalistów (asystent osoby niepełnosprawnej, opiekun, pracownik socjalny, psycholog) osoby tam przebywające do prowadzenia niezależnego życia lub wspierająca je w codziennym funkcjonowaniu. Równocześnie mieszkalnictwo treningowe i wspomagane wspiera proces deinstytucjonalizacji tj. stwarza szansę osobom przebywającym w domu pomocy społecznej – w przypadku poprawy stanu zdrowia – na podjęcie próby samodzielnego funkcjonowania.

Podstawą przyznania wsparcia w mieszkaniu treningowym lub wspomaganim jest decyzja, wydawana po dokonaniu ustaleń między podmiotem prowadzącym mieszkanie treningowe lub wspomagane oraz osobą ubiegającą się o pobyt w tym mieszkaniu zwanych kontraktem mieszkaniowym. Kontrakt mieszkaniowy ma formę pisemną i obejmuje cel pobytu, okres pobytu, rodzaj i zakres świadczonego wsparcia, odpłatność osoby korzystającej ze wsparcia, poziom partycypacji w kosztach udzielonego wsparcia przez podmiot kierujący do

tej formy wsparcia, uprawnienia osoby korzystającej ze wsparcia, sposób zgłaszania planowanej nieobecności w mieszkaniu treningowym lub wspomagany, zobowiązanie się osoby ubiegającej się o pobyt w mieszkaniu treningowym lub wspomagany do przestrzegania regulaminu pobytu, zasady i sposób realizacji programu usamodzielniania osoby korzystającej ze wsparcia, a w przypadku, gdy stan osoby wskazuje na brak możliwości usamodzielnienia, programu usamodzielnienia nie sporządza się.

W mieszkaniu treningowym świadczy się usługi bytowe, pracę socjalną oraz naukę w obszarze rozwijania lub utrwalania niezależności, sprawności w zakresie samoobsługi, pełnienia ról społecznych w integracji ze społecznością lokalną, w celu umożliwienia prowadzenia niezależnego życia.

W mieszkaniu wspomagany świadczy się usługi bytowe, pracę socjalną oraz pomoc w wykonywaniu czynności niezbędnych w codziennym funkcjonowaniu i realizacji kontaktów społecznych, w celu utrzymania lub rozwijania niezależności osoby na poziomie jej psychofizycznych możliwości. Wsparcie w mieszkaniach treningowych i wspomaganych zapewnia pracownik socjalny, opiekun mieszkania, asystent osoby niepełnosprawnej i inni specjaliści w zależności od indywidualnych potrzeb osoby wymagającej pomocy.

W 2024 r. zawarto 91 kontraktów mieszkaniowych z 45 mieszkańcami mieszkań treningowych i wspomaganych.

Wsparcie dla osób korzystających z pomocy w formie mieszkań treningowych i wspomaganych

- Monitorowanie pobytu osób korzystających ze wsparcia w mieszkaniach treningowych i wspomaganych;
- Udzielanie mieszkańcom wsparcia mającego na celu naukę lub utrzymanie posiadanego poziomu sprawności osób z uwzględnieniem niepełnosprawności i ograniczeń wiekowych – zgodnie z zawartym kontraktem mieszkaniowym;
- Realizacja kontaktów społecznych, zagospodarowanie czasu wolnego, w tym z wykorzystaniem usług dostępnych w środowisku lokalnym;
- Pomoc osobom z niepełnosprawnością, osobom w podeszłym wieku lub przewlekłe chorym w wykonywaniu czynności niezbędnych w życiu codziennym i funkcjonowaniu, w tym: w przemieszczaniu się, utrzymaniu higieny osobistej, ubieraniu się, praniu i sprzątaniu, zakupów i przygotowaniu posiłków, załatwianiu spraw osobistych i urzędowych;
- Pomoc w realizacji kontaktów społecznych przez umożliwienie osobie utrzymywania więzi rodzinnych;
- Współpraca i wspieranie podopiecznych w rozwiązywaniu ich problemów, w szczególności udzielanie pomocy i wskazanie sposobów załatwienia bieżących spraw codziennych, osobistych i urzędowych;
- Współpraca i wspieranie podopiecznych w zakresie integracji społecznej, edukacyjnej, zawodowej;
- Mediacje konfliktów między mieszkańcami, rozwiązywanie konfliktów interpersonalnych i rozwijanie autonomii decyzyjnej osób korzystających ze wsparcia;
- Aktywizowanie mieszkańców do uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej;
- Nauka i rozwijanie umiejętności w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego oraz efektywnego zarządzania finansami;
- Kontrola przestrzegania praw i obowiązków przez użytkowników mieszkań chronionych;
- Współpraca z pracownikiem socjalnym, innymi specjalistami i instytucjami na rzecz prawidłowego procesu usamodzielniania osób przebywających w mieszkaniach ich readaptacji i powrotu do środowiska.

2.2.3. Program Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2027, Podprogram 2023

Na przestrzeni roku 2024 realizowano *Program Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2027, Podprogram 2023 (FEPŻ)*, który jest bezpośrednim następcą *Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020, Podprogram 2021 plus*. Program ma na celu przeciwdziałanie deprywacji materialnej przez udzielanie pomocy żywnościowej lub podstawowej pomocy materialnej osobom najbardziej potrzebującym, w tym dzieciom, oraz zapewnienie środków towarzyszących wspierających ich włączenie społeczne. *Program Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową* ma charakter uzupełniający w odniesieniu do form pomocy finansowej realizowanych w ramach wieloletniego rządowego programu *Posilek w szkole i w domu* na lata 2024-2028. Rolą pracowników socjalnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej jest kwalifikowanie osób/rodzin do pomocy żywnościowej wydając w tym celu skierowania umożliwiające odbiór żywności, której dystrybutorem na terenie miasta Bielsko-Biała są organizacje partnerskie – lokalne programu. Zgodnie z założeniami FEPŻ pomocą żywnościową objęte zostały osoby/rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej, dopuszczającej korzystanie z pomocy społecznej z powodów wskazanych w art.7 *Ustawy o pomocy społecznej*, których dochód nie przekracza określonego poziomu, ustalonego procentowo w stosunku do dochodu uprawniającego do korzystania z pomocy społecznej. Poziom kryteriów dochodowych dotyczących Podprogramu 2023 określił minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego i wynosił 265 % kryterium dochodowego tj. 2.056,40 zł dla osoby samotnie gospodarującej i 1.590,00 zł dla osoby w rodzinie. Ogółem w 2024 r. wydano 389 skierowań dla 666 osób (w tym dla 69 obywateli Ukrainy, którzy opuścili Ukrainę w związku z działaniami wojennymi).

2.2.4. Wieloletni rządowy program *Posilek w szkole i w domu* na lata 2024-2028

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej realizuje wieloletni program rządowy *Posilek w szkole i w domu* na lata 2024-2028, którego głównym celem jest zapewnienie wsparcia żywieniowego osobom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej.

Ze środków przekazywanych w ramach Programu gminy udzielają wsparcia w postaci posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności, świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych osobom spełniającym warunki otrzymania pomocy wskazane w *Ustawie o pomocy społecznej* oraz spełniającym kryterium dochodowe w wysokości 200% kryterium, o którym mowa w art. 8 ww. ustawy tj. 1.552,00 zł dla osoby samotnie gospodarującej i 1.200,00 zł dla osoby w rodzinie.

Ponadto w ramach programu rządowego Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej realizuje program osłonowy w zakresie dożywiania *Pomoc gminy w zakresie dożywiania* przyjęty uchwałą Rady Miejskiej w Bielsku-Białej nr LXV/1450/2023 z dnia 23.11.2023 r. Umożliwia on, za pośrednictwem odpowiednio dyrektora szkoły lub przedszkola, objęcie wsparciem w formie gorącego posiłku każde dziecko i ucznia, które nie spełnia wymagań, o których mowa powyżej, a wyraża chęć zjedzenia posiłku. Przyznanie takiej pomocy nie wymaga wydania decyzji administracyjnej i przeprowadzania rodzinnego wywiadu środowiskowego. Z tej formy pomocy w 2024 r. nie skorzystało żadne dziecko.

Na realizację programu *Posilek w szkole i w domu* gmina może otrzymać dotację, jeżeli udział jej środków własnych wynosi nie mniej niż 40% przewidzianych kosztów realizacji.

W okresie sprawozdawczym pomocą wynikającą z rządowego programu *Posilek w szkole i w domu* objęto 1.123 osoby, w tym 261 dzieci.

2.3. Usługi opiekuńcze na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych oraz usługi specjalistyczne

Usługi opiekuńcze, w tym specjalistyczne

Organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi należy (zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 11 *Ustawy o pomocy społecznej*) do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym.

W 2024 r. usługi opiekuńcze przyznawane były osobom, których stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy powodował trwałe lub okresowe utrudnienie, ograniczenie lub uniemożliwienie samodzielnej egzystencji. W przypadku osób samotnych, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagały pomocy innych osób, a były jej pozbawione, przyznanie usług opiekuńczych miało charakter obligatoryjny. Celem pomocy było zabezpieczenie codziennych potrzeb usługobiorców, związanych z prawidłowym funkcjonowaniem w ich miejscu zamieszkania. Przyznane świadczenie uzależnione było od indywidualnych potrzeb danej osoby i mogło obejmować swoim zakresem: pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zalecaną przez lekarza pielęgnację, oraz w miarę możliwości zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

Usługi opiekuńcze przyznawane były również osobom, wymagającym pomocy innych osób, którym rodzina, a także wspólnie niezamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogli takiej pomocy zapewnić. W tym przypadku kierowano się przede wszystkim zasadą subsydiarności, zgodnie z którą udzielana pomoc była wsparciem, a nie wyręczaniem w opiece nad potrzebującym członkiem rodziny. Działanie to miało na celu zmobilizowanie rodziny i jej zintegrowanie, inicjowanie nowych przedsięwzięć na rzecz osoby potrzebującej pomocy, wzmacnianie więzi emocjonalnej. Do zadań własnych gminy należy również organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych w formie usług sąsiedzkich (zgodnie z art. 17 ust. 2 pkt 2a *Ustawy o pomocy społecznej*). Jest to nieobligatoryjna forma świadczenia usług opiekuńczych, polegająca na udzielaniu wsparcia osobom wymagającym pomocy, przez osoby z najbliższego otoczenia.

Tabela 6: Ilość osób objętych pomocą w formie usług opiekuńczych w tym realizowanych w formie usług sąsiedzkich* w latach 2022-2024

Rok	Ilość osób objętych pomocą w formie usług opiekuńczych		
	osoby, które nie ukończyły 60 r.ż.	osoby starsze (60 lat i więcej)	ogółem (suma kol. 2 i kol. 3)
2022	26	407	433* w tym: 198 osób samotnych, 235 osób posiadających rodzinę
2023	23	402	425 w tym: 185 osób samotnych, 240 osób posiadających rodzinę
2024	33	399	432 w tym: 206 osób samotnych, 226 osób posiadających rodzinę

* usługi sąsiedzkie wprowadzono do *Ustawy o pomocy społecznej* dn. 01.11.2023 r.

** w 2022 r. 429 osobom przyznano decyzją świadczenie w formie usług opiekuńczych. 4 osoby, które objęto wsparciem zgodnie z art. 50 a *Ustawy o pomocy społecznej*, tj. w trybie pilnym (objęcie pomocą następuje niezwłocznie po przeprowadzeniu rodzinnego wywiadu środowiskowego, natomiast decyzja o przyznaniu usług może zostać wydana po rozpoczęciu ich rzeczywistego świadczenia, nie później niż w terminie 10 dni od rozpoczęcia świadczenia usług), zmarły przed wydaniem decyzji administracyjnej.

W roku 2024 pomocą w formie usług opiekuńczych objęto także rodziny z dziećmi przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Udzielane wsparcie miało na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji.

Pomoc w formie usług opiekuńczych była realizowana przez opiekunów zatrudnionych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej oraz przez podmiot zewnętrzny, z którym zawarto umowę dotyczącą realizacji zadania na 2024 r. Działanie to umożliwiło zapewnienie ciągłości opieki, tzn. realizację usług w godzinach wieczornych, nocnych oraz w soboty, niedziele i święta, koniecznych do zachowania zdrowia lub zapobiegających jego pogorszeniu.

Łączenie form pomocy zapewniło osobom starszym i niepełnosprawnym możliwość zaspokajania niezbędnych potrzeb życiowych w ich własnym środowisku, bez konieczności ubiegania się o miejsce w domach pomocy społecznej.

W 2024 r. wszystkie osoby, zgłaszające się do ośrodka, które spełniały przesłanki zawarte w *Ustawie o pomocy społecznej*, o których mowa w art.50 ust.1, ust.2, tzn. osoby, które z powodu wieku choroby lub innych przyczyn wymagały pomocy innych osób, a były jej pozbawione, lub gdy rodzina takiej pomocy zapewnić nie mogła, taką pomoc otrzymały. Z 432 osób objętych wsparciem w formie usług opiekuńczych, 11 podopiecznych uzyskało pomoc realizowaną w ramach usług sąsiedzkich.

Tabela 7: Ilość zrealizowanych świadczeń opiekuńczych w latach 2022-2024

Rok	Ilość świadczeń*
2022	99.927
2023	100.037
2024	96.523

* za świadczenie przyjmuje się 1 godzinę zegarową realizacji usługi

W 2024 r. na każdą osobę objętą usługami opiekuńczymi przypadały średnio 223 świadczenia i jest to liczba zbliżona do lat ubiegłych (w 2022 r. – 231 świadczeń, w 2023 r. – 235 świadczeń).

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi należy do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej (zgodnie z art. 18 ust.1 pkt 3 *Ustawy o pomocy społecznej*).

Ośrodek organizował powyższe świadczenie zgodnie z *Rozporządzeniem Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych*, w którym określono rodzaje specjalistycznych usług opiekuńczych, kwalifikacje osób świadczących te usługi oraz warunki i tryb ustalania i pobierania opłat. Pomoc w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi była realizowana przez podmioty zewnętrzne, z którymi po przeprowadzeniu postępowania, w oparciu o ustawę *Prawo zamówień publicznych*, zawarto umowy na realizację zadania w 2024 r.

Tabela 8: Ilość osób objętych pomocą w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w latach 2022-2024

Rok	Ilość osób objętych pomocą w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi		
	osoby, które nie ukończyły 60 roku życia	osoby starsze (60 lat i więcej)	ogółem (suma kol. 2 i kol. 3)
2022	24	37	61 <i>w tym: 22 osoby samotne, 39 osób posiadających rodzinę</i>
2023	30	26	56 <i>w tym: 16 osób samotnych, 40 osób posiadających rodzinę</i>
2024	26	30	56 <i>w tym: 21 osób samotnych, 35 osób posiadających rodzinę</i>

Przyznane świadczenie miało na celu nabycie i rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia, w tym zwłaszcza kształtowanie umiejętności zaspokajania potrzeb życiowych, motywowanie do aktywności, leczenia i rehabilitacji, wspieranie, motywowanie i asystowanie w codziennych czynnościach.

W 2024 r., tak jak w latach ubiegłych, wsparciem w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi objęto wszystkich wnioskujących, wymagających tej formy pomocy, spełniających przesłanki zawarte w *Ustawie o pomocy społecznej*, tj. zgodnie z art. 50 ust.1, ust.2.

Tabela 9: Ilość zrealizowanych świadczeń specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w latach 2022-2024

Rok	Ilość świadczeń*
2022	2.992
2023	3.001
2024	2.730

* za świadczenie przyjmuje się 1 godzinę zegarową realizacji usługi

W 2024 r. na każdą osobę objętą wsparciem w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi przypadało średnio 49 świadczeń i jest to liczba porównywalna do lat ubiegłych (w 2022 r. – 49 świadczeń, w 2023 r. – 53 świadczenia). W każdym przypadku ilość przyznanych świadczeń specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami była zgodna ze złożonym wnioskiem.

Pomoc specjalistyczna

3. POMOC SPECJALISTYCZNA

3.1 Zapewnienie opieki i wychowania dzieciom częściowo lub całkowicie pozbawionym opieki

3.1.1. Organizowanie opieki w rodzinach zastępczych oraz realizacja pomocy na rzecz rodzin zastępczych

Opisano w odrębnym sprawozdaniu przyjętym Uchwałą Rady Miejskiej w Bielsku-Białej nr X/220/2025 z dn. 27.03.2025 r. w sprawie przyjęcia rocznego sprawozdania z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej w 2024 roku (w ramach obowiązku wynikającego z art. 179 *Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej*);

3.1.2. Organizowanie opieki nad dzieckiem pozbawionym częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej w całodobowych placówkach opiekuńczo-wychowawczych

Opisano w odrębnym sprawozdaniu przyjętym Uchwałą Rady Miejskiej w Bielsku-Białej nr X/220/2025 z dn. 27.03.2025 r. w sprawie przyjęcia rocznego sprawozdania z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej w 2024 roku (w ramach obowiązku wynikającego z art. 179 *Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej*);

3.1.3. Rodziny biologiczne dzieci umieszczonych w całodobowych placówkach opiekuńczo-wychowawczych lub rodzinach zastępczych

Opisano w odrębnym sprawozdaniu przyjętym Uchwałą Rady Miejskiej w Bielsku-Białej nr X/220/2025 z dn. 27.03.2025 r. w sprawie przyjęcia rocznego sprawozdania z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej w 2024 roku (w ramach obowiązku wynikającego z art. 179 *Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej*);

3.1.4. Pomoc w integracji ze środowiskiem oraz przyznanie pomocy pieniężnej na usamodzielnianie i kontynuowanie nauki

Opisano w odrębnym sprawozdaniu przyjętym Uchwałą Rady Miejskiej w Bielsku-Białej nr X/220/2025 z dn. 27.03.2025 r. w sprawie przyjęcia rocznego sprawozdania z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej w 2024 roku (w ramach obowiązku wynikającego z art. 179 *Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej*);

3.1.5. Asystent rodziny

Opisano w odrębnym sprawozdaniu przyjętym Uchwałą Rady Miejskiej w Bielsku-Białej nr X/220/2025 z dn. 27.03.2025 r. w sprawie przyjęcia rocznego sprawozdania z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej w 2024 roku (w ramach obowiązku wynikającego z art. 179 *Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej*).

3.2 Wsparcie osób starszych i niepełnosprawnych w ramach pomocy specjalistycznej

3.2.1. Domy pomocy społecznej

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizował zadanie własne gminy w zakresie kierowania do domów pomocy społecznej (DPS) mieszkańców Bielska-Białej, którzy wymagali całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, nie mogli samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, a którym nie można było zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych (art. 54 *Ustawy o pomocy społecznej*). Równocześnie realizował zadanie własne powiatu w zakresie umieszczania skierowanych do domów pomocy społecznej mieszkańców Bielska-Białej oraz osób skierowanych przez inne gminy.

W MOPS wszystkie wnioski o skierowanie do DPS, umieszczenie i ustalenie odpłatności za pobyt w DPS realizuje Dział Domów Pomocy Społecznej, Mieszkań Treningowych i Wspomaganych.

W okresie sprawozdawczym zarejestrowano 1.292 wnioski, z czego: 225 stanowiły wnioski osób starszych i/lub niepełnosprawnych o umieszczenie w DPS, 48 wniosków o przyznanie wsparcia w mieszkaniu treningowym lub wspomagany, a pozostałe 1.019 wniosków dotyczyło ustalania odpłatności dla osób umieszczonych w DPS oraz dla osób zobowiązanych do współfinansowania w kosztach ich pobytu, a także osób korzystających z mieszkań treningowych lub wspomaganych. Pracownicy socjalni przeprowadzili łącznie 882 wywiady środowiskowe, udzielili 436 porad i informacji.

Wnioski osób ubiegających się o skierowanie i umieszczenie w DPS, o częściowe lub całkowite zwolnienie z opłaty rozpatrywała powołana do tego Komisja Kwalifikująca.

Na terenie Bielska-Białej funkcjonowały 4 domy pomocy społecznej (prowadzone przez Miasto Bielsko-Biala) o łącznej liczbie 222 miejsc, z czego 134 miejsca przeznaczone są dla osób w podeszłym wieku, 73 dla osób przewlekłe somatycznie chorych, a 15 dla osób niepełnosprawnych fizycznie.

Tabela 10: Domy Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej: typ, ilość miejsc, średni miesięczny koszt utrzymania jednego mieszkańca w latach 2022-2024

l.p.	Nazwa DPS/Adres	Ilość miejsc	Typ Domu	Średni miesięczny koszt utrzymania jednego mieszkańca w DPS /w zł./		
				2022	2023	2024
1.	DPS Dom Nauczyciela ul. Pocztowa 14a	92	dla osób w podeszłym wieku (K/M)*	4.499,00	5.367,00	5.625,00
2.	DPS dla Osób Starszych ul. Żywiecka 15	57	(42 miejsca) dla osób w podeszłym wieku (15 miejsc) dla osób niepełnosprawnych fizycznie (K/M)	5.327,00	6.445,00	6.102,00
3.	DPS dla Przewlekłe Chorych ul. Olimpijska 11	48	dla osób przewlekłe somatycznie chorych (K/M)	6.414,00	7.759,00	7.893,00
4.	DPS Przystań (wcześniej Hospicjum) Aleja Armii Krajowej 181	25	dla osób przewlekłe somatycznie chorych (K/M)	6.953,00	9.302,00	9.417,00

* (K) – kobiety

* (M) – mężczyźni

Średni miesięczny koszt utrzymania jednego mieszkańca DPS, co roku jest aktualizowany przez Prezydenta Miasta i ogłaszany w wojewódzkim dzienniku urzędowym, nie później, niż do końca marca danego roku. Tabela nr 10 przedstawia dynamikę wzrostu ww. kosztów w DPS prowadzonych przez Miasto Bielsko-Białą na przestrzeni ostatnich trzech lat. W 2023 r. znacząco zwiększyły się koszty utrzymania we wszystkich Domach Pomocy Społecznej w odniesieniu do roku 2022. Wzrost ten kształtował się na poziomie około 1.000,00 zł, natomiast w jednym przypadku wyniósł on 2.349,00 zł. W roku 2024 wzrost kosztów utrzymania jednego mieszkańca w DPS nie był już tak znaczący jak w roku ubiegłym i wynosił od 115,00 zł do 258,00 zł. Natomiast w jednym przypadku został on obniżony o 343,00 zł. Koszty w DPS na terenie innych powiatów, w których zostali umieszczeni mieszkańcy Bielska-Białej kształtowały się w roku 2024 od 4.300,00 zł (Rodzinny Dom Pomocy) do 8.490,00 zł (miesięcznie).

Tabela 11: Osoby skierowane i umieszczone w DPS według typów placówek w latach 2022-2024

l.p.	Typy placówek	Ilość mieszkańców Bielska-Białej skierowanych do DPS						Ilość osób* umieszczonych w DPS					
		prowadzonych przez miasto B-B			prowadzonych przez inne powiaty			prowadzonych przez miasto B-B			prowadzonych przez inne powiaty		
		2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024
1.	Dla osób w podeszłym wieku	26	29	45	1	0	4	27 (5)	32 (8)	38 (6)	0	0	4
2.	Dla osób przewlekle somatycznie chorych	31	37	28	0	4	2	25 (2)	33	29	0	4	2
3.	Dla osób przewlekle psychicznie chorych	0	0	0	21	10	11	0	0	0	18	9	9
4.	Dla dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie	0	0	0	2	6	3	0	0	0	3	5	2
5.	Dla osób niepełnosprawnych fizycznie	3	3	3	0	0	0	3	2	3 (1)	0	0	0
6.	Dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie	0	0	0	1	1	3	0	0	0	0	2	1
7.	Dla osób uzależnionych od alkoholu	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8.	Pobyty okresowe – turnusy dla chorych na SM	0	0	0	2	6	4	0	0	0	1	4	5
9.	Rodzinny Dom Pomocy	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
10.	Ogółem:	60	69	76	27	27	28	55 (7)	67 (8)	70 (7)	22	24	24

* dotyczy zarówno mieszkańców Bielska-Białej, jak również innych gmin; wartości w nawiasach (...) dotyczą mieszkańców spoza gminy Bielsko-Biała

Tabela 11 wskazuje na wzrost liczby osób kierowanych do DPS w odniesieniu do roku 2022 oraz 2023, w których z tej formy pomocy skorzystało odpowiednio 60 i 69 osób. W roku 2023 obserwujemy spadek ilości osób kierowanych do DPS przeznaczonego dla osób przewlekle psychicznie chorych (10 osób) w porównaniu do roku 2022 (21 osób), natomiast w roku 2024 w odniesieniu do roku 2023 ilość ta ustabilizowała się i wynosi 11 osób. W roku 2024 zmniejszyła się ilość osób kierowanych do DPS przeznaczonego dla dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie w porównaniu do roku 2023 (6 osób) przy jednoczesnym nieznacznym wzroście ilości dzieci i młodzieży kierowanej do Domu Pomocy Społecznej. W roku 2024 w dalszym ciągu dużym zainteresowaniem cieszyły się pobyty okresowe – turnusy dla chorych na stwardnienie rozsiane, na które skierowano 4 osoby, a w roku 2022 były to 2 osoby. W stosunku do lat ubiegłych wzrosła również liczba osób umieszczanych w DPS prowadzonych przez Miasto Bielsko-Białą. Natomiast na przestrzeni lat

2022-2024 ilość mieszkańców z innych gmin przyjętych do naszych DPS utrzymuje się na tym samym poziomie.

Wśród mieszkańców Bielska-Białej skierowanych i przyjętych w 2024 r. do DPS 6 osób było bezdomnych. Dla porównania w roku 2023 liczba ta wynosiła 10, a w roku 2022 – 9. Przed przyjęciem do DPS pomocą w formie usług opiekuńczych objętych było 37 osób, natomiast 39 osób przyjętych zostało po pobycie w innych placówkach np. oddziały szpitalne, inne DPS-y, schroniska dla osób bezdomnych i noclegownie.

W 2024 r. w Domach prowadzonych przez miasto Bielsko-Biała przebywało łącznie 286 osób, w tym: 254 mieszkańców Bielska-Białej oraz 32 mieszkańców z innych gmin. Natomiast w 50 Domach położonych poza naszym miastem, na terenie 31 powiatów przebywało łącznie 181 mieszkańców Bielska-Białej. A zatem pomocą w formie pobytu w Domu Pomocy Społecznej w roku 2024 objętych zostało łącznie 435 mieszkańców Bielska-Białej.

Na 181 mieszkańców Bielska-Białej przebywających w DPS na terenie innych powiatów 99 przebywało w DPS przeznaczonych dla osób przewlekle psychicznie chorych, 51 w DPS przeznaczonych dla dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie oraz dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie. W DPS przeznaczonych dla osób w podeszłym wieku przebywało 10 mieszkańców Bielska-Białej, 9 w DPS dla przewlekle somatycznie chorych, 3 w DPS dla niepełnosprawnych fizycznie, 5 w Rodzinnym Domu Pomocy. Ponadto 4 osoby skorzystały z pobytu okresowego w Krajowym Ośrodku Mieszkalno-Rehabilitacyjnym dla Osób Chorych na SM w Dąbku (KOMR).

W DPS położonych na terenie innych powiatów umieszczane są przede wszystkim osoby przewlekle psychicznie chore i niepełnosprawne intelektualnie z uwagi na brak tego typu placówek na terenie miasta oraz osoby w podeszłym wieku i przewlekle somatycznie chore, tylko w przypadku braku wolnych miejsc w naszych Domach i jeśli rodzina wraz z mieszkańcem w całości ponoszą koszty pobytu.

Średni czas oczekiwania na umieszczenie w DPS na terenie Bielska-Białej oraz w DPS na terenie innych powiatów wyniósł w 2024 r. od 0 do maksymalnie 3 miesięcy. W nielicznych przypadkach czas oczekiwania na przyjęcie do Domu Pomocy Społecznej wynosił maksymalnie 7 miesięcy. Sytuacja ta dotyczyła głównie osób ubiegających się o skierowanie do Krajowego Ośrodka Mieszkalno-Rehabilitacyjnego dla Osób Chorych na Stwardnienie Rozsiane w Dąbku, w którym czas oczekiwania uzależniony jest od stanu zdrowia osoby przyjmowanej (im cięższy stan zdrowia, tym dłuższy czas oczekiwania na przyjęcie). Między innymi na dzień 31.12.2024 r. 1 osoba oczekiwała do DPS przeznaczonego dla dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie, 1 osoba do DPS przeznaczonego dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie, natomiast 4 osoby do Krajowego Ośrodka Mieszkalno-Rehabilitacyjnego dla osób Chorych na SM w Dąbku.

Na dzień 31.12.2024 r. w Domach prowadzonych przez miasto Bielsko-Biała było 10 wolnych miejsc i tak, w:

- DPS dla Osób Starszych przy ul. Żywieckiej 15 – 2 wolne miejsca, 1 osoba oczekująca;
- DPS *Dom Nauczyciela* przy ul. Pocztovej 14a – 3 wolne miejsca, 5 osób oczekujących;
- DPS dla Przewlekle Chorych przy ul. Olimpijskiej 11 – 2 wolne miejsca, 1 osoba oczekująca;
- DPS *Przystań* (wcześniej *Hospicjum*) przy Alei Armii Krajowej 181 – 3 wolne miejsca, brak osób oczekujących.

Ilość wolnych miejsc w ww. Domach w roku 2024 w porównaniu do roku 2022 zmniejszyła się, natomiast w porównaniu do roku 2023 zwiększyła się. Z analizy danych wynika ponadto, iż w roku 2024 zwiększyła się ilość zgonów mieszkańców Domów Pomocy Społecznej prowadzonych przez miasto Bielsko-Biała. Dla porównania w 2022 r. odeszło 57 mieszkańców (47 zmarło; 10 opuściło Domy z innych powodów), w 2023 r. 59 osób (46 zmarło, 13 opuściło Domy z innych powodów), a w 2024 r. 74 osoby (63 zmarły, 11 opuściło Domy z innych powodów). Powodem takiej sytuacji może być fakt, iż do Domów Pomocy Społecznej coraz częściej przyjmowane są osoby w bardzo ciężkim stanie zdrowia, których pozostawienie w miejscu zamieszkania stanowiłoby dla nich zagrożenie zdrowia i życia.

W 2024 r. Gmina Bielsko-Biała poniosła odpłatność za pobyt 174 mieszkańców Bielska-Białej przebywających na terenie innych powiatów. Pozostałe 7 osób pokrywało swój pobyt w całości z własnych dochodów.

3.2.2. Ośrodki wsparcia

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej wydaje decyzje kierujące oraz ustalające odpłatność do ośrodków wsparcia, w tym również decyzje pobytowe do Domu Matki i Dziecka Caritas przy ul. ks. Stanisława Brzóska 3A w Bielsku-Białej. W okresie od 01.01.2024 r. do 31.12.2024 r. z pobytu w placówce skorzystało 21 osób w tym 9 matek oraz 12 dzieci.

Wydawano również decyzje administracyjne do Środowiskowego Domu Samopomocy *Podkowa*. W okresie sprawozdawczym wydano 301 decyzji dla osób, które korzystały z Ośrodka.

3.2.3. Ośrodki wsparcia dla osób starszych

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizował zadania własne gminy w zakresie wsparcia osób starszych (art. 51 *Ustawy o pomocy społecznej*). W 2024 r. funkcjonowały następujące Ośrodki Wsparcia dla Osób Starszych:

- 1) Dom Dziennego Pobytu dla Osób Starszych i Niepełnosprawnych przy ul. Sterniczej 8A;
- 2) Dzienny Dom Senior+ przy ul. Partyzantów 62;
- 3) Klub Samopomocy *Przystan* przy ul. Piastowskiej 86;
- 4) Klub Samopomocy *Klub Seniora* przy ul. Komorowickiej 336D;
- 5) Klub Senior+ przy ul. Jesionowej 13;
- 6) Klub Senior+ przy ul. Jutrzenki 20;
- 7) Klub Seniora *SIXT Wam* przy ul. Adama Mickiewicza 24;
- 8) Klub Seniora przy ul. Stawowej 29.

Tabela 12: Ośrodki Wsparcia dla Osób Starszych funkcjonujące w latach 2022-2024

Lp.	Wyszczególnienie	Ilość miejsc	Ilość mieszkańców Bielska-Białej korzystających ze wsparcia w latach 2022-2024		
			2022	2023	2024
1.	Dom Dziennego Pobytu dla Osób Starszych i Niepełnosprawnych ul. Sternicza 8A	40	47	50	44
2.	Dzienny Dom Senior+ ul. Partyzantów 62	30	34	40	37
3.	Klub Samopomocy <i>Przystan</i> ul. Piastowska 86	50	56	52	53
4.	Klub Samopomocy <i>Klub Seniora</i> ul. Komorowicka 336D	50	38	39	35
5.	Klub Senior+ ul. Jesionowa 13	30	36	36	36
6.	Klub Senior+ ul. Jutrzenki 20	30	37	34	32
7.	Klubie Seniora <i>SIXT Wam</i> ul. Adama Mickiewicza 24	20	23	24	23
8	Klub Seniora ul. Stawowa 29	30	-	33	35

l.p.	Wyszczególnienie	Ilość miejsc	Ilość mieszkańców Bielska-Białej korzystających ze wsparcia w latach 2022-2024		
			2022	2023	2024
9.	Suma (wiersze 1-8)	250	271	308	295

Cele i zadania Ośrodków Wsparcia dla Osób Starszych

Celem głównym Ośrodków Wsparcia dla Osób Starszych jest wsparcie codzienne Seniorów, podejmowanie działań podtrzymujących aktywność osób starszych i niepełnosprawnych oraz sprzyjanie integracji międzypokoleniowej. Do celów szczegółowych należy m.in. podtrzymywanie aktywności psychofizycznej, wsparcie psychologiczne, nawiązywanie kontaktów interpersonalnych, zapobieganie osamotnieniu, propagowanie zdrowego stylu życia i aktywnego wykorzystania czasu wolnego oraz udział w imprezach o charakterze kulturalnym, edukacyjnym i profilaktycznym.

Zadaniem Ośrodków Wsparcia dla Osób Starszych jest w szczególności:

- Wspieranie i inicjowanie działań zmierzających do utrzymania i zwiększania aktywności osób starszych, w tym promowanie działalności codziennych form wsparcia;
- Zapewnienie różnorodnej oferty usług przeznaczonych dla Seniorów m.in. socjalnych, edukacyjnych, sportowo-rekreacyjnych, kulturalno-oświatowych, a także zapewnienie wsparcia pracownika socjalnego i psychologa;
- Podejmowanie działań polepszających funkcjonowanie psychofizyczne Seniorów poprzez działania terapeutyczne oraz ogólnousprawniające formy terapii zajęciowej;
- Prowadzenie wielowymiarowej aktywizacji społecznej osób starszych zapewniającej wzmacnianie kondycji i niedopuszczenie do pogłębiania się dysfunkcji, poprzez diagnozę indywidualnych potrzeb i możliwości Seniorów;
- Zaspokajanie potrzeb towarzyskich poprzez umożliwianie uczestnictwa w wydarzeniach kulturalnych dedykowanych Seniorom;
- Propagowanie ruchu samopomocy wśród osób starszych;
- Prowadzenie działalności informacyjnej dla Seniorów;
- Budowanie pozytywnego wizerunku społecznego osób starszych;
- Współpraca z miejskimi jednostkami organizacyjnymi, organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami w celu zwiększenia oferty kulturalnej, edukacyjnej oraz aktywizującej Seniorów;
- Wnioskowanie o środki pochodzące ze źródeł zewnętrznych na cele związane z aktywizacją i integracją osób starszych.

Usługi zrealizowane w Ośrodkach Wsparcia dla Osób Starszych

W Ośrodkach Wsparcia dla Osób Starszych realizowano systematycznie zgodnie z planem pracy Ośrodków następujące usługi:

- Socjalne obejmujące m.in. zapewnienie ciepłego posiłku, zapewnienie usługi transportowej (tj. dowóz z miejsca zamieszkania Seniora do Domów Dziennych i z powrotem), trening umiejętności społecznych;
- Edukacyjne obejmujące m.in. organizację wykładów oraz warsztatów zwiększających wiedzę o współczesnym świecie, rozwoju technologicznym, o zagrożeniach związanych z wiekiem oraz z zakresu edukacji prozdrowotnej i cyfrowej;

- Kulturalno-oświatowe obejmujące m.in. uczestnictwo seniorów w kulturze, wspieranie ich edukacji kulturalnej i artystycznej, organizację uroczystości okolicznościowych i integracyjnych, wyjścia do kina, teatru, na koncerty;
- Sportowo-rekreacyjne obejmujące m.in. organizację zajęć ruchowych, zajęć z kinezyterapii z fizjoterapeutą, spacerów, nordic walking;
- Aktywizujące społecznie obejmujące m.in. budowanie lokalnego partnerstwa, współpracę z instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz osób starszych i z placówkami oświatowymi (integracja międzypokoleniowa); budowanie sieci relacji międzyludzkich i rozwijanie idei samopomocy; organizację działań integracyjnych pomiędzy Ośrodkami Wsparcia dla Osób Starszych – wspólne bale, wydarzenia kulturalne, wyjścia do kina, na spacer, na wycieczki, wspólne warsztaty, spotkania plenerowe;
- Terapię zajęciową obejmującą rozwój zainteresowań, prowadzenie różnorodnych kółek i form terapii zajęciowej z uwzględnieniem indywidualnych predyspozycji i potrzeb seniorów, m.in. arteterapię, ergoterapię, filмотerapię, biblioterapię, muzykoterapię, ludoterapię, choreoterapię, hortiterapię;
- Wsparcie psychologa obejmujące organizację warsztatów o charakterze wspierającym i edukacyjnym; zajęć indywidualnych i grupowych m.in. ćwiczenia umiejętności społecznych i emocjonalnych, ćwiczenia mające na celu stymulowanie procesów poznawczych, głównie funkcji językowych, ale również uwagi czy pamięci, relaksację – obniżenie napięcia emocjonalnego, lęku, ćwiczenia kontroli nieprzyjemnych emocji, ćwiczenia motywacyjne;
- Wsparcie pracownika socjalnego obejmujące poradnictwo socjalne i świadczenie pracy socjalnej m.in. pomoc w załatwianiu podopiecznym spraw urzędowych, pomoc w staraniach o ustalenie stopnia niepełnosprawności, w zakresie rozwiązywania trudnych spraw życiowych m.in. kontakt z opiekunami podopiecznych, z instytucjami pomocowymi i organizacjami pozarządowymi.

Udział Ośrodków Wsparcia dla Osób Starszych w programach/projektach

- 1) *Program Wieloletni Senior+ na lata 2021-2025 (edycja 2024)* z Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej – zrealizowano zadania w ramach Modułu II: Zapewnienie funkcjonowania placówek Senior+ dotyczy:
 - Dziennego Domu Senior+ przy ul. Partyzantów 62;
 - Klubu Senior+ przy ul. Jesionowej 13;
 - Klubu Senior+ przy ul. Jutrzenki 20.

W ww. placówkach w ramach Programu zrealizowano usługi socjalne, edukacyjne, kulturalno-oświatowe, aktywności ruchowej/kinezyterapii, sportowo-rekreacyjne, aktywizujące społecznie, terapię zajęciową.
- 2) *Program AKTYWNI+ (edycja 2024)* z Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej – projekt p.n.: *Pozytywnie Zakręcenie* i projekt p.n.: *Upowszechnianie sportu osób niepełnosprawnych* realizowany w ramach współpracy partnerskiej ze Stowarzyszeniem Pomocy Osobom Niepełnosprawnym *Serce dla Serca* w Bielsku-Białej (dotyczy Klubu Samopomocy *Przystań* przy ul. Piastowskiej 86, Klubu Samopomocy *Klub Seniora* przy ul. Komorowickiej 336D, Domu Dziennego Pobytu przy ul. Sterniczej 8A). Zrealizowano warsztaty teatralno-muzyczne, plastyczne, rękodzieła, sportowe, z etyki, fotografii, porady prawne, zajęcia z zakresu zdrowia i rehabilitacji, wyjścia na basen oraz wycieczki a także warsztatowe wyjazdy do Lalik oraz obozy sportowe nad morzem – Niechorze i Karwia.
- 3) *Program ERASMUS+* projekty p.n.: *Europejska Akademia Seniora – rozwój kompetencji cyfrowych, technologicznych i zdrowotnych poprzez wymianę doświadczeń i mobilność Erasmus+* oraz p.n.: *Europejska Akademia Seniora – rozwój kompetencji cyfrowych, technologicznych i zdrowotnych poprzez wymianę doświadczeń i mobilność Erasmus+* w ramach współpracy partnerskiej z *Fundacją Edukacji Pozaformalnej* w Bielsku-Białej (uczestnictwo Podopiecznych OWOS w warsztatach edukacyjnych oraz w 3 dniowych wyjazdach do Słowacji i Czech).
- 4) *Program p.n.: Korpus Wsparcia Seniorów – edycja 2024* chętni Uczestnicy OWOS otrzymali tzw. „opaski bezpieczeństwa”, których celem było zapewnienie wsparcia i zwiększenie bezpieczeństwa Seniorów.

- 5) Zrealizowano Program p.n.: *Kreatywny mózg to zdrowy senior na +* w ramach Konkursu *Granty 2024* Stowarzyszenia Zdrowych Miast Polskich. Tematyka konkursowa: *Zdrowy i aktywny senior* (odbyły się 24 spotkania ze specjalistą z zakresu kreatywnego myślenia, poprawy sprawności umysłowej i treningów pamięci).

Współpraca z instytucjami, stowarzyszeniami, firmami oraz organizacjami działającymi na rzecz osób starszych

- Polskie Towarzystwo Opieki Farmaceutycznej – organizacja wykładów edukacyjnych z farmaceutami;
- Fundacja Aktywności Społecznej *Złote Łany* – organizacja pomocy żywnościowej i spotkań integracyjnych dla Klubu Senior+ przy ul. Jutrzenki 20;
- Stowarzyszenie Komorowice – organizacja kiermaszu świątecznego;
- Urząd Miejski w Bielsku-Białej (udział Seniorów w imprezach towarzyszących obchodom: Dni Bielska-Białej, Dni Seniora; w konkursach i galach, w projekcie *Spleceni z Miastem*);
- Szkoła Podstawowa nr 36 i nr 23 w Bielsku-Białej – współpraca międzypokoleniowa z DDP przy ul. Sterniczej 8A;
- Szkoła Podstawowa nr 29 i nr 30 w Bielsku-Białej – współpraca międzypokoleniowa z KS *Klub Seniora* przy ul. Komorowickiej 336D;
- Przedszkole nr 55 w Bielsku-Białej – współpraca międzypokoleniowa z DDP przy ul. Sterniczej 8A;
- Przedszkole nr 4 w Bielsku-Białej – współpraca międzypokoleniowa z placówkami OWOS;
- Przedszkole nr 40 w Bielsku-Białej – współpraca międzypokoleniowa z KS *Klub Seniora* przy ul. Komorowickiej 336D;
- Stowarzyszenie *Hajstra* – współpraca międzypokoleniowa – Świetlica Środowiskowa *STER* z Podopiecznymi Domu Dziennego Pobytu przy ul. Sterniczej 8A; Świetlica Środowiskowa *Kraina Narnii* z Podopiecznymi Dziennego Domu Senior+ przy ul. Partyzantów 62; Świetlica Środowiskowa *Pod Aniołami* z Uczestnikami KS *Klub Seniora* przy ul. Komorowickiej 336D; Świetlica Środowiskowa *Nad Dachami* z Uczestnikami Klubu Seniora przy ul. Stawowej 29;
- Towarzystwo Psychoprofilaktyczne *Ulica Kreatywna* – Placówka Wsparcia Dziennego *SIXT Wam* z Uczestnikami Klub Seniora *SIXT Wam* przy ul. Adama Mickiewicza 24;
- Bielskie Centrum Kultury im. Marii Koterbskiej – organizacja koncertów i wydarzeń;
- Dom Kultury im. Wiktorii Kubisz – organizacja wydarzeń kulturalnych;
- Dom Kultury w Komorowicach – współpraca z KS *Klub Seniora* przy ul. Komorowickiej 336D;
- Dom Kultury w Wapienicy – organizacja wydarzeń kulturalnych;
- Książnica Beskidzka z filiami – organizacja seansów filmowych, wydarzeń, zajęć z biblioterapii;
- Centrum Seniora – organizacja wydarzeń kulturalnych i warsztatów edukacyjnych;
- Centrum Edukacji Ekologicznej *Ekosynteza* – warsztaty edukacyjne;
- Biuro Wystaw Artystycznych (BWA) – uczestnictwo w wystawach artystycznych i warsztatach.

3.3 Pomoc na rzecz osób bezdomnych

W świetle przepisów *Ustawy o pomocy społecznej*, bezdomność jest jedną z piętnastu kategorii sytuacji trudnych, upoważniających do korzystania ze świadczeń pomocy społecznej (art. 7 pkt. 3). Za osobę bezdomną uważa się osobę niezamieszkującą w lokalu mieszkalnym, w rozumieniu przepisów o ochronie praw lokatorów i mieszkaniowym zasobie gminy i niezameldowaną na pobyt stały, w rozumieniu przepisów o ewidencji ludności, a także osobę niezamieszkującą w lokalu mieszkalnym i zameldowaną na pobyt stały w lokalu, w którym nie ma możliwości zamieszkiwania (art. 6 pkt 8 cytowanej ustawy). Obowiązek udzielania pomocy w formie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym spoczywa po stronie gminy i należy do zadań własnych z zakresu pomocy społecznej o charakterze obowiązkowym.

Od marca 2022 r. zadanie związane z zapewnieniem schronienia osobom bezdomnym z terenu gminy zlecone zostało przez Miasto Bielsko-Biała Fundacji Rozwoju Przedsiębiorczości Społecznej *Być Razem* z Cieszyna (na podstawie zlecenia realizacji zadań publicznych z zakresu polityki społecznej w trybie otwartego konkursu ofert wraz z udzieleniem dotacji na finansowanie ich realizacji w latach 2022-2024 p.n.: *Udzielanie wsparcia i pomocy osobom bezdomnym, bezrobotnym żyjącym w ubóstwie oraz innym osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym – Schronisko dla Osób Bezdomnych i Schronisko dla Osób Bezdomnych z Usługami Opiekuńczymi oraz Udzielanie wsparcia i pomocy osobom bezdomnym, bezrobotnym żyjącym w ubóstwie oraz innym osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym – Noclegownia*). Fundacja *Być Razem* realizuje zadanie w zakresie udzielania schronienia poprzez prowadzenie placówek różniących się standardem usług w nich świadczonych tj. w Noclegowni przy ul. Krakowskiej 2A, która dysponuje 50 miejscami (tylko dla mężczyzn), w Schronisku dla Osób Bezdomnych przy ul. Stefanki 7 przeznaczonym dla 55 osób bezdomnych (kobiet i mężczyzn) i w Schronisku dla Osób Bezdomnych z Usługami Opiekuńczymi dla 15 osób bezdomnych (kobiet i mężczyzn). Ponadto na terenie Schroniska dla Osób Bezdomnych wyodrębniono miejsca w celu zapewnienia schronienia interwencyjnego (doraźnego) bezdomnym kobietom na zasadach obowiązujących w Noclegowni.

Tabela 13: Liczba osób bezdomnych korzystających ze schronienia w Schronisku dla Osób Bezdomnych, Schronisku dla Osób Bezdomnych z Usługami Opiekuńczymi oraz w Noclegowni w latach 2022-2024

l.p.	Wyszczególnienie	2022	2023	2024
1.	Schronienie całodobowe w Schronisku dla Osób Bezdomnych ogółem	93	107	81
	w tym:			
	- rodzin	0	0	0
	- osób samotnych,	93	107	81
	w tym:			
	- kobiet	22	29	20
	- mężczyzn	71	78	61
2.	Schronienie całodobowe w Schronisku dla Osób Bezdomnych z Usługami Opiekuńczymi ogółem	32	34	23
	w tym:			
	- kobiet	10	7	7
	- mężczyzn	22	27	16
3.	Nocleg w Noclegowni dla mężczyzn ogółem	248	317	233
4.	Nocleg dla kobiet w ramach interwencyjnego schronienia na zasadach obowiązujących w Noclegowni	53	50	28

Ogółem w 2024 r. ze schronienia we wszystkich placówkach dla osób bezdomnych prowadzonych przez Fundację Rozwoju Przedsiębiorczości Społecznej *Być Razem* skorzystało 365 osób (przy zachowaniu zasady, iż każda osoba liczona jest tylko raz niezależnie od formy schronienia).

Formy wsparcia osób dotkniętych bezdomnością: pomoc w formie usług aktywizacyjnych

W okresie sprawozdawczym na terenie Schroniska dla Osób Bezdomnych, Schroniska dla Osób Bezdomnych z Usługami Opiekuńczymi oraz w Noclegowni Fundacja Rozwoju Przedsiębiorczości Społecznej *Być Razem* zapewniała różne formy usług aktywizacyjnych ukierunkowanych na wzmocnienie aktywności społecznej mieszkańców poprzez m.in.:

- włączenie mieszkańców Schroniska dla Osób Bezdomnych w proces utrzymywania czystości w budynku oraz jego otoczenia. Osoby przebywające na terenie Schroniska w ramach tygodniowych dyżurów dbają o czystość części wspólnych, porządkują teren wokół placówki np. zamykanie chodników, sprzątanie części ogrodowej, pielenie rabat, koszenie trawy itp. Działanie to miało na celu

budowanie poczucia odpowiedzialności za miejsce zamieszkania, obowiązkowości, dbałości o otoczenie czy też naukę podstawowych czynności przydatnych w prawidłowym pełnieniu ról społecznych,

- udział w zajęciach grupowych mających na celu naukę pracy w grupie, poprawę komunikacji, nawiązanie prawidłowych relacji międzyludzkich, poprawę percepcji, motoryki rąk, poszerzenie wiedzy, złamanie rutyny dnia czy naukę nowych czynności,
- warsztaty kulinarne: przygotowanie potraw i ciast wielkanocnych, zajęcia z zakresu uprawy, przetwórstwa i spożywania kawy, przygotowywanie sałatki obiadowej, wspólne spożywanie posiłków przez mieszkańców objętych usługami opiekuńczymi – 25 osób,
- warsztaty z zakresu terapii zajęciowej m.in. przy współpracy z Centrum Edukacyjnym *COPERNIKUS* w Bielsku-Białej: robótki ręczne (haft), konfekcjonowanie, ozdoby z okazji Halloween, ozdoby bożonarodzeniowe – 40 osób,
- warsztaty florystyczne – przygotowanie ozdób świątecznych i wiosennych, nasadzanie warzyw w skrzynkach ogrodowych oraz kwiatów i traw na rabatach – 5 osób,
- przełamywanie codziennej rutyny – wspólne czytanie prasy i omówienie przeczytanych treści, nauka poprawnego formułowania myśli oraz dyskusji, zbudowanie grilla ogrodowego i wspólne spędzanie czasu, odnawianie mebli ogrodowych stworzonych w poprzednich latach – 15 osób,
- zajęcia patriotyczne z okazji Dnia Niepodległości – 4 osoby,
- zajęcia kulturalne – wyjście do kina (film „Ferrari”), uczestnictwo w przedstawieniu pasywnym organizowanym przez Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta – 32 osoby,
- zajęcia gimnastyczne usprawniające narząd ruchu, mieszkańcy schroniska ze znacznym stopniem niepełnosprawności po udarach i wylewach zostali objęci rehabilitacją domową – 5 osób,
- zajęcia edukacyjne przy współpracy z *Beskidzkim Klubem Dian* z zakresu wiedzy o zwierzętach zamieszkujących lasy Podbeskidzia, warsztaty z zakresu radzenia sobie z emocjami przy wykorzystaniu gry *Góra postaw* – 45 osób.

W Schronisku dla Osób Bezdomnych i w Schronisku dla Osób Bezdomnych z Usługami Opiekuńczymi usługami aktywizacyjnymi objęto 49 osób, w tym 13 kobiet i 36 mężczyzn tj. 60 % mieszkańców.

Udział w treningach indywidualnych przygotowujących do samodzielnego prowadzenia gospodarstwa domowego:

- indywidualny trening prowadzony przez pracownika socjalnego z zakresu zarządzania własnym budżetem polegający na wzmocnieniu i rozwoju umiejętności wykorzystania czynności życia codziennego w obszarze kształtowania i podtrzymywania orientacji w wartości pieniądza i towaru oraz umiejętności planowania wydatków według swoich potrzeb i możliwości – 6 osób,
- indywidualny trening czystościowy prowadzony przez opiekuna obejmujący naukę korzystania ze sprzętów sanitarnych, utrzymywania higieny osobistej, porządku w miejscu pobytu, zmiany pościeli itp. – 12 osób,
- indywidualne treningi kulinarne prowadzone przez opiekuna obejmujące naukę przygotowywania prostych posiłków, rozpoznawania i właściwego zastosowania produktów spożywczych – 6 osób,
- poradnictwo psychologiczne lub/i poradnictwo z zakresu terapii uzależnień – 15 osób,
- poradnictwo prawne – 6 osób.

W celu zapobieganiu wykluczeniu cyfrowemu umożliwiono korzystanie z Internetu, co ma ułatwić poszukiwanie pracy, możliwości leczenia uzależnień, czy chociażby rozrywki. Prowadzony jest również cykl spotkań z mieszkańcami dotyczący zasad korzystania z Internetu, technologii sprzętu komputerowego, bezpieczeństwa w sieci – 10 osób.

Aktywizacja zawodowa mieszkańców mająca na celu pokonanie problemu bezrobocia wśród mieszkańców Schroniska dla Osób Bezdomnych polegała na:

- prowadzeniu przez pracownika socjalnego indywidualnej pracy z mieszkańcami schroniska, polegającej na motywowaniu do podjęcia działań zmierzających do rozwiązania problemu bezrobocia,

a następnie bezdomności, poprzez poszukiwanie i podjęcie zatrudnienia zgodnego z indywidualnymi możliwościami każdej z osób – 10 osób. W tym miejscu należy dodać, że 71 osób będących mieszkańcami schronisk pobiera świadczenie emerytalne, rentowe lub zasiłek stały, co stanowi 61 % ogółu mieszkańców,

- współpracy z Centrum Integracji Społecznej prowadzonej przez Bielskie Stowarzyszenie Artystyczne *Teatr Grodzki* w Bielsku-Białej.

W stolarni będącej warsztatem zewnętrznym CIS powstały skrzynki ogrodowe, budki lęgowe dla ptaków, budy dla psów oraz wybieg dla kotów stworzony dla Miejskiego Schroniska dla Bezdomnych Zwierząt. Ponadto mieszkańcy będący uczestnikami CIS odświeżyli ściany w pokojach mieszkalnych, łazienkach oraz korytarz w budynku Schroniska dla Osób Bezdomnych i zajmowali się codziennym utrzymaniem czystości w placówce. W ramach CIS aktywizowano 13 osób.

W zakresie zapewnienia pomocy w formie schronienia MOPS współdziałał ze Śląską Fundacją *Błękitny Krzyż* z siedzibą przy ul. Mostowej 1 w Bielsku-Białej, której powierzono w 2024 r. w ramach współpracy Miasta Bielska-Białej z organizacjami pozarządowymi realizację zadania publicznego z zakresu polityki społecznej p.n.: *Udzielanie wsparcia i pomocy osobom i rodzinom będącym w trudnej sytuacji życiowej w szczególności z powodu bezdomności i ubóstwa – prowadzenie działań readaptacyjnych*. W ramach tego przedsięwzięcia Fundacja prowadzi Ośrodek Readaptacyjny przy ul. Bystrzańskiej 55, w którym zabezpieczono 10 miejsc noclegowych wraz z całodziennym wyżywieniem dla osób w kryzysie bezdomności i dotkniętych wykluczeniem społecznym – mieszkańców Bielska-Białej. Na przestrzeni 2024 r. w zajęciach organizowanych w Ośrodku Readaptacyjnym uczestniczyło 14 mieszkańców naszego miasta z grupy osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Działania aktywizujące zmierzające do przezwyciężania trudnej sytuacji życiowej osób w kryzysie bezdomności

Realizując w 2024 r. ustawowy obowiązek udzielania pomocy osobom w kryzysie bezdomności pracownicy socjalni Zespołu ds. Bezdomności korzystali z narzędzia, jakim jest prowadzenie pracy socjalnej. W roku sprawozdawczym pracę socjalną w oparciu o kontrakt socjalny prowadzono ze 142 osobami w kryzysie bezdomności objętymi pomocą instytucjonalną. Wobec osób w kryzysie bezdomności MOPS we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy podejmował działania zmierzające do ich powrotu lub wejście na otwarty rynek pracy. Osoby w kryzysie bezdomności pozostające bez pracy aktywizowano między innymi poprzez: zatrudnienie na podstawie umów zleceń (3 osoby), bądź w pracach społecznie użytecznych do 10 godzin tygodniowo w ramach Gminnego Programu Prac Społecznie Użytecznych (4 osoby), natomiast 10 osób zostało skierowanych do Centrum Integracji Społecznej, prowadzonego przez Bielskie Stowarzyszenie Artystyczne *Teatr Grodzki* w Bielsku-Białej.

Zapewnienie gorącego posiłku

Posiłki wydawane były przez Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta – Koło Terenowe Bielsko-Biała, które realizowało zadanie własne gminy Bielsko-Biała z zakresu polityki społecznej p.n.: *Udzielanie wsparcia i pomocy osobom i rodzinom będącym w trudnej sytuacji życiowej w szczególności z powodu bezdomności i ubóstwa – posiłki i kąpiel*. Posiłki były przygotowywane i wydawane w Kuchni Społecznej przy ul. Legionów 16 od poniedziałku do soboty.

Osoby w kryzysie bezdomności otrzymywały również nieodpłatnie pieczywo i wyroby cukiernicze w Banku Chleba przy ul. Krasieńskiego 10, prowadzonym przez Caritas Diecezji Bielsko-Żywieckiej w ramach realizacji zadania publicznego p.n.: *Prowadzenie Banku Chleba dla najuboższych mieszkańców Bielska-Białej* zleconego w trybie otwartego konkursu ofert na wsparcie realizacji zadania publicznego z zakresu polityki społecznej przez podmioty prowadzące działalność w sferze pożytku publicznego w 2024 r.

Zabezpieczenie pomocy medycznej i sanitarnej

W przypadku osób w kryzysie bezdomności nie objętych ubezpieczeniem zdrowotnym, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej podejmował działania mające na celu potwierdzenie tym osobom prawa do korzystania ze świadczeń opieki zdrowotnej w oparciu o przepisy *Ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych*. Na przestrzeni 2024 r. w oparciu o przepisy powyższej ustawy zapewniono dostęp do świadczeń opieki zdrowotnej 82 osobom w kryzysie bezdomności.

Osoby potrzebujące, w tym osoby w kryzysie bezdomności, często skrajnie zaniedbane pod względem higieniczno-sanitarnym, mogły korzystać z kąpeli i środków higienicznych w Łażni Publicznej im. Św. Brata Alberta przy ul. Legionów 17 w Bielsku-Białej, prowadzonej przez Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta – Koło Terenowe Bielsko-Biała, któremu zlecono realizację wyżej wymienionego zadania.

Przyznawanie świadczeń

MOPS w Bielsku-Białej, udzielał wsparcia finansowego osobom w kryzysie bezdomności w formie zasiłków stałych, okresowych i celowych, w szczególności na zakup żywności, leków, obuwia, odzieży, pokrycie kosztów wykonania zdjęć do dokumentów potwierdzających tożsamość, częściowe pokrycie kosztów remontu lokali mieszkalnych, a także pobytu i usług w domu pomocy społecznej, mieszkaniu treningowym czy wspomagającym oraz w postaci pracy socjalnej.

Działania informacyjne, patrolowanie skupisk osób w kryzysie bezdomności w miejscach publicznych i Niemieszkalnych oraz współpraca z organizacjami pozarządowymi

Tutejszy Ośrodek organizował także pomoc osobom w kryzysie bezdomności, przebywającym w miejscach publicznych i Niemieszkalnych, takich jak dworce komunikacji autobusowej i kolejowej, altany, piwnice, wiaty, pustostany, klatki schodowe itp. Miejsca pobytu osób w kryzysie bezdomności patrolowane były w ciągu dnia oraz w godzinach wieczornych i nocnych przez pracowników socjalnych Zespołu ds. Bezdomności MOPS oraz funkcjonariuszy Straży Miejskiej lub Policji. Łącznie w 2024 r. miały miejsce 42 patrole (26 dziennych i 16 nocnych), w trakcie których 4 osoby zostały przewiezione do Ośrodka Przeciwdziałania Problemom Alkoholowym w Bielsku-Białej, 12 osób udało się przekonać do skorzystania z pomocy w formie schronienia, w jednym przypadku konieczne było wezwanie zespołu ratownictwa medycznego i w wyniku podjętych działań osoba została przewieziona do szpitala, natomiast w jednym przypadku odmówiono przyjazdu Zespołu Ratownictwa Medycznego. Podczas organizowanych patroli rozdawano osobom w kryzysie bezdomności ulotki z informacją o dostępnych formach pomocy. Ponadto Straż Miejska proponowała skorzystanie z gorącej herbaty. Na terenie miasta rozwieszone zostały także stosowne plakaty informujące o alarmowych numerach telefonów, gdzie można dzwonić w sytuacjach zagrożenia zdrowia i życia osób w kryzysie bezdomności.

Aby stworzyć spójny system udzielania pomocy i rozwijać współpracę pomiędzy podmiotami działającymi w obszarze pomocy osobom w kryzysie bezdomności, organizowane są cykliczne spotkania przedstawicieli Urzędu Miejskiego oraz Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej z organizacjami pozarządowymi działającymi w tym obszarze, na terenie Gminy Bielska-Białej. W 2024 r. spotkania odbyły się: 18.01.2024 r., 14.03.2024 r., 16.05.2024 r., 19.09.2024 r., 17.10.2024 r. oraz 5.12.2024 r.

Programy oraz Projekty

4. PROGRAMY ORAZ PROJEKTY

4.1 Programy profilaktyczne

4.1.1. Realizacja zadań ze środków finansowych z *Gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na 2024 rok*

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wykorzystał w 2024 r. środki przyznane z *Gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na 2024 rok* na:

- Finansowanie grupy wsparcia dla osób doznających przemocy domowej;
- Finansowanie grupy terapeutycznej dla osób doznających przemocy domowej;
- Finansowanie szkoleń i superwizji działań profilaktycznych, rozwiązywania problemów uzależnień i przeciwdziałania przemocy domowej (w 2024 r. odbyło się 10 konsultacji, w których uczestniczyło 32 pracowników MOPS);
- W dniach 20-21.06.2024 r. odbyło się wyjazdowe szkolenie dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego w Bielsku-Białej, przedstawicieli Bielskiej Policji oraz Sądu p.n.: *Dialog motywujący i samoregulacja pracownika jako formy efektywnej pracy z osobami doznającymi i stosującymi przemoc domową. Cyberprzemoc i uzależnienia cyfrowe*. W szkoleniu wzięło udział 17 osób;
- W dniach 16-17.05.2024 r. odbyło się wyjazdowe szkolenie p.n.: *Dziecko w procedurze „Niebieskie Karty” – diagnozowanie, interwencja i pomoc w przypadku krzywdzenia dzieci. Superwizja działań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej prowadzonych przez pracowników socjalnych/koordynatorów grup diagnostyczno-pomocowych wobec osób korzystających ze wsparcia Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej*. W szkoleniu udział wzięło 7 osób;
- W dniach 30.09-01.10.2024 r. odbyło się wyjazdowe szkolenie dla członków Grup diagnostyczno-pomocowych Zespołu Interdyscyplinarnego w Bielsku-Białej p.n.: *Prawne aspekty przeciwdziałania przemocy domowej. Dziecko krzywdzone – diagnoza i pomoc*. W szkoleniu wzięło udział 47 osób.

4.1.2. Procedura interwencji wobec przemocy domowej *Niebieskie Karty*

Pracownicy socjalni do spraw przemocy przeprowadzają wywiady środowiskowe, sporządzają formularze *Niebieska Karta – A*, monitorują sytuację osób/rodzin w związku z występującą przemocą oraz w rodzinach zagrożonych problemem przemocy. Przeprowadzają interwencje środowiskowe w sytuacjach przemocy domowej, zaniedbań wobec dzieci oraz zaniedbań wobec osób starszych. Prowadzą również indywidualne konsultacje z osobami doznającymi przemocy oraz osobami stosującymi przemoc. W ramach współpracy z instytucjami wspierającymi osoby lub rodziny w ich trudnej sytuacji życiowej, pracownicy socjalni koordynują pracę Grup diagnostyczno-pomocowych w celu podjęcia spójnego działania na rzecz osób/rodzin z doświadczeniem przemocy.

Praca socjalna z osobami i rodzinami uwikłanymi w przemoc

W 2024 r. pracownicy socjalni Zespołu Przeciwdziałania Uzależnieniom i Przemocy Domowej (ZPU) objęli wsparciem ogółem 407 środowisk (w 2023 r. 381 środowisk), w których prowadzili działania w ramach procedury *Niebieskie Karty*. W 2024 r. Zespół Interdyscyplinarny w Bielsku-Białej powołał 276 nowych grup diagnostyczno-pomocowych w związku z podejrzeniem występowania przemocy domowej.

Ponadto do Zespołu Interdyscyplinarnego w Bielsku-Białej w okresie sprawozdawczym wpłynęło 150 zgłoszeń dotyczących podejrzenia występowania przemocy domowej.

W okresie sprawozdawczym pracownicy socjalni ZPU objęli pomocą w formie pracy socjalnej 530 środowisk (w 2023 r. – 448), odbyli 1.062 wizyty w środowiskach w związku z podejrzeniem przemocy domowej (w tym 102 interwencje), a także objęli pomocą 209 osób w ramach poradnictwa specjalistycznego (socjalnego) – odbyło się 260 konsultacji.

Procedura Niebieskie Karty

Ustawowym zadaniem Zespołu Interdyscyplinarnego w Bielsku-Białej jest integrowanie i koordynowanie działań podmiotów należących do sfery pomocy społecznej, policji, oświaty, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych, prokuratury oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, w szczególności poprzez: diagnozowanie problemu, podejmowanie działań w środowiskach zagrożonych przemocą domową mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku, inicjowanie interwencji w środowiskach dotkniętych przemocą domową, rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym, a także inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc domową.

Obecnie w skład Zespołu Interdyscyplinarnego w Bielsku-Białej wchodzi 18 członków, będących przedstawicielami bielskich placówek pomocy społecznej (Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Podbeskidzkiego Ośrodka Interwencji Kryzysowej), Centrum Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych, a także Komendy Miejskiej Policji, Sądu Rejonowego, Prokuratury Okręgowej, bielskiej oświaty, ochrony zdrowia, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i organizacji pozarządowych: Śląskiej Fundacji *Błękitny Krzyż* i Stowarzyszenia *Hajstra*. W 2024 r. odbyło się 7 posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego.

W okresie sprawozdawczym do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęły 323 formularze *Niebieska Karta – A* (w tym sporządzonych przez MOPS – 59) w związku z uzasadnionym podejrzeniem występowania przemocy domowej. Natomiast przedstawiciele instytucji działających na rzecz osób/rodzin z problemem przemocy pracowali w formule grup diagnostyczno-pomocowych – odbyło się 1.599 posiedzeń.

Tabela 14: Działania pracowników socjalnych ZPU w latach 2022-2024

l.p.	Wyszczególnienie	2022	2023	2024
1.	Ilość środowisk nowych	198	225	276
2.	Liczba wizyt w środowisku	502 2.109 monitoringów w formie zdalnej*	804	1.062
3.	Liczba konsultacji	344	349	260
4.	Liczba <i>Niebieskich Kart A</i>	262	286	323
5.	Liczba posiedzeń (spotkań) grup roboczych	1.032	1.099	1.599

* telefonicznie oraz za pośrednictwem komunikatora internetowego SKYPE

Pozostałe działania realizowane przez pracowników ZPU

Pracownicy socjalni ZPU udzielali konsultacji pracownikom socjalnym i asystentom rodziny Działu Pomocy Środowiskowej, koordynatorom rodzinnej pieczy zastępczej a także przedstawicielom instytucji tj: oświaty, ochrony zdrowia, Policji w zakresie posługiwania się *Niebieską Kartą* w diagnozowaniu problemu przemocy, przygotowywali i aktualizowali materiały informacyjne, ofertę lokalnych instytucji pomocowych

oraz wzory pism sądowych. Pracownicy ZPU koordynowali pracę wszystkich grup diagnostyczno-pomocowych.

W 2024 r. Zespół Przeciwdziałania Uzależnieniom i Przemocy Domowej prowadził rekrutację osób do *Programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową*. Do udziału w programie przystąpiło 11 osób, ukończyło go 6. Program realizowany był w tut. Ośrodku w okresie od 14.08.2024 r. do 30.10.2024 r.

Ponadto ZPU organizował grupę wsparcia dla osób doznających przemocy domowej. W 2024 r. odbyło się 39 spotkań grupowych oraz 36 godzin konsultacji indywidualnych z uczestnikami programu. W okresie sprawozdawczym 23 kobiety wzięły udział w zajęciach.

W 2024 r. MOPS zorganizował grupę terapeutyczną dla osób doznających przemocy domowej, w której uczestniczyło 16 kobiet. Odbyły się 34 spotkania grupowe oraz 78 godzin konsultacji indywidualnych z uczestnikami Programu.

W 2024 r. MOPS we współpracy z Zespołem Interdyscyplinarnym kontynuował współpracę z Regionalnym Kongresem Kobiet Podbeskidzia oraz Fundacją *Strefa Kobiet* w ramach kampanii *16 dni Przeciw Przemocy ze względu na Płeć*. W ramach ww. zadania po raz trzeci odbyła się Akcja *Odważn!BB*, która została zainaugurowana 04.11.2024 r. w bielskim Ratuszu. Genezą tej akcji była niezgoda na przemoc, zwłaszcza wobec kobiet i dzieci. Jednym z istotnych elementów akcji było zdemaskowanie przemocy rówieśniczej. Stało się to za sprawą spektaklu skierowanego głównie do młodzieży *My dzieci z...*, który przygotowali podopieczni Bielskiej Szkoły Aktorskiej im. Agnieszki Osieckiej. W dniu 05.11.2024 r. odbyła się prelekcja dla rodziców p.n.: *Codzienne trudności oczami dziecka*. W Centrum Seniora odbyła się prelekcja dla seniorów p.n.: *Asertywne reagowanie w sytuacji presji i manipulacji*, a 18.11.2024 r. zorganizowano warsztaty dla seniorów – *Każdy ma prawo do szacunku i godnego traktowania*. W kinie Kreska odbył się seans filmowy *Jutro będzie nasze*. W Vitall Clinic zorganizowano warsztaty: *Psyche i Soma w równowadze – somatyczne techniki autoregulacji*, *8 Królestw – o sile emocji i mowy uczuć*. W studio Clou odbyły się warsztaty: *Zrozumienie, że przemoc może mieć miejsce w każdym domu, niezależnie od statusu społecznego, to pierwszy krok ku zmianie*. Dnia 28.11.2024 r. w Zamku Sułkowskich odbyła się konferencja poświęcona tematowi przemocy wobec kobiet. Zwieńczeniem akcji *Odważn!BB* (25.11.2024 r.) był pomarańczowy marsz przeciwko przemocy poświęcony pamięci Julii z Lublina.

4.2. Programy i projekty aktywizacyjne

4.2.1. Gminny Program Prac Społecznie Użytecznych

Gminny Program Prac Społecznie Użytecznych realizowano w oparciu o *Uchwałę Rady Miejskiej w Bielsku-Białej Nr XXI/570/2008 z dn. 22.02.2008 r. w sprawie ustalenia Gminnego Programu Prac Społecznie Użytecznych* adresowanego do bezrobotnych klientów MOPS w Bielsku-Białej oraz w oparciu o *Ustawę z dnia 20.04.2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* i *Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21.12.2017 r. w sprawie trybu organizowania prac społecznie użytecznych*.

Program polega na zatrudnianiu osób bezrobotnych zgłoszonych do udziału w nim przez pracowników socjalnych MOPS i wykonywaniu przez nie różnorodnych prac porządkowych na rzecz gminy.

Zakres prac do wykonywania w danym roku wskazuje Wydział Gospodarki Miejskiej Urzędu Miejskiego, natomiast organizacją i obsługą administracyjną zadania, monitorowaniem prawidłowego wykonania prac, a także udostępnieniem niezbędnych narzędzi, sprzętu, odzieży ochronnej i roboczej osobom je wykonującym zajmują się pracownicy Działu Administracyjnego i Obsługi Prac Społecznie Użytecznych. Do podstawowych celów Gminnego Programu należy:

- Udzielenie pomocy z zakresu aktywizacji zawodowej poprzez stworzenie możliwości zatrudnienia w ramach umowy zlecenia, robót publicznych, prac w wymiarze do 10 godzin w tygodniu;
- Tworzenie warunków powrotu do pełnienia roli społecznej pracownika;

- Zapewnienie osobie zatrudnionej oraz rodzinie możliwości pozyskania własnych środków finansowych, wzrostu poczucia bezpieczeństwa socjalnego i zaspokojenia potrzeb własnym staraniem;
- Ocena funkcjonowania zawodowego osób zatrudnianych w ramach realizacji warunków umowy oraz planowanie długoterminowej pracy socjalnej w zakresie stwierdzonych deficytów w tym obszarze funkcjonowania;
- Przygotowanie osób zatrudnianych do wymagań stawianych przez pracodawców na rynku pracy.

Formy realizacji Gminnego Programu Prac Społecznie Użytecznych w 2024 roku

- Prace społecznie użyteczne w wymiarze do 10 godzin/tyg. – realizowane były w okresie od 02.04.2024 r. do 30.11.2024 r. przez osoby bezrobotne korzystające ze świadczeń pomocy społecznej na podstawie skierowania wydanego przez Powiatowy Urząd Pracy. Polegały na patrolowym sprzątaniu ulic, chodników i innych pracach porządkowych na terenie miasta oraz pracach porządkowo-gospodarskich w miejskich placówkach pomocy społecznej. Do wymienionych prac skierowanych przez pracowników socjalnych zostało 100 osób, z czego Urząd Pracy wydał 26 skierowań. Kwota świadczenia wypłacanego za przepracowanie jednej godziny wynosiła 12,20 zł;
- Prace społecznie użyteczne w ramach umowy zlecenia w systemie miesięcznym – zawarto 387 umów, które realizowane były w okresie od 01.01.2024 r. do 31.12.2024 r. Zleceniom podlegało wykonanie różnorodnych prac porządkowych na terenie miasta, wskazanych przez Wydział Gospodarki Miejskiej oraz prace na terenie innych jednostek. Stawka we wszystkich umowach za wykonanie zleconych prac w pełnym zakresie zawieranych do 30.06.2024 r. wynosiła 27,70 zł brutto za godzinę, a od 01.07.2024 r. 28,10 zł;
- Roboty publiczne na okres 6-miesięczny – realizowane były od 08.05.2024 r. do 30.11.2024 r., a osoby zatrudnione wykonywały prace porządkowe na terenie miasta; w ramach robót publicznych stworzono 29 miejsc pracy dla osób skierowanych z Powiatowego Urzędu Pracy.

Specyfika wykonywanych prac przez osoby bezrobotne

- Sprzątanie patrolowe – prace czystościowo-porządkowe na wyznaczonych chodnikach wzdłuż ulic, na placach, w centrach dzielnic i innych miejscach wskazanych przez Wydział Gospodarki Miejskiej tj. zmiatanie, zbieranie papierów, plewienie, grabienie, usuwanie nielegalnych plakatów i ogłoszeń etc.;
- W okresie zimowym – odśnieżanie, skuwanie lodu i posypywanie piaskiem wskazanych chodników, odśnieżanie chodników w centrach dużych dzielnic miasta w systemie codziennym, odśnieżanie parkingów miejskich – przydzielonych MOPS Operatem Zimowym;
- Utrzymywanie w czystości miejskich terenów zielonych tj. koszenie traw, cięcie żywopłotu, czyszczenie krawężników, gracowanie ciągów pieszych po okresie zimowym;
- Czyszczenie rowów przydrożnych i dorzeczy rzek tj. wycinka samosiewów, oczyszczanie, koszenie, udrażnianie oraz likwidacja dzikich wysypisk;
- Prace porządkowe wykonywane na terenach innych jednostek miasta, na podstawie odrębnych zleceń, za zgodą Prezydenta Miasta lub jego Zastępców (w 2024 r. dotyczy Straży Miejskiej);
- Różnorodne prace porządkowo-gospodarskie wykonywane w gminnych placówkach pomocy społecznej na terenie miasta w zależności od zaistniałych potrzeb tj.: budynki siedziby MOPS;
- Prace magazynowe polegające na rozładunku;
- Pomoc dzieciom w bezpiecznym przejściu przez jezdnię wokół wskazanych szkół w trakcie trwania roku szkolnego w rejonie:
 - Szkoły Podstawowej nr 9 (ul. Piłsudskiego 47);
 - Szkoły Podstawowej nr 20 (ul. Lenartowicza 17);
 - Szkoły Podstawowej nr 23 (ul. Karpacka 150);
 - Szkoły Podstawowej nr 24 (ul. Żywiecka 239);

- Szkoły Podstawowej nr 27 (na terenie ronda Hulanka przy ul. Cieszyńskiej);
- Szkoły Podstawowej nr 33 (ul. Łagodna 26);
- Prace remontowo-budowlane.

Efekty realizowanego Programu

- Społeczna użyteczność wykonywanych prac na rzecz miasta, poprawa wizerunku Centrum oraz większych dzielnic miasta pod względem porządkowym;
- Możliwość ujawnienia problemów i deficytów osobowościowych bądź uzależnieniowych występujących u beneficjentów pomocy społecznej;
- Możliwość uzyskania uprawnień do zasiłku dla bezrobotnych lub do emerytury, po wypracowaniu przez osoby objęte Programem, wymaganego odrębnymi przepisami stażu pracy;
- Kuratorzy Sądowi mogą kierować osoby do prac porządkowo-gospodarczych (celem odpracowania kary).

Tabela 15: Ilość osób zatrudnionych w ramach Gminnego Programu Prac Społecznie Użytecznych w latach 2022-2024 (z podziałem na płeć: K – kobiety; M – mężczyźni) oraz ilość osób w ramach odpracowania kary.

l.p.	Rodzaj zatrudnienia	Ilość osób w 2022			Ilość osób w 2023			Ilość osób w 2024		
		Ogółem	K	M	Ogółem	K	M	Ogółem	K	M
1.	W pracach w wymiarze 10 godzin/tyg.	21	7	14	20	10	10	26	8	18
2.	Na umowę zlecenia	71	21	50	64	20	44	68	18	50
3.	W ramach robót publicznych	30	8	22	29	8	21	29	9	20
4.	W ramach odpracowania zasądzonej kary	28	4	24	4	0	4	7	0	7
5.	Razem:	150	40	110	117	38	79	130	35	95

4.3. Programy integracyjne

4.3.1. Program p.n.: *Doradca ds. Osób z Niepełnosprawnością w Miejskim Ośrodku pomocy Społecznej w Bielsku-Białej*

Program p.n.: *Doradca ds. Osób z Niepełnosprawnością w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej* (DON) realizowany jest w oparciu o Zarządzenie Wewnętrzne nr MOPS.MCUS.020.16.2024 Dyrektora MOPS z dnia 01.03.2024 r. Głównym celem programu jest zapobieganie wykluczeniu społecznemu osób z niepełnosprawnościami oraz ich integracja ze społeczeństwem.

Cele programu

- 1) wsparcie osób z niepełnosprawnościami, ich rodzin i opiekunów w dostępie do informacji dotyczących wszystkich sfer życia;
- 2) wsparcie w sprawnym korzystaniu z ofert organizacji, instytucji działających na rzecz osób z niepełnosprawnościami na terenie miasta.

Formy realizacji programu

- Dyżury Doradcy ds. Osób z Niepełnosprawnością – prowadzone cyklicznie w każdy wtorek, środę i piątek w godz. od 9.00 do 12.00 w siedzibie Miejskiego Centrum Usług Społecznościowych przy ul. Wzgórze 14. Doradztwa udzielono łącznie 424 osobom, w tym w formie indywidualnych konsultacji stacjonarnych 194 osobom, telefonicznych – 222, w miejscu zamieszkania – 1, elektronicznych – 38. Udzielano informacji o uprawnieniach i ulgach, wskazówek i pomocy w zakresie rozwiązywania spraw życiowych osobom z niepełnosprawnościami, które dzięki temu wsparciu będą zdolne samodzielnie rozwiązywać problemy stanowiące przyczynę trudnej sytuacji życiowej;
- Współpraca z instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz osób z niepełnosprawnościami poprzez kontakty telefoniczne oraz osobiste, w celu rozwiązywania problemów zgłaszanych przez osoby z niepełnosprawnościami oraz stała wymiana informacji i doświadczeń z Doradcami Osób Niepełnosprawnych działającymi na terenie Bielska-Białej, a także pracującymi w Narodowym Funduszu Zdrowia oraz Państwowym Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w Katowicach. W 2024 r. Doradca prowadził również spotkania informacyjno-edukacyjne dla osób z niepełnosprawnościami: dla pacjentów w Oddziale Dziennym Psychiatrycznym, ul. Olszówka 102 w Bielsku-Białej, dla uczestników Zakładu Aktywności Zawodowej przy ul. Stefani Sempołowskiej 13 oraz dla podopiecznych Dziennego Domu Pobytu przy ul. Grzybowej 8. Poprzez kontakt telefoniczny z organizacjami i instytucjami oraz przychodniami rodzinnymi i specjalistycznymi promował punkt doradztwa, informując o pracy DON;
- Konsultacje z pracownikami socjalnymi MOPS i prawnikiem;
- Udzielanie pracownikom MOPS bieżących informacji dotyczących praw osób z niepełnosprawnościami oraz istotnych wydarzeń w środowisku lokalnym, podejmowanych na rzecz osób z niepełnosprawnościami.

4.3.2 Program p.n.: *Klub Integracji Społecznej w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej*

Informacje wstępne

Program p.n.: *Klub Integracji Społecznej w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej* (KIS) realizowany jest w oparciu o Zarządzenie Wewnętrzne nr MOPS.MCUS.020.12.2024 Dyrektora MOPS z dn. 01.03.2024 r. a wcześniej Zarządzenie Wewnętrzne nr MOPS.DPP.020.49.2021 Dyrektora MOPS w Bielsku-Białej z dn. 09.12.2021 r.

Działania KIS prowadzone były w siedzibie Miejskiego Centrum Usług Społecznościowych przy ul. Wzgórze 14, a także poza siedzibą, na terenie miasta, gdzie odbywały się spotkania integracyjne i wspierające. Na przestrzeni 2024 r. wsparciem KIS objętych zostało 125 osób, w tym:

- 22 osoby w ramach realizacji programu aktywizacji społeczno-zawodowej na podstawie kontraktu socjalnego;
- 7 osób, które uczestniczyły w spotkaniach indywidualnych ze specjalistą reintegracji zawodowej;
- 96 osób, które uczestniczyły w spotkaniach integracyjnych i wspierających.

Podejmowane działania

Działalność Klubu ma na celu reintegrację zawodową i społeczną osób, zakwalifikowanych do udziału w zajęciach KIS, m.in. poprzez działania diagnostyczne, terapeutyczne i edukacyjno-pomocowe.

Proces diagnostyczny zmierzał przede wszystkim do ustalenia preferencji zawodowych i potrzeb szkoleniowych uczestników (tzw. Wywiad Zawodowy), ale też zbadania ich potencjału w funkcjonowaniu społecznym (tzw. Wywiad Rekrutacyjny). Proces diagnostyczny realizowano poprzez: (1) Wywiad rekrutacyjny; (2) Wywiad zawodowy.

Działania terapeutyczne realizowane przez KIS to:

- 1) Rozmowa wspierająco-doradcza (3) – wsparcie i doradztwo w różnych obszarach, w zależności od

indywidualnych potrzeb uczestników, mające na celu poprawę funkcjonowania w społeczeństwie i radzenia sobie w życiu codziennym.

- 2) Spotkania z psychologiem (4) – indywidualne poradnictwo i wsparcie psychologiczne, dzięki któremu możliwa była zmiana w obszarze psychospołecznym i zwiększenie potencjału osobowościowego uczestników.

Działania edukacyjno-pomocowe obejmowały indywidualne spotkania zmierzające do nabycia przez Klienta nowej wiedzy i umiejętności pomocnych w procesie reintegracji społecznej i zawodowej oraz rozwoju zainteresowań i nabycia umiejętności wykorzystywania czasu wolnego.

Formy działań to:

- 1) Pomoc w poszukiwaniu pracy (5) – celem zajęć było nabycie praktycznych umiejętności koniecznych do skutecznego poruszania się na rynku pracy takich jak: pisanie dokumentów aplikacyjnych, radzenie sobie podczas rozmowy kwalifikacyjnej oraz szukanie ofert pracy przez Internet.
- 2) Poradnictwo socjalne (5) – poradnictwo i pomoc osobom znajdującym się w trudnej sytuacji rodzinnej, finansowej, zdrowotnej, zawodowej lub mieszkaniowej.
- 3) Trening podstaw obsługi komputera (6) – nauka obsługi komputera dla osób, które chcą podnieść swoje kompetencje w poszukiwaniu pracy.
- 4) Spotkania z ekspertem (6) – spotkania grupowe z ekspertami z zakresu: niepełnosprawności, poradnictwa socjalnego, wolontariatu, psychologii.
- 5) Spotkania integracyjne i wspierające (7).

Tabela 16: Działania realizowane przez KIS w 2024 r.

Działania	Działania szczegółowe	l.p.	Techniki/Narzędzia	Ilość osób
Działania diagnostyczne	Diagnoza potencjału społecznego Uczestników	1.	Wywiad wstępny – rekrutacyjny	11
	Diagnoza potencjału zawodowego Uczestników	2.	Wywiad – zawodowy	12
Działania terapeutyczne	Indywidualne: rozmowy wspierająco-doradcze	3.	Rozmowa wspierająco-doradcza	29
	Spotkania z psychologiem	4.	Indywidualne spotkania	3
Działania edukacyjno-pomocowe	Poradnictwo socjalne Pomoc w poszukiwaniu pracy	5.	Indywidualne spotkania	29
	Trening podstaw obsługi komputera	6.	Zajęcia indywidualne	1
	Spotkania z Ekspertem	7.	Spotkania indywidualne i grupowe z ekspertami	5
	Spotkania integracyjne i wspierające	8.	Spotkania grupowe	96

4.3.3. Program działalności Miejskiego Centrum Usług Społecznościowych w Bielsku-Białej „Wzgórze Kreatywności” przy ul. Wzgórze 14

Informacje wstępne

Program działalności Miejskiego Centrum Usług Społecznościowych w Bielsku-Białej „Wzgórze Kreatywności”, przy ul. Wzgórze 14 realizowany jest w oparciu o Zarządzenie Wewnętrzne nr MOPS.MCUS.020.17.2024 Dyrektora MOPS z dn. 01.03.2024 r., a wcześniej o Zarządzenie Wewnętrzne Nr MOPS.DPP.020.48.2022 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej z dn. 01.12.2022 r. Celem głównym Programu jest wzrost dostępności i integracja usług społecznych profilowanych na zaspokojenie potrzeb osobom wykluczonym lub zagrożonym wykluczeniem społecznym oraz przeciwdziałanie opiece instytucjonalnej w Bielsku-Białej.

Cele operacyjne Programu

- 1) Promowanie idei wolontariatu oraz świadczenie usług wolontarystycznych na rzecz osób starszych, niepełnosprawnych oraz dzieci i młodzieży pochodzących z rodzin niewydolnych wychowawczo w środowisku zamieszkania.
- 2) Rozwój teleopieki, jako alternatywnej formy wsparcia dla seniorów i osób niepełnosprawnych.
- 3) Rozwój sieci asystentów osobistych osób niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania.
- 4) Upowszechnienie i koordynacja samopomocy sąsiedzkiej nad niesamodzielnymi seniorami i osobami niepełnosprawnymi.
- 5) Informowanie i doradztwo osób niepełnosprawnych i seniorów w zakresie ich praw i systemu wsparcia, w tym przy użyciu nowoczesnych technologii, jak: infokiosk, live chat.
- 6) Rozwój potencjału osób z niepełnosprawnościami i aktywne włączanie ich w życie lokalnej społeczności.
- 7) Reintegracja zawodowa i społeczna osób biernych zawodowo, w szczególności osób długotrwale bezrobotnych, młodych, kobiet oraz osób niepełnosprawnych.
- 8) Tworzenie grup samopomocowych dla różnorodnych osób z niepełnosprawnościami.
- 9) Monitorowanie zapotrzebowania na określone typy usług społecznych oraz wdrażanie ich do realizacji w ramach Programu.

Program będzie realizowany bezterminowo. Miasto Bielsko-Biała przekazało w trwały zarząd Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej kamienicę przy ul. Wzgórze 14, z przeznaczeniem na prowadzenie Miejskiego Centrum Usług Społecznościowych.

4.4. Programy opiekuńcze

4.4.1. Program p.n.: *Giełda Wolontariatu w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej*

Informacje wstępne

Program p.n.: *Giełda Wolontariatu w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej* (GW) realizowany jest w oparciu o Zarządzenie Wewnętrzne Nr MOPS.MCUS.020.14.2024 Dyrektora MOPS w B-B z dn. 01.03.2024 r. Celem głównym Programu jest szerzenie idei wolontariatu w środowisku lokalnym poprzez pomoc na rzecz osób potrzebujących.

Cele szczegółowe

- 1) Współpraca z innymi organizacjami i instytucjami w celu diagnozowania potrzeb środowiska lokalnego oraz rekrutacji wolontariuszy.
- 2) Pomoc osobom starszym i niepełnosprawnym znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej i zwiększenie ich aktywności społecznej poprzez zaangażowanie wolontariuszy.
- 3) Zaspokajanie potrzeb dzieci i młodzieży pochodzących z rodzin niewydolnych wychowawczo i znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej.
- 4) Podejmowanie innych działań mających na celu wymianę doświadczeń w dziedzinie wolontariatu oraz wymianę dobrych praktyk.

Realizowane zadania

W ramach promocji idei wolontariatu przeprowadzono rekrutację wolontariuszy wśród uczniów szkół podstawowych oraz szkół średnich na terenie Bielska-Białej. Organizowano spotkania z pedagogami, wychowawcami, uczniami, podczas których przedstawiana była oferta Giełdy Wolontariatu, rozdawano ulotki i rozwieszano plakaty, zamieszczano również informacje na stronie internetowej i Facebook'u MOPS. Promocja wolontariatu objęła także organizacje pozarządowe oraz firmy z terenu miasta. Ponadto wolontariat promowano również podczas pierwszych targów wolontariatu w Bielsku-Białej organizowanych w ramach projektu *Centrum Wolontariatu Młodzieży w Bielsku-Białej – odpowiedź na realne potrzeby młodych* oraz podczas sesji Młodzieżowej Rady Miasta Bielska-Białej.

Prowadzona promocja idei wolontariatu umożliwiła stworzenie bazy danych wolontariuszy oraz odbiorców ich pracy. Zawarto z wolontariuszami 122 *Porozumienia o wykonywaniu świadczeń wolontarystycznych* na okres dłuższy niż 30 dni. Łącznie świadczenia wolontarystyczne wykonywało 79 wolontariuszy z tego:

- 1) Pomoc na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych świadczyło 64 wolontariuszy – pomoc była świadczona w miejscu zamieszkania podopiecznych (rozmowy wspierające, organizowanie czasu wolnego), jak również poza miejscem zamieszkania (spacery, wspólne zakupy). Z pomocy wolontariuszy skorzystały 54 osoby starsze i niepełnosprawne.
- 2) Pomoc na rzecz dzieci świadczyło 17 wolontariuszy – była to przede wszystkim pomoc w nauce i wspólne odrabianie zadań domowych. Z pomocy wolontariuszy skorzystało 23 dzieci.

Wśród wolontariuszy najliczniejsze grupy stanowiły osoby w przedziale wiekowym 13-24 lata (39 osób) oraz 25-50 lat (29 osób); 11 wolontariuszy to osoby, które przekroczyły 50 rok życia.

4.4.2. Resortowy Program Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej p.n.: *Opieka wytchnieniowa dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2024*

Informacje wstępne

Program p.n.: *Opieka wytchnieniowa dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2024* realizowany przez MOPS w Bielsku-Białej stanowił kontynuację Programu *Opieka wytchnieniowa – edycja 2020, 2021, 2022 i 2023*. Źródłem finansowania Programu były środki z państwowego funduszu celowego p.n.: *Fundusz Solidarnościowy*, którego głównym celem jest wsparcie społeczne osób niepełnosprawnych.

Cele programu

Głównym celem Programu jest:

1. Wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności lub osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawności oraz orzeczeniami równoważnymi, poprzez możliwość uzyskania doraźnej, czasowej pomocy w formie usługi opieki wytchnieniowej.
2. Wsparcie finansowe gmin/powiatów w zakresie realizacji usług opieki wytchnieniowej.

Formy i zasady realizacji programu

Program jest realizowany w dwóch formach:

- 1) Świadczenie usług opieki wytchnieniowej **w ramach pobytu dziennego w:**
 - a) miejscu zamieszkania osoby z niepełnosprawnością, za uprzednią zgodą gminy,
 - b) ośrodka wsparcia,
 - c) domu pomocy społecznej świadczącym usługi wsparcia krótkoterminowego w formie dziennej,
 - d) domu pomocy społecznej prowadzonym przez podmioty niepubliczne, o których mowa w art. 57 ust. 1 pkt 2-4 *Ustawy o pomocy społecznej*,
 - e) w przypadku braku możliwości realizacji opieki wytchnieniowej w miejscach, o których mowa lit. a-d, istnieje możliwość zrealizowania opieki wytchnieniowej w centrum opiekuńczo-mieszkalnym (COM), w przypadku posiadania wolnych miejsc,
 - f) innym miejscu wskazanym przez uczestnika Programu lub realizatora Programu, spełniającym kryteria dostępności, o których mowa w *Ustawie z dnia 19.07.2019 r. o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami*, za uprzednią zgodą gminy.
- 2) Świadczenie usług opieki wytchnieniowej **w ramach pobytu całodobowego w:**
 - a) miejscu zamieszkania osoby z niepełnosprawnością, za uprzednią zgodą gminy,
 - b) w mieszkaniu treningowym lub wspomagającym,
 - c) ośrodka wsparcia,
 - d) rodzinnym domu pomocy,
 - e) domu pomocy społecznej świadczącym usługi wsparcia krótkoterminowego w formie pobytu całodobowego,
 - f) domu pomocy społecznej prowadzonym przez podmioty niepubliczne, o których mowa w art. 57 ust. 1 pkt 2-4 *Ustawy o pomocy społecznej*,
 - g) placówce zapewniającej całodobową opiekę, o której mowa w *Ustawie o pomocy społecznej*,
 - h) w przypadku braku możliwości realizacji opieki wytchnieniowej w miejscach, o których mowa lit. b-g, istnieje możliwość zrealizowania opieki wytchnieniowej w centrum opiekuńczo-mieszkalnym (COM), w przypadku posiadania wolnych miejsc,
 - g) innym miejscu wskazanym przez uczestnika Programu lub realizatora Programu, spełniającym kryteria dostępności, o których mowa w *Ustawie z dnia 19.07.2019r. o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami*, za uprzednią zgodą gminy.
- 3) W ramach Programu ustalono, że w danym roku kalendarzowym limity dla w/w form usług opieki wytchnieniowej wynoszą nie więcej niż:
 - a) limit 240 godzin dla opieki wytchnieniowej świadczonej w ramach pobytu dziennego;
 - b) limit 14 dni dla opieki wytchnieniowej świadczonej w ramach pobytu całodobowego.
- 4) Gmina/powiat kwalifikuje do przyznania usługi opieki wytchnieniowej na podstawie **Karty zgłoszenia do Programu Opieka wytchnieniowa dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2024**.
- 5) Uczestnik Programu, któremu przyznano pomoc w postaci usług opieki wytchnieniowej nie ponosi odpłatności za usługę przyznaną w ramach Programu.

MOPS w Bielsku-Białej realizował Program *Opieka wychowawcza dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2024* w dwóch formach: dziennej i całodobowej.

- 1) W ramach pobytu dziennego, w miejscu zamieszkania osoby z niepełnosprawnością, wsparciem objętych zostało 35 mieszkańców Bielska-Białej,
- 2) W ramach pobytu całodobowego, w placówce zapewniającej całodobową opiekę oraz w miejscu wskazanym przez Uczestnika Programu, wsparciem objętych zostało 36 mieszkańców Bielska-Białej.

4.4.3. Program *Czyste powietrze*

Dział Świadczeń Rodzinnych kontynuuje zadania wynikające z *Ustawy z dnia 14.08.2020 r. o zmianie ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych oraz niektórych innych ustaw* polegające na przyjmowaniu, rozpatrywaniu wniosków o wydanie zaświadczenia potwierdzającego wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu na jednego członka gospodarstwa domowego osoby ubiegającej się o dofinansowanie z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. W ramach programu *Czyste Powietrze* w 2024 r. wpłynęło 908 wniosków o wydanie zaświadczenia. Dział Świadczeń Rodzinnych sporządził 659 pism i wydał 863 zaświadczenia w powyższej sprawie.

Analiza ilości złożonych wniosków, sporządzonych pism i wydanych zaświadczeń w ramach programu *Czyste Powietrze* w 2024 r. wykazuje wzrost niemalże o 100 % w stosunku do 2023 r.

4.4.4. Wieloletni rządowy program *Posiłek w szkole i w domu* na lata 2024-2028

Opisano w rozdziale nr 2. Pomoc środowiskowa, 2.2.4. Wieloletni rządowy program *Posiłek w szkole i w domu* na lata 2024-2028;

4.4.5. Program Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej p.n.: *Korpus Wsparcia Seniorów – edycja 2024*

Program p.n.: *Korpus Wsparcia Seniorów – edycja 2024* miał na celu zapewnienie usługi wsparcia dla seniorów w wieku 60 lat i więcej poprzez świadczenie usług w zakresie określonym w programie, wynikających z rozeznanych potrzeb na terenie miasta Bielska-Białej.

Realizacja programu swoim zakresem objęła w okresie sprawozdawczym 2 moduły:

- Moduł I – w ramach którego realizowane są działania samopomocowe poprzez uruchomienie i utrzymanie usług opiekuńczych świadczonych w formule usług sąsiedzkich. W 2024 r. wsparciem objęto 10 seniorów.
- Moduł II – na podstawie rozeznanych potrzeb MOPS, w okresie sprawozdawczym, wyposażył 565 seniorów – mieszkańców miasta Bielska-Białej w tzw. „opaski bezpieczeństwa”, świadczące usługi opieki na odległość wraz z elektronicznym całodobowym monitoringiem sygnałów alarmowych.

4.4.6. Program p.n.: *Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej – edycja 2024*

Program p.n.: *Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej – edycja 2024*, ma na celu zapewnienie dostępności do usług asystencji osobistej, tj. wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym osób niepełnosprawnych. Czas realizacji Programu: od 01.01.2024 r. do 31.12.2024 r. Z pomocy Asystentury skorzystało 156 osób niepełnosprawnych ze znacznym stopniem niepełnosprawności (ze szczególnym uwzględnieniem niepełnosprawności sprzężonej) w łącznej wysokości 55.250 godzin. Program finansowany z *Funduszu Solidarnościowego*.

4.5. Pozostałe Projekty

4.5.1. Projekt p.n.: *Infokiosk dla osób niepełnosprawnych*

Informacje wstępne

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej od 01.06.2021 r. do 31.05.2022 r. realizował projekt p.n.: *Infokiosk dla osób niepełnosprawnych* w ramach projektu grantowego p.n.: *Inkubator Innowacji Społecznych Wielkich Jutra – Dostępność+* wdrażanego na zlecenie Ministerstwa Inwestycji i Rozwoju w ramach IV Osi Priorytetowej Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (Działanie 4.1: Innowacje społeczne), współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, a realizowanego przez DGA S.A. z siedzibą w Poznaniu. Projekt realizowany był na terenie miasta Bielska-Białej.

W 2024 r. działała strona internetowa, na której wyświetlane były informacje dla osób niepełnosprawnych oraz osób starszych o następującej tematyce: aktualności, pomoc społeczna i wsparcie, zdrowie, rynek pracy i edukacja, kultura, sport i turystyka. Ponadto poprzez komunikator zainstalowany na stronie można było nawiązać połączenie (głosowe/video/czat) ze specjalistą tj. Doradcą ds. Osób z Niepełnosprawnością oraz pracownikiem Działu Rehabilitacji Społecznej tut. Ośrodka.

Dla mieszkańców miasta nie posiadających dostępu do Internetu w budynku Miejskiego Centrum Usług Społecznościowych w Bielsku-Białej przy ul. Wzgórze 14 zostało ustawione urządzenie (infokiosk) dostosowane do obsługi przez osoby niepełnosprawne, na ekranie którego wyświetlana była ww. strona internetowa wraz z wszystkimi jej funkcjonalnościami.

4.5.2. Projekt p.n.: *DoBBra Rodzina – Rozwój usług dla rodzin w Bielsku-Białej*

Informacje wstępne

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej od 01.09.2024 r. do 31.03.2027 r. realizuje projekt p.n.: *DoBBra Rodzina – Rozwój usług dla rodzin w Bielsku-Białej*. Realizacja projektu jest możliwa dzięki uzyskanemu dofinansowaniu z Unii Europejskiej w ramach programu Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027 (Europejski Fundusz Społeczny+), Priorytet: FESL.07.00 Fundusze Europejskie dla społeczeństwa, Działanie: FESL.07.07 Wsparcie rodziny, dzieci i młodzieży oraz deinstytucjonalizacja pieczy zastępczej.

Grupa docelowa

Projekt zakłada objęcie wsparciem rodzin z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi i w kryzysie, usługami asystentów rodzinnych w ramach działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej oraz dzieci i młodzież przebywające w Placówkach Opiekuńczo-Wychowawczych w Bielsku-Białej.

Zadania projektu

Zadanie 1 (realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej): **Wsparcie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze lub w kryzysie.**

W ramach zadania planuje się następujące działania:

- pomoc prawną, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego;
- prowadzenie mediacji rodzinnej;
- prowadzenie warsztatu *Szkoły dla rodziców*;

- przeprowadzenie szkolenia *Kurs opieki nad noworodkiem i niemowlęciem*;
- wsparcie psychologów;
- wsparcie asystentów rodziny;
- organizacja wyjść integracyjnych.

Asystenci rodziny zostaną przeszkoleni z zakresu udzielania wsparcia lub pracy z cudzoziemcami i osobami należącymi do mniejszości etnicznej oraz z osobami narażonymi na dyskryminację ze względu na cechy prawnie chronione, ze szczególnym uwzględnieniem dyskryminacji ze względu na orientację seksualną. Ponadto stanowiska asystentów zostaną wyposażone w niezbędny do pracy sprzęt.

Zadanie 2 (realizowane przez Centrum Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Bielsku-Białej): **Wsparcie dzieci i młodzieży przebywających w Placówkach Opiekuńczo-Wychowawczych, prowadzone w formie konsultacji i poradnictwa psychologicznego.**

W 2024 r. asystenci rodziny zajmowali się rekrutacją uczestników do projektu.

4.5.3. Projekt p.n.: *Rozwój usług w społecznościach lokalnych Bielska-Białej*

Informacje wstępne

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej od 01.10.2024 r. do 30.04.2027 r. realizuje projekt p.n.: *Rozwój usług w społecznościach lokalnych Bielska-Białej*. Realizacja projektu jest możliwa dzięki uzyskanemu dofinansowaniu z Unii Europejskiej w ramach programu Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027 (Europejski Fundusz Społeczny+), Priorytet: FESL.07.00 Fundusze Europejskie dla społeczeństwa, Działanie: FESL.07.04 – Usługi społeczne.

Cele projektu

Głównym celem projektu jest ułatwienie życia w środowisku zamieszkania 179 (102 kobiety i 77 mężczyzn) osobom z niepełnosprawnościami i ich otoczeniu oraz potrzebującym wsparcia w codziennym funkcjonowaniu z powodu wieku, stanu zdrowia, zamieszkujących miasto Bielsko-Białą, poprzez objęcie ich w okresie od 01.10.2024 r. do 30.04.2027 r. usługami opiekuńczymi z wykorzystaniem teleopieki, usługami świadczonymi w Klubie Seniora przy ul. Stawowej 29, Środowiskowym Domu Samopomocy *Podkowa* oraz usługami asystenckimi, wspierającymi aktywność społeczną, edukacyjną lub zawodową osób z niepełnosprawnościami.

Zadania projektu

Zadanie 1. Usługi opiekuńcze

W ramach zadania planuje się następujące działania:

- zapewnienie osobom samotnym, niesamodzielnym, z niepełnosprawnościami, w podeszłym wieku wsparcia i pomocy w podstawowych czynnościach dnia codziennego ułatwiających pozostanie w dotychczasowym miejscu zamieszkania poprzez świadczenie usług opiekuńczych;
- zakup urządzeń abonenckich do teleopieki domowej, jako uzupełnienie usług opiekuńczych;
- przeprowadzenie szkolenia dla osób świadczących usługi opiekuńcze, trening komunikacji, radzenie sobie ze stresem;
- wsparcie w formie superwizji dla osób świadczących usługi opiekuńcze;
- przeprowadzenie szkolenia personelu z zakresu: wsparcie lub praca z cudzoziemcami i osobami należącymi do mniejszości etnicznej oraz z osobami narażonymi na dyskryminację ze względu na cechy prawnie chronione, ze szczególnym uwzględnieniem dyskryminacji ze względu na orientację seksualną;
- wyposażanie stanowisk w niezbędny do pracy sprzęt.

Zadanie 2. Usługi w Klubie Seniora przy ul. Stawowej 29 w Bielsku-Białej

W ramach zadania planuje się następujące działania:

- warsztaty z psychologiem;
- warsztaty – trening pamięci;
- warsztaty taneczne;
- warsztaty z zakresu profilaktyki zdrowia;
- warsztaty ruchowe – joga, zdrowy kręgosłup, ćwiczenia oddechowe;
- spotkania integracyjne dla seniorów;
- 12 wycieczek dla seniorów;
- zakup niezbędnych materiałów do zajęć manualnych oraz na warsztaty ruchowe.

Zadanie 3. Usługi w Środowiskowym Domu Samopomocy Podkowa w Bielsku-Białej

W ramach zadania planuje się następujące działania:

- warsztaty *Bliżej sztuki* oraz zakup niezbędnych materiałów;
- wycieczki *Spotkania ze sztuką*;
- vouchery do kina i teatru.

Zadanie 4. Usługi asystenckie dla osób z niepełnosprawnością

W ramach zadania planuje się następujące działania:

- usługi asystencji osobistej dla 30 osób jako formy ogólnodostępnego wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym;
- 60-godzinne szkolenie asystenckie;

szkolenia dla asystentów o tematyce: wsparcie lub praca z cudzoziemcami i osobami należącymi do mniejszości etnicznej oraz z osobami narażonymi na dyskryminację ze względu na cechy prawnie chronione, ze szczególnym uwzględnieniem dyskryminacji ze względu na orientację seksualną.

W 2024 r. Lider Usług Społecznych zajmował się organizacją usług społecznych i rekrutacją uczestników do projektu.

4.5.4. Projekt p.n.: Nowe usługi społeczne w Bielsku-Białej

Informacje wstępne

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej od 01.11.2024 r. do 31.05.2027 r. realizuje projekt p.n.: *Nowe usługi społeczne w Bielsku-Białej*. Realizacja projektu jest możliwa dzięki uzyskanemu dofinansowaniu z Unii Europejskiej w ramach programu Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027 (Europejski Fundusz Społeczny+), Priorytet: FESL.07.00 Fundusze Europejskie dla społeczeństwa, Działanie: FESL.07.04 Usługi społeczne.

Cele projektu

Głównym celem projektu jest ułatwienie życia w środowisku zamieszkania osobom potrzebującym wsparcia w codziennym funkcjonowaniu z powodu wieku, stanu zdrowia, niepełnosprawności zamieszkujących miasto Bielsko-Białą, poprzez objęcie ich w okresie od 01.11.2024 r. do 31.05.2027 r. sąsiedzkimi usługami opiekuńczymi z wykorzystaniem teleopieki, opieką wytchnieniową oraz usługami asystenckimi, wspierającymi aktywność społeczną, edukacyjną lub zawodową osób z niepełnosprawnościami.

Zadania projektu

Zadanie 1. Sąsiedzkie usługi opiekuńcze

W ramach zadania planuje się następujące działania:

- zapewnienie osobom samotnym, niesamodzielnym, z niepełnosprawnościami, w podeszłym wieku wsparcia i pomocy w podstawowych czynnościach dnia codziennego ułatwiających pozostanie w dotychczasowym miejscu zamieszkania poprzez organizację sąsiedzkich usług opiekuńczych;
- zakup urządzeń abonenckich do teleopieki domowej, jako uzupełnienie sąsiedzkich usług opiekuńczych;
- przeprowadzenie szkolenia dla osób świadczących usługi sąsiedzkie z zakresu realizacji sąsiedzkiej usługi opiekuńczej;
- przeprowadzenie szkolenia personelu z zakresu: wsparcie lub praca z cudzoziemcami i osobami należącymi do mniejszości etnicznej oraz z osobami narażonymi na dyskryminację ze względu na cechy prawnie chronione, ze szczególnym uwzględnieniem dyskryminacji ze względu na orientację seksualną;
- doposażanie stanowisk w niezbędny do pracy sprzęt.

Zadanie 2. Usługi opieki wytechnieniowej realizowane w Miejskim Centrum Usług Społecznościowych Wzgórze Kreatywności

W ramach zadania planuje się następujące działania:

- wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad osobami z niepełnosprawnościami poprzez możliwość uzyskania doraźnej, czasowej pomocy w formie usługi opieki wytechnieniowej;
- przeprowadzenie szkolenia dla Opiekunek, Opiekunów z zakresu realizowanej usługi opiekuńczej, w tym udzielanie pierwszej pomocy;
- przeprowadzenie szkolenia dla Opiekunek, Opiekunów z zakresu: wsparcie lub praca z cudzoziemcami i osobami należącymi do mniejszości etnicznej oraz z osobami narażonymi na dyskryminację ze względu na cechy prawnie chronione, ze szczególnym uwzględnieniem dyskryminacji ze względu na orientację seksualną;
- zakup artykułów spożywczych dla usługobiorców opieki wytechnieniowej;
- zakup materiałów do zajęć manualnych i rękodzielniczych dla usługobiorców opieki wytechnieniowej.

Zadanie 3 Usługi asystenckie dla osób z niepełnosprawnościami

W ramach zadania planuje się następujące działania:

- wprowadzenie usług asystencji osobistej jako formy ogólnodostępnego wsparcia osób z niepełnosprawnościami w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym;
- przeprowadzenie szkolenia dla Asystentów z zakresu zagadnień dotyczących niepełnosprawności, udzielania pierwszej pomocy, pielęgnacji i obsługi sprzętu pomocniczego;

przeprowadzenie szkolenia dla Asystentów z zakresu: wsparcie lub praca z cudzoziemcami i osobami należącymi do mniejszości etnicznej oraz z osobami narażonymi na dyskryminację ze względu na cechy prawnie chronione, ze szczególnym uwzględnieniem dyskryminacji ze względu na orientację seksualną.

W 2024 r. Lider Usług Społecznych zajmował się organizacją usług społecznych.

4.6 Inne programy

Na przestrzeni roku 2024 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej partycypował także w realizacji *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Bielska-Białej na lata 2021-2030* (Uchwała Rady Miejskiej w Bielsku-Białej Nr XXXVII/874/2021z dn. 18.11.2021 r.) oraz różnorodnych programów o zasięgu zarówno miejskim jak i gminnym. Programy te przyjęte były Uchwałami Rady Miejskiej w Bielsku-Białej. Szczegółowe sprawozdania z realizacji *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Bielska-Białej na lata 2021-2030* jak również z poszczególnych Programów ujęte są w *Raporcie o stanie miasta Bielska-Białej za rok 2024*. Wśród wspomnianych programów znajdują się m.in.:

- Program Rodzina Plus
(Uchwała Rady Miejskiej w Bielsku-Białej Nr XX/374/2016 z dn. 30.08.2016 r. z późn. zm.);
- Programu Wspierania Rodziny oraz Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2024-2026
(Uchwała Rady Miejskiej w Bielsku-Białej Nr LXV/1452/2023 z dn. 23.11.2023 r.);
- Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Miasta Bielska-Białej na lata 2021-2030
(Uchwała Rady Miejskiej w Bielsku-Białej Nr XXXVII/875/2021 z dnia 18.11.2021 r.);
- Miejski Program Oddziaływań Korekcyjno-Edukacyjnych dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie dla Bielska-Białej na lata 2021-2030
(Uchwała Rady Miejskiej w Bielsku-Białej Nr XXXVII/876/2021z dnia 18.11.2021 r.);
- Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii dla Bielska-Białej na 2024 rok
(Uchwała RM w B-B Nr LXVI/1479/2023 z dn. 21.12.2023 r.)
- Program osłonowy w zakresie dożywiania Pomoc gminy w zakresie dożywiania na lata 2024-2028
(Uchwała Rady Miejskiej w B-B Nr LXV/1450/2023 z dnia 23.11.2023 r.).
- Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji dla Miasta Bielska-Białej do roku 2026
(Uchwała Rady Miejskiej w B-B Nr LXIII/1406/2023 z dnia 21.09.2023 r.)

Świadczenia rodzinne, opiekuńcze, wychowawcze, fundusz alimentacyjny

5. ŚWIADCZENIA RODZINNE, OPIEKUŃCZE, WYCHOWAWCZE, FUNDUSZ ALIMENTACYJNY

5.1. Świadczenia rodzinne, opiekuńcze.

Jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia się żywego dziecka

W 2024 r. Dział Świadczeń Rodzinnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej realizował zadania z zakresu świadczeń rodzinnych, wychowawczych, z funduszu alimentacyjnego, jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia się dziecka na podstawie *Ustawy o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”*, dodatku osłonowego, dodatku węglowego i bonu energetycznego (opisane w Rozdziale 6) oraz wydawał zaświadczenia potwierdzające wysokość dochodu rodziny na potrzeby programu *Czyste Powietrze* (opisane w Rozdziale 4.4.3).

W roku sprawozdawczym przyjętych zostało łącznie 4.720 wniosków o ustalenie prawa do wypłacanych świadczeń rodzinnych, wychowawczych, z funduszu alimentacyjnego, jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia się dziecka na podstawie *Ustawy o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”* oraz podjęto 1.302 działania wobec dłużników alimentacyjnych. Wystawiono łącznie 7.992 decyzje administracyjne dotyczące świadczeń rodzinnych, jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia się dziecka na podstawie *Ustawy o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”*, świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz w sprawach dłużników alimentacyjnych. W związku z wydłużeniem ważności orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności prowadzone są postępowania w sprawie wydłużenia świadczeniobiorcom prawa do świadczeń uzależnionych od niepełnosprawności do czasu wydania nowych orzeczeń o niepełnosprawności.

Dodatkowo w 2024 r. Dział Świadczeń Rodzinnych realizował zadania związane z ustalaniem prawa do świadczeń rodzinnych i opiekuńczych oraz ich wypłatą dla obywateli Ukrainy przebywających w Polsce w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

Ponadto sporządzono 9.344 pisma oraz 176 postanowień w sprawach dotyczących powyższych świadczeń oraz dłużników alimentacyjnych. Celem zredukowania kosztów obsługi świadczeń, zapytania do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych kierowane są drogą elektroniczną poprzez platformę usług elektronicznych ZUS. Zapytania do Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego o zastosowanie przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego kierowane są drogą elektroniczną, podobnie jak przekazywanie do ww. Urzędu oraz innych gmin wniosków o ustalenie prawa do świadczeń. Dodatkowo wydanych zostało 160 zaświadczeń w powyższych sprawach celem przedłożenia w innych instytucjach, tj. m.in. w Śląskim Urzędzie Wojewódzkim w Katowicach, sądach, Miejskim Zakładzie Komunikacji w Bielsku-Białej czy szkołach wyższych do uzyskania stypendium, jak również w celu uzyskania świadczeń poza granicami kraju oraz zaświadczeń potwierdzających zgłoszenie osoby do ubezpieczenia społecznego i zdrowotnego.

Na bieżąco dokonywana jest weryfikacja przyznanych świadczeń m.in. w zakresie uprawnień do:

- Zasiłku pielęgnacyjnego dla osób, które ukończyły 75 rok życia celem ustalenia czy nie są uprawnione do dodatku pielęgnacyjnego;
- Świadczenia pielęgnacyjnego i specjalnego zasiłku opiekuńczego dla świadczeniobiorców kończących odpowiednio 60 rok życia przez kobiety i 65 rok życia dla mężczyzn i nabywających prawo do emerytury;

- Świadczeń z funduszu alimentacyjnego poprzez ustalenie czy osoba kończąca 18 rok życia kontynuuje naukę w szkole;
- Zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami i świadczeń z funduszu alimentacyjnego dla rodzin, których członkami są osoby, które ukończyły 25 rok życia;
- Zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami i świadczeń z funduszu alimentacyjnego poprzez weryfikację zgłoszenia do ubezpieczenia zdrowotnego w związku z podjęciem zatrudnienia w okresie do 3 miesięcy od czasu zakończenia poprzedniego zatrudnienia;
- Zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami, świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz świadczeń opiekuńczych poprzez usługę ZGONY, która gromadzi informacje o zgonach świadczeniobiorców lub członków rodzin zarejestrowanych w określonym przedziale czasowym;
- Świadczeń opiekuńczych poprzez kierowanie zapytań do Zespołu Orzekania o Niepełnosprawności w celu uzyskania informacji o tym, czy osobie niepełnosprawnej wydano nowe orzeczenie o niepełnosprawności albo stopniu niepełnosprawności;
- Świadczenia pielęgnacyjnego i specjalnego zasiłku opiekuńczego poprzez usługę ZUS i KRUS pod kątem uzyskania przez Świadczeniobiorców uprawnień do dodatku pielęgnacyjnego oraz świadczenia wspierającego;
- Przebywania dłużników w jednostkach penitencjarnych celem podjęcia działań przewidzianych w *Ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów*.

Tabela 17: Rodzaje i ilość świadczeń wypłaconych w latach 2022-2024 na mocy *Ustawy o świadczeniach rodzinnych*

Lp.	Rodzaj świadczenia	2022	2023	2024
		Ilość świadczeń	Ilość świadczeń	Ilość świadczeń
1.	Zasiłki rodzinne	42.238	33.699	24.686
2.	Dodatki do zasiłków rodzinnych, w tym z tytułu:	23.509	20.029	16.039
2.1	Urodzenia dziecka	174	68	70
2.2	Opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	1.069	726	321
2.3	Samotnego wychowywania dziecka	2.317	2.065	1.774
2.4	Kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	5.671	5.206	4.950
2.5	Rozpoczęcia roku szkolnego	4.937	4.159	3.095
2.6	Podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	190	201	193
2.7	Wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej	9.151	7.604	5.636
3.	Zasiłki rodzinne z dodatkami (w. 1 + w. 2)	65.747	53.728	40.725
4.	Zasiłki pielęgnacyjne	46.705	48.384	50.236
5.	Świadczenia pielęgnacyjne	8.482	9.880	13.235
6.	Specjalne zasiłki opiekuńcze	414	141	69
7.	Świadczenia opiekuńcze (w. 4 + w. 5 + w. 6)	55.601	58.405	63.540
8.	Razem (w. 3 + w. 7)	121.348	112.133	104.265

l.p.	Rodzaj świadczenia	2022	2023	2024
		Ilość świadczeń	Ilość świadczeń	Ilość świadczeń
9.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	523	327	213
10.	Świadczenia rodzicielskie	2.235	1.575	1.443
11.	Razem (w. 8 + w. 9 + w. 10)	124.106	114.035	105.921

Analizując dane przedstawione w powyższej tabeli można stwierdzić, że zmniejszyła się liczba wypłacanych w 2024 r. zasiłków rodzinnych oraz dodatków w stosunku do dwóch lat poprzednich. W porównaniu do 2023 r. spadła liczba wypłacanych zasiłków rodzinnych (o 24,20 %). W 2024 r. wypłacono 40.725 zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami, podczas gdy w 2023 r. była to liczba 53.728 świadczeń. Tendencje wzrostowe można zauważyć tylko w przypadku świadczeń uzależnionych od niepełnosprawności tj.: zasiłek pielęgnacyjny i świadczenie pielęgnacyjne.

Tendencja spadkowa uprawnień do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami wynika z obowiązującego od 01.10.2015 r. niskiego kryterium dochodowego, wynoszącego dla zasiłku rodzinnego 674,00 zł na osobę lub 764,00 zł na osobę w przypadku, gdy członkiem rodziny jest dziecko niepełnosprawne, a dla specjalnego zasiłku opiekuńczego 764,00 zł na osobę. Natomiast kryterium dochodowe w wysokości 1.922,00 zł warunkujące pobieranie jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka nie uległo zmianie od 01.01.2013 r. Coroczny wzrost wysokości wynagrodzeń przyczynił się do poprawy sytuacji materialnej rodzin, co ma bezpośredni wpływ na spadek liczby osób uprawnionych do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami na dzieci. Zmniejsza się też liczba świadczeń wypłacanych w oparciu o zasadę „złotówka za złotówkę” tj. w niepełnej kwocie w związku z niewielkim przekroczeniem kryterium dochodowego. Jej wprowadzenie miało sprawić, że rodziny o dochodach przekraczających kryterium dochodowe nie będą tracić wsparcia, ale uzyskiwać je w pomniejszonej wysokości.

W ubiegłym roku zmniejszeniu uległa liczba wypłaconego świadczenia rodzicielskiego (o 8,38 % w stosunku do roku 2023). Świadczenie było przyznawane w wysokości 1.000,00 zł miesięcznie bez względu na kryterium dochodowe uprawniające do świadczeń na okres 52 tygodni kalendarzowych.

W ramach realizacji działań wpisanych w *Program Rodzina Plus* wypłacono w 2024 r. zwiększone kwoty dodatków do zasiłku rodzinnego z tytułu: wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej o 50,00 zł, kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego o 100,00 zł, rozpoczęcia roku szkolnego o 70,00 zł w oparciu o *Uchwałę Rady Miejskiej w Bielsku-Białej Nr LIV/1245/2010 z dnia 27.04.2010 r. w sprawie podniesienia kwoty dodatków z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego i rozpoczęcia roku szkolnego oraz rocznego przygotowania przedszkolnego (t.j. Uchwała Rady Miejskiej w Bielsku-Białej nr X/183/2019 z dnia 27.08.2019 r.)*. W 2024 r. powyższy program objął 1.022 rodziny.

Formy zabezpieczenia społecznego stanowiące przez pieczę administracyjną na rzecz osób z niepełnosprawnościami stanowią wciąż jedną z najistotniejszych form wsparcia dla osób, które z różnych przyczyn nie posiadają pełnej sprawności psychicznej lub fizycznej. Mają one na celu udzielanie świadczeń, które zapewnią obywatelom wymagającym szczególnej opieki poczucie zabezpieczenia społecznego oraz zapewnią poprawę warunków bytowych. W myśl *Ustawy o świadczeniach rodzinnych* świadczeniami opiekuńczymi, stanowiącymi wsparcie dla osób niepełnosprawnych są: zasiłek pielęgnacyjny, specjalny zasiłek opiekuńczy oraz świadczenie pielęgnacyjne. Dział Świadczeń Rodzinnych opłaca za osobę pobierającą świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy albo zasiłek dla opiekuna, składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe od podstawy odpowiadającej wysokości odpowiednio pobieranego świadczenia pielęgnacyjnego albo pobieranego specjalnego zasiłku opiekuńczego, czy pobieranego zasiłku dla opiekuna.

Z dniem wejścia w życie *Ustawy o świadczeniu wspierającym* czyli 01.01.2024 r. uległy zmianie zasady dotyczące przysługiwania specjalnego zasiłku opiekuńczego. Od ww. daty specjalny zasiłek opiekuńczy

nie jest już przyznawany. Na podstawie przepisów przejściowych uprawnienia do tego świadczenia zachowują tylko te osoby, które nabyły do niego prawo na warunkach obowiązujących do 31.12.2023 r.

Ponadto od 01.01.2024 r. o świadczenie pielęgnacyjne mogą ubiegać się rodzice, rodzice zastępczy lub opiekunowie, jeżeli sprawują opiekę nad osobą w wieku do ukończenia 18 roku życia legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji bez konieczności rezygnacji z zatrudnienia.

Jednocześnie kontynuowana jest wypłata świadczenia pielęgnacyjnego dla opiekunów osób niepełnosprawnych, którzy nabyli uprawnienia na warunkach obowiązujących do 31.12.2023 r.

Świadczenie pielęgnacyjne jest najwyższym świadczeniem z zabezpieczenia społecznego, w całości finansowane w formie dotacji celowej z budżetu państwa i niezależnym od spełnienia kryterium dochodowego, a jego wysokość podlega corocznej waloryzacji. Waloryzacja świadczenia polega na zwiększeniu kwoty świadczenia pielęgnacyjnego o wskaźnik waloryzacji, którym jest procentowy wzrost minimalnego wynagrodzenia za pracę.

W roku 2024 świadczenie pielęgnacyjne wynosiło 2.988,00 zł miesięcznie.

Świadczenia rodzinne i opiekuńcze przyznane obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terenie tego kraju

Obywatele Ukrainy, którzy przybyli do Polski od dn. 24.02.2022 r. w związku z toczącymi się działaniami wojennymi i których pobyt został uznany za legalny na mocy *Ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa*, mogą ubiegać się o świadczenia rodzinne tj. zasiłek rodzinny wraz z dodatkami, świadczenie rodzicielskie, jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka, świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny i świadczenie pielęgnacyjne.

Tabela 18: Rodzaje i ilość świadczeń wypłaconych w latach 2023-2024 obywatelom Ukrainy przebywającym w Polsce w związku z konfliktem zbrojnym

l.p.	Rodzaj świadczenia	2023	2024
		Ilość świadczeń	Ilość świadczeń
1.	Zasiłki rodzinne	2.582	1.736
2.	Dodatki do zasiłków rodzinnych, w tym z tytułu:	945	918
2.1	Urodzenia dziecka	14	10
2.2	Opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	0	0
2.3	Samotnego wychowywania dziecka	366	450
2.4	Kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	72	128
2.5	Rozpoczęcia roku szkolnego	170	122
2.6	Podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	23	16
2.7	Wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej	300	192
3.	Zasiłki rodzinne z dodatkami (w. 1 + w. 2)	3.527	2.654
4.	Zasiłki pielęgnacyjne	502	773

l.p.	Rodzaj świadczenia	2023	2024
		Ilość świadczeń	Ilość świadczeń
5.	Świadczenia pielęgnacyjne	217	282
6.	Specjalne zasiłki opiekuńcze	0	0
7.	Świadczenia opiekuńcze (w. 4 + w. 5 + w. 6)	719	1.055
8.	Razem (w. 3 + w. 7)	4.246	3.709
9.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	22	18
10.	Świadczenia rodzicielskie	266	203
11.	Razem (w. 8 + w. 9 + w. 10)	4.534	3.930

Analizując dane przedstawione w powyższej tabeli można stwierdzić, że zmniejszyła się liczba wypłacanych w 2024 r. zasiłków rodzinnych oraz dodatków (w stosunku do roku 2023) dla obywateli Ukrainy przebywających w Polsce w związku z konfliktem zbrojnym. W 2024 r. wypłacono 2.654 zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami, podczas gdy w 2023 r. była to liczba 3.527 świadczeń. Tendencje wzrostowe można zauważyć w przypadku świadczeń uzależnionych od niepełnosprawności. Wzrosła ilość wypłaconych świadczeń tj.: zasiłek pielęgnacyjny o ok. 54%, a świadczenie pielęgnacyjne o ok. 30%.

Zasiłek dla opiekunów

Dn. 01.01.2024 r. weszła w życie *Ustawa o świadczeniu wspierającym*, gdzie został usunięty z katalogu świadczeń zasiłek dla opiekuna.

W sprawach o zasiłek dla opiekuna, do którego prawo powstało do dnia 31.12.2023 r., stosuje się przepisy dotychczasowe. Z uwagi na powyższe w 2024 r. zasiłek dla opiekuna wypłacony był tylko jednemu świadczeniobiorcy.

Jednorazowego świadczenie z tytułu urodzenia się dziecka – „Za życiem”

Jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia się dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu przysługuje świadczeniobiorcom oraz osobom uprawnionym do świadczeń opieki zdrowotnej na podstawie przepisów *Ustawy z dnia 27.08.2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych*. Zaznaczyć należy, że na dzień ustalania uprawnień do powyższego świadczenia nie jest wymagane legitymowanie się przez dziecko orzeczeniem o niepełnosprawności, lecz przedłożenie odpowiedniego zaświadczenia wystawionego przez lekarza stwierdzającego ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Wysokość tego świadczenia wynosi, bez względu na dochód rodziny, 4.000,00 zł.

W 2024 r. wypłacono 16 świadczeń, co stanowi spadek o ok. 24% w stosunku do ilości wypłaconego w 2023 r. jednorazowego świadczenia.

5.2. Świadczenie wychowawcze – Program Rodzina 800 plus

Na mocy Ustawy z dnia 17.09.2021 r. o zmianie ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci oraz niektórych innych ustaw dokonano zmiany organu prowadzącego postępowania w sprawie ustalania prawa do świadczenia wychowawczego oraz jego wypłaty. Od dnia 01.01.2022 r. organem właściwym do ich rozpatrzenia jest Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Dział Świadczeń Rodzinnych prowadzi postępowania i realizuje wypłatę świadczeń wychowawczych na każde dziecko do ukończenia przez nie 18 roku życia sprzed zmiany ustawy na podstawie decyzji przyznających wydanych przez Śląski Urząd Wojewódzki w Katowicach. W roku 2024 wypłacono 137 świadczeń dla 11 osób uprawnionych.

5.3. Fundusz alimentacyjny

Dział Świadczeń Rodzinnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej w 2024 r. realizował również zadania wynikające z Ustawy z dnia 07.09.2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Powyższy akt prawny określa zarówno warunki nabywania prawa do świadczeń pieniężnych z funduszu alimentacyjnego wypłacanych dla osób uprawnionych w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów, jak również działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych. W roku 2024 wypłacone zostało 9.557 świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Natomiast w roku poprzednim liczba świadczeń z funduszu alimentacyjnego wyniosła 9.789, co stanowi spadek wypłacanych świadczeń o ok. 2%.

Liczba wypłacanych świadczeń nie wzrosła pomimo podwyższenia kryterium uprawniającego do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz zmiany kwoty świadczenia z funduszu alimentacyjnego. Zgodnie z obowiązującymi przepisami od 01.10.2024 r. maksymalna kwota świadczeń z funduszu alimentacyjnego została podniesiona z dotychczasowych 500 zł do 1.000 zł, tj. o 100 %.

Tabela 19: Działania wobec dłużników alimentacyjnych, o których mowa w rozdziale 2 Ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów – podjęte w latach 2022-2024

l.p.	Wyszczególnienie	2022	2023	2024
1.	Ilość podjętych działań w tym:	1.121	2.003	1.302
1.1	Wystąpienia do organów właściwych ze względu na miejsce zamieszkania dłużnika alimentacyjnego z wnioskiem o podejmowanie przewidzianych prawem działań	101	260	161
1.2	Skierowanie wniosków do starosty o zatrzymanie prawa jazdy	11	6	16
1.3	Wycofanie skierowanych wniosków o zatrzymanie prawa jazdy oraz skierowanie wniosków o zwrot zatrzymanego prawa jazdy w związku ze spełnieniem przez dłużnika warunków określonych w Ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów	17	10	12
1.4	Złożenie wniosków o ściganie dłużnika za przestępstwo określone w art. 209 § 1 kodeksu karnego	38	26	44
1.5	Przekazanie powiatowemu urzędowi pracy informacji o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika	0	25	26
1.6	Zobowiązania dłużników alimentacyjnych do zarejestrowania się w urzędzie pracy jako osoby bezrobotne lub poszukujące pracy	12	18	18

l.p.	Wyszczególnienie	2022	2023	2024
1.7	Przekazanie informacji komornikowi prowadzącemu postępowanie egzekucyjne mających wpływ na egzekucję świadczeń alimentacyjnych w związku z przeprowadzonym wywiadem alimentacyjnym oraz odebraniem oświadczeniem majątkowym	79	143	96
1.8	Przekazanie informacji komornikowi o podjętych działaniach wobec dłużnika oraz ich efektach	320	427	289
1.9	Przekazanie informacji organowi właściwemu wierzyciela o podjętych działaniach wobec dłużnika oraz ich efektach	104	215	116
1.10	Wezwania do dłużników alimentacyjnych w celu przeprowadzenia wywiadów alimentacyjnych i odebrania oświadczeń majątkowych	247	558	320
1.11	Wezwania do dłużników	22	23	18
1.12	Przekazanie informacji powiatowemu urzędowi pracy o utracie statusu dłużnika oraz ustaniu potrzeby aktywizacji zawodowej dłużnika	20	0	0
1.13	Przeprowadzone wywiady alimentacyjne	75	146	93
1.14	Odebrane oświadczenia majątkowe dłużników alimentacyjnych	75	146	93

Nowelizacja Ustawy z dnia 06.06.1997 r. – Kodeks karny w 2021 r. spowodowała skierowanie przez Dział Świadczeń Rodzinnych 411 zawiadomień o popełnieniu przez dłużników alimentacyjnych przestępstwa z art. 209§3kk (niealimentacji) w związku z przyznaniem świadczeń z funduszu alimentacyjnego na rzecz dzieci.

Dążąc do ulepszania jakości obsługi klientów w MOPS oraz wychodząc naprzeciw potrzebom i oczekiwaniom mieszkańców, od 01.08.2024 r. w holu budynku przy ul. Filarowej 50 został zainstalowany system kolejkowy QMS PROFI, dzięki któremu obsługa klientów przebiega w uporządkowany sposób. Cały proces obsługi odbywa się sprawniej i szybciej. W dalszym ciągu stosowano narzędzie badawcze p.n.: *Statystyka przyjęć* gdzie gromadzono dane dotyczące ilości obsłużonych mieszkańców w tym: przyjętych wniosków, doniesionych dokumentów, wydanych zaświadczeń, udzielanych informacji oraz obsługi telefonicznej. Jak wynika ze zgromadzonych danych, w 2024 r. Dział Świadczeń Rodzinnych odwiedziło 44.849 osób i udzielono 16.170 informacji telefonicznych.

Dodatek osłonowy, węglowy i bon energetyczny

6. DODATEK OSŁONOWY, WĘGLOWY I BON ENERGETYCZNY

W okresie sprawozdawczym Dział Świadczeń Rodzinnych realizował wypłatę dodatku osłonowego, bonu energetycznego oraz dodatku węglowego (który nie został wypłacony w 2023 r. oraz przyznanych po zakończonych postępowaniach odwoławczych).

6.1. Dodatek osłonowy

W okresie od 01.01.2024 r. do 30.04.2024 r. prowadzono nabór wniosków o wypłatę dodatku osłonowego, który przysługiwał gospodarstwu domowemu, gdzie przeciętne miesięczne dochody nie przekraczały 2.100,00 zł w gospodarstwie jednoosobowym albo 1.500,00 zł na osobę w gospodarstwie wieloosobowym. Wysokość dodatku osłonowego uzależniona była również od ilości osób w gospodarstwie domowym oraz źródła ogrzewania. Dodatek osłonowy przysługiwał za okres od 01.01.2024 r. do 30.06.2024 r. i był wypłacany jednorazowo w terminie do 30.06.2024 r. W 2024 roku wypłacono 2.744 dodatki.

6.2. Dodatek węglowy

Dodatek węglowy przysługiwał gospodarstwom domowym, dla których głównym źródłem ogrzewania jest kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia, kuchnia węglowa lub piec kaflowy na paliwo stałe – zasilane węglem kamiennym, brykietem lub peletem, zawierającymi co najmniej 85% węgla kamiennego. W 2024 r. przyznano i wypłacono łącznie 10 dodatków węglowych (świadczenia, które nie zostały wypłacone w 2022 r. i w 2023 r. oraz przyznane po zakończonych postępowaniach odwoławczych).

6.3. Bon energetyczny

Bon energetyczny to jednorazowe dofinansowanie do rachunków za energię elektryczną dla gospodarstw domowych, których przeciętne miesięczne dochody nie przekraczały 2.500 zł w gospodarstwie jednoosobowym albo 1.700,00 zł na osobę w gospodarstwie wieloosobowym. Wysokość bonu energetycznego uzależniona była również od ilości osób w gospodarstwie domowym oraz źródła ogrzewania.

Nabór wniosków o wypłatę bonu energetycznego (przysługujących za okres od 01.07.2024 r. do 31.12.2024 r.) odbywał się w terminie od 01.08.2024 r. do 30.09.2024 r.

Wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu gospodarstwa domowego ustalana była na podstawie dochodów osiągniętych w 2023 r.

W 2024 r. przyznano 4.835 bonów energetycznych.

Świadczenie za zakwaterowanie i wyżywienie obywateli Ukrainy

7. ŚWIADCZENIE ZA ZAKWATEROWANIE I WYŻYWIENIE OBYWATELI UKRAINY

Podmioty, w szczególności osoby fizyczne prowadzące gospodarstwo domowe zapewniające zakwaterowanie i wyżywienie obywatelom Ukrainy w 2024 r. mogły ubiegać się o przyznanie świadczenia pieniężnego (do 31.07.2024 r.) na podstawie art. 13 Ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa oraz Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 04 maja 2022 r. w sprawie maksymalnej wysokości świadczenia pieniężnego przysługującego z tytułu zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy oraz warunków przyznawania tego świadczenia i przedłużania jego wypłaty.

Wysokość świadczenia pieniężnego przysługującego z tytułu zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy wynosiło 40,00 zł na osobę dziennie. Świadczenie było przyznawane na podstawie wniosku, za okres faktycznego zapewniania zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy, nie dłużej niż za okres 120 dni i było wypłacane z dołu. Gmina mogła przedłużyć okres wypłaty świadczenia na okres dłuższy niż 120 dni oraz uzależnić przyznanie lub wypłatę świadczenia od weryfikacji warunków zakwaterowania i wyżywienia zgodnie z Obwieszczeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 11 lipca 2023 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie maksymalnej wysokości świadczenia pieniężnego przysługującego z tytułu zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy oraz warunków przyznawania tego świadczenia i przedłużania jego wypłaty.

Tabela 20: Świadczenia za zakwaterowanie i wyżywienie obywateli Ukrainy w latach 2023-2024

l.p.	Wyszczególnienie	2023	2024
1.	Ilość złożonych wniosków w tym: wnioski o przedłużenie wypłaty	2.284	483
		1.597	369
2.	Liczba decyzji	2.306	567
3.	Liczba wnioskodawców w tym: wnioskodawcy – osoby wnioskodawcy – instytucje	510	186
		493	180
		17	6
4.	Liczba zakwaterowanych obywateli Ukrainy w tym: zakwaterowanych obywateli Ukrainy o przedłużenie wypłaty	1.090	378
		506	253

Wypłata świadczeń pieniężnych za zapewnienie zakwaterowania i wyżywienia obywateli Ukrainy jest zadaniem zleconym z zakresu administracji rządowej i jest realizowana z Funduszu Pomocy.

Dodatki mieszkaniowe

8. DODATKI MIESZKANIOWE

Dodatki mieszkaniowe są przyznawane na podstawie *Ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych*.

W 2024 r. ustawa o dodatkach mieszkaniowych pozwala na przyznanie dodatków mieszkaniowych osobom, których dochód nie przekracza 40 % przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, dla gospodarstw jednoosobowych (2.862,19 zł/os.), oraz 30 % przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, dla gospodarstw wieloosobowych (2.146,64 zł). Zmiana przeciętnego wynagrodzenia następuje w lutym po ogłoszeniu przez Prezesa GUS.

Od 01.01.2004 r. na podstawie *Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym*, dodatki mieszkaniowe są finansowane tylko z budżetu gminy. Na przestrzeni roku sprawozdawczego dofinansowanie do czynszu otrzymało 1.956 gospodarstw domowych.

Tabela 21: Dodatki mieszkaniowe w latach 2022-2024

l.p.	Wyszczególnienie	2022	2023	2024
1.	Ilość wypłaconych dodatków (cały rok)	17.291	18.312	18.713
2.	Średnia wysokość jednego dodatku/m-c /w zł./	291	347	375
3.	Ilość dodatków dla mieszkań komunalnych	8.340	8.330	8.413
4.	Średnia wysokość jednego dodatku w mieszkaniach komunalnych /w zł./	320	398	422
5.	Ilość dodatków dla mieszkań innych	8.951	9.982	10.300
6.	Średnia wysokość jednego dodatku w mieszkaniach innych /w zł./	264	305	336
7.	Ilość korzystających rodzin (śr. na miesiąc)*	1.440	1.526	1.559

* ilość rodzin objętych pomocą w formie dodatku mieszkaniowego (śr. na miesiąc) w 2024 r. uległa wzrostowi w porównaniu do roku 2023.

W 2024 r. przeprowadzono 330 wywiadów środowiskowych, a 227 wniosków zweryfikowano z aktami innych działów MOPS, przy danych zgodnych – pozostawiono bez dodatkowego wywiadu na złożony wniosek o przyznanie dodatku mieszkaniowego.

Refundacja podatku VAT od paliw gazowych

9. REFUNDACJA PODATKU VAT OD PALIW GAZOWYCH

Ustawą z dnia 15 grudnia 2022 r. o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023 roku oraz w 2024 roku w związku z sytuacją na rynku gazu wprowadzony został zwrot podatku VAT za gaz przeznaczony do ogrzewania domu.

Gospodarstwa domowe, które otrzymały refundację podatku VAT za dostarczone paliwa gazowe spełniały poniższe warunki:

- Wnioskodawcą był członek gospodarstwa domowego, z którym została zawarta umowa na dostarczenie paliwa gazowego;
- Punkt poboru paliwa gazowego na fakturze był tożsamy z adresem wnioskodawcy wykazany we wniosku;
- Korzystanie z gazu do ogrzewania domu lub mieszkania było wykazane, jako główne źródło ogrzewania w Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków;
- Faktury dokumentujące dostarczenie paliw gazowych były przedstawione z dowodem zapłaty;
- Zwrot przysługiwał tym gospodarstwom domowym, których przeciętne miesięczne dochody nie przekraczały:
 - 2.100,00 zł w gospodarstwie jednoosobowym,
 - 1.500,00 zł w gospodarstwie wieloosobowym.

Przy czym w przypadku pierwszego wniosku złożonego od 01.01.2024 r. do 31.07.2024 r. kwalifikowano w oparciu o dochody osiągnięte w 2022 roku, natomiast wnioski złożone po 31.07.2024 r. do 31.12.2024 r. kwalifikowano w oparciu o dochody osiągnięte w 2023 r.

W 2024 r. złożono 1.206 wniosków o refundację podatku VAT od opłaconej faktury paliw gazowych. Wpłata refundacji podatku VAT od paliw gazowych jest finansowana z Funduszu przeciwdziałania COVID.

Stypendia szkolne

10. STYPENDIA SZKOLNE

Stypendia szkolne przyznawane są uczniom z rodzin, w których miesięczny dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kryterium dochodowego, o którym mowa w art. 8 ust 1 pkt 2 *Ustawy o pomocy społecznej*. Wysokość przyznanego stypendium szkolnego uzależniona jest od wysokości dochodu na osobę w rodzinie. W 2024 r. stypendia i zasiłki szkolne wypłacono w łącznej kwocie 39.083,27 zł, w tym: stypendia szkolne – 35.703,27 zł., zasiłki szkolne – 3.380,00 zł. Wysokość wypłacanego stypendium szkolnego uzależniona jest od dochodu w rodzinie ucznia i wynosi od 99,20 zł do 248,00 zł miesięcznie, natomiast zasiłki szkolne przyznawane są bez względu na dochód, ale ich wysokość nie może jednorazowo przekroczyć kwoty 620,00 zł.

Zasiłki szkolne przyznaje się uczniom z rodzin, w których z uwagi na zaistniałe zdarzenie losowe nastąpiło pogorszenie sytuacji dochodowej. Zasiłki te przeznaczone są na pokrycie wydatków związanych z procesem edukacyjnym.

W 2024 r. objęto również pomocą w formie stypendiów i zasiłków szkolnych dzieci obywateli Ukrainy, które w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa przebywają na terytorium Polski i uczęszczają do polskich szkół. Łączna kwota przyznanej pomocy w formie stypendiów szkolnych dla tych dzieci wyniosła 15 981,48 zł.

Tabela 22: Stypendia szkolne oraz zasiłki szkolne wypłacone w latach 2022-2024

l.p.	Wyszczególnienie	2022		2023		2024	
		Dzieci polskie	Dzieci UKR	Dzieci polskie	Dzieci UKR	Dzieci polskie	Dzieci UKR
1.	Liczba osób objętych pomocą w formie stypendiów w tym:	90	13	59	19	40	12
1.1	Uczniowie szkół podstawowych	53	9	31	15	30	9
1.2	Uczniowie szkół ponadgimnazjalnych/ponadpodstawowych	37	4	28	4	10	3
2.	Ilość przyznanych zasiłków szkolnych	4	0	2	0	7	0

Dalszy spadek ilości osób objętych pomocą w formie stypendiów może wynikać z poprawy sytuacji finansowej rodzin. Również programy rządowe nakierowane na poprawę sytuacji ekonomicznej, a tym samym właściwe funkcjonowanie rodzin, mogły mieć wpływ na spadek ilości składanych wniosków.

Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych

11. REHABILITACJA SPOŁECZNA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

MOPS realizuje zadania z zakresu rehabilitacji społecznej, określone w: *Ustawie o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych*, *Rozporządzeniu Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie określenia rodzajów zadań powiatu, które mogą być finansowane ze środków PFRON*, *Rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie turnusów rehabilitacyjnych*, *Rozporządzeniu Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie warsztatów terapii zajęciowej*.

W 2024 r. indywidualne osoby niepełnosprawne złożyły łącznie 3.297 wniosków natomiast podmioty działające na rzecz osób z niepełnosprawnością 24 wnioski (2023 r. – 2.801 wniosków, 2022 r. – 2.781 wniosków).

Środki finansowe w ramach zadań z zakresu rehabilitacji społecznej, innych programów Funduszu oraz środki własne Miasta obejmowały dofinansowanie:

- Kosztów działalności Warsztatów Terapii Zajęciowej;
- Sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych;
- Likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych;
- Zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, ortopedyczny i środki pomocnicze przyznawane na podstawie odrębnych przepisów osobom niepełnosprawnym;
- Uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych;
- Obszarów wsparcia w ramach programu *Aktywny Samorząd*;
- Mieszkań dla absolwentów w ramach programu *Samodzielność – Aktywność – Mobilność – Mieszkanie dla absolwenta* oraz mieszkań wolnych od barier architektonicznych w ramach programu *Samodzielność – Aktywność – Mobilność – Dostępne mieszkanie*;
- Usług transportowych dla osób niepełnosprawnych wymagających leczenia stomatologicznego w znieczuleniu ogólnym;
- Jednorazowego świadczenia w ramach programu *Pomoc osobom niepełnosprawnym poszkodowanym w wyniku żywiołu lub sytuacji kryzysowych wywołanych chorobami zakaźnymi* – Moduł I i Moduł II.

Zgodnie z definicją zawartą w ustawie – rehabilitacja społeczna ma na celu umożliwianie osobom z niepełnosprawnością uczestnictwo w życiu społecznym. Tak więc, osoby z niepełnosprawnościami chcą, aby zapewnić im lepsze i bardziej godne warunki do życia i codziennego funkcjonowania. Dlatego, system wsparcia opiera się już nie tylko na zaspokojeniu podstawowych potrzeb osób niepełnosprawnych na poziomie zdrowotnym i pielęgnacyjnym, ale na umożliwieniu korzystania z różnych form edukacji a później zatrudnienia na otwartym rynku pracy. Dzieje się tak za pośrednictwem rozwoju techniki, social mediów, daleko rozszerzonej reklamy, informacji itp. Nowinki techniczne pokazują sprzęty (wysokiej jakości) dedykowane również dla osób niepełnosprawnych. Świadomość możliwości ich wykorzystania w codziennym funkcjonowaniu skłania osoby z niepełnosprawnościami do aplikowania o środki pozwalające wspomóc zakup potrzebnych urządzeń.

Obok *Ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych* z 1997 r. również ustawy z 2019 r.: *o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami*, *o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych*, program rządowy *Dostępność Plus*, jak też inne programy PFRON, stwarzają szansę poprawy funkcjonowania społecznego osób z niepełnosprawnościami. Tak więc, dostępność i mobilność stają się coraz częściej podstawą poprawy funkcjonowania osób z niepełnosprawnościami w społeczeństwie. Postępujący proces starzenia się populacji będzie skutkować wzrostem zainteresowania sprzętami nowej generacji (schodolazy, protezy III stopnia, wózki

inwalidzkie o napędzie elektrycznym, windy, krzeselka schodowe, transportery, podnośniki, telefony komórkowe, lupy elektroniczne, rowery trójkołowe itp.). Chęć korzystania z rozwijających się technologii, potrzeba dostępu do nich oraz świadomość możliwości ich wykorzystania w życiu codziennym sprawiają, że wnioskowane sprzęty i urządzenia są coraz bardziej nowoczesne, zaawansowane technicznie i kosztowne.

Dofinansowanie kosztów działania Warsztatów Terapii Zajęciowej

Na terenie miasta działają Warsztaty Terapii Zajęciowej prowadzone przez Bielskie Stowarzyszenie Artystyczne *Teatr Grodzki* oraz Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie *Port*. W zajęciach uczestniczyły 94 osoby z niepełnosprawnością z terenu miasta Bielska-Białej i okolic. W ramach warsztatów prowadzone są zajęcia rehabilitacji zawodowej i społecznej w pracowniach dostosowanych do indywidualnych predyspozycji osób z niepełnosprawnością, chcących w przyszłości podjąć pracę na otwartym rynku pracy.

Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych

O środki finansowe z Funduszu na dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych złożyło wnioski i ubiegało się 10 stowarzyszeń z terenu miasta. W ramach tego zadania organizowano imprezy plenerowe, wycieczki turystyczno-rekreacyjne, przedstawienia, gry, zabawy, spotkania teatralne, zawody sportowe, turnieje, które miały bezpośredni wpływ na integrację społeczną osób niepełnosprawnych. Łącznie przedsięwzięcia te zgromadziły 407 osób z niepełnosprawnością.

Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych

Likwidacja barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych stanowi formę pomocy dla indywidualnych osób, które z racji swej niepełnosprawności napotykają na trudności w funkcjonowaniu w swoim mieszkaniu, środowisku i najbliższym otoczeniu. W roku 2024 złożono 506 wniosków o dofinansowanie. W ramach tego zadania ze wsparcia skorzystały 234 osoby.

Dofinansowanie do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych

Dużym wsparciem finansowanym dla osób niepełnosprawnych jest dofinansowanie do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych. Dofinansowanie takie wypłacono łącznie 1.076 osobom (w tym na sprzęt rehabilitacyjny 63 osoby, na zakup przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych 871 osób, ze środków własnych Miasta na zakup przedmiotów ortopedycznych 142 osoby). Osoby z niepełnosprawnościami mogły w ten sposób otrzymać sprzęt niezbędny do funkcjonowania w życiu codziennym tj. wózki inwalidzkie, obuwie ortopedyczne, aparaty słuchowe, okulary, balkoniki, protezy, materace przeciwoleżynowe itp. oraz sprzęt do ćwiczeń rehabilitacyjnych w warunkach domowych.

Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych w turnusach rehabilitacyjnych

O dofinansowanie do uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym złożono 563 wnioski. W 14-dniowych turnusach rehabilitacyjnych organizowanych na terenie całego kraju wzięło udział 176 osób z niepełnosprawnościami wraz ze 103 opiekunami.

Pilotażowy program Aktywny Samorząd

Od września 2012 r., w oparciu o *Uchwałę Rady Miejskiej w Bielsku-Białej Nr XX/502/2012 z dnia 26 czerwca 2012 r. w sprawie wyrażenia zgody na przystąpienie Miasta Bielska-Białej do realizacji pilotażowego programu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych dla jednostek samorządu terytorialnego Aktywny samorząd* oraz umowy z dn. 17.05.2024 r. (z późn. aneksami) zawartej

między PFRON a Miastem Bielsko-Biała, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizował wnioski złożone na ten cel dla 153 osób z niepełnosprawnością. Dofinansowanie dotyczyło wsparcia w ramach:

1) Moduł I obszar A:

- **zadanie 1** (pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności – do 16 roku życia, lub osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu ruchu) – dofinansowanie otrzymały 3 osoby z niepełnosprawnością;
- **zadanie 2** (pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kategorii B – dysfunkcja narządu ruchu) – dofinansowanie otrzymało 5 osób niepełnosprawnością;
- **zadanie 4** (pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania samochodu adresowana dla osób z orzeczeniem o niepełnosprawności – do 16 roku życia, lub osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu słuchu) – dofinansowanie otrzymała 1 osoba z niepełnosprawnością.

2) Moduł I obszar B:

- **zadanie 1** (pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności – do 16 roku życia lub do osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu wzroku lub obu kończyn górnych) – wsparcie otrzymało 10 osób niepełnosprawnością;
- **zadanie 2** (dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania) – wsparcie otrzymały 2 osoby z niepełnosprawnością;
- **zadanie 3** (pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania adresowana do osób z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu wzroku) – wsparcie otrzymała 1 osoba z niepełnosprawnością;
- **zadanie 4** (pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności – do 16 roku życia lub do osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu słuchu i trudnościami w komunikowaniu się za pomocą mowy) – wsparcie otrzymały 4 osoby z niepełnosprawnością.

3) Moduł I obszar C:

- **zadanie 1** (pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym) – dofinansowanie wypłacono 8 osobom z niepełnosprawnościami;
- **zadanie 2** (pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej skutera lub wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności do 16 roku życia lub osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności i dysfunkcją uniemożliwiającą samodzielne poruszanie się za pomocą wózka inwalidzkiego o napędzie ręcznym) – dofinansowanie wypłacono 3 osobom z niepełnosprawnościami;
- **zadanie 3** (pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne) – dofinansowanie otrzymały 2 osoby z niepełnosprawnościami;
- **zadanie 4** (pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne) – dofinansowanie otrzymała 1 osoba z niepełnosprawnością;
- **zadanie 5** (pomoc w zakupie skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego) – dofinansowanie otrzymało 13 osób z niepełnosprawnościami.

4) Moduł I obszar D: pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej – wsparcie wypłacono 4 osobom z niepełnosprawnościami;

5) Moduł I obszar E: pomoc w kontynuowaniu rehabilitacji w formie wentylacji domowej – dofinansowanie otrzymały 63 osoby z niepełnosprawnościami;

6) Moduł II: pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym – wsparcie wypłacono 33 osobom z niepełnosprawnościami.

Niektórzy beneficjenci otrzymali pomoc w ramach kilku obszarów programu, dlatego suma uczestników poszczególnych zadań i obszarów nie jest równa liczbie beneficjentów, którzy otrzymali wsparcie w ramach programu *Aktywny Samorząd*.

***Dostępność mieszkań spełniających indywidualne kryterium dla absolwentów w ramach programu
Samodzielność – Aktywność – Mobilność – Mieszkanie dla absolwenta***

Dn. 23.08.2022 r. została zawarta umowa z Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w sprawie realizacji programu *Samodzielność – Aktywność – Mobilność – Mieszkanie dla absolwenta*. Celem programu jest wzrost niezależności beneficjentów oraz ułatwienie im aktywności zawodowej i społecznej poprzez zapewnienie samodzielnego mieszkania spełniającego indywidualne kryterium dostępności. W roku 2024 zawarto umowę o dofinansowanie z jedną osobą z niepełnosprawnością, która złożyła wniosek o wsparcie w tym zakresie.

***Dostępność mieszkań wolnych od barier architektonicznych w ramach programu Samodzielność –
Aktywność – Mobilność – Dostępne mieszkanie***

Dn. 23.08.2022 r. została zawarta umowa z Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w sprawie realizacji programu *Samodzielność – Aktywność – Mobilność – Dostępne mieszkanie*. Celem programu jest wzrost niezależności beneficjentów oraz ułatwienie im aktywności zawodowej i społecznej poprzez zapewnienie mieszkania wolnego od barier architektonicznych, jako podstawy samodzielnego realizowania planów zawodowych i społecznych. Pomimo przekazanych informacji o nowym programie i o możliwości otrzymania wsparcia w tym zakresie nie zaobserwowano zainteresowania tym programem. W latach 2022-2024, do tut. Ośrodka nie wpłynął wniosek o dofinansowanie w tym zakresie.

***Dostępności usług transportowych dla osób niepełnosprawnych wymagających
leczenia stomatologicznego w znieczuleniu ogólnym***

Na podstawie *Uchwały Rady Miejskiej w Bielsku-Białej Nr XXI/526/2020 z dnia 25 sierpnia 2020 r.* zwiększano dostępność usług transportowych dla osób niepełnosprawnych wymagających leczenia stomatologicznego w znieczuleniu ogólnym. W roku sprawozdawczym nie złożono wniosku o wsparcie w tym zakresie.

***Pomoc osobom poszkodowanym w wyniku żywiołu lub sytuacji kryzysowych
wywołanych chorobami zakaźnymi***

Dn. 21.11.2024 r. została zawarta umowa z Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w sprawie realizacji przez samorząd powiatowy Modułu I i II programu *Pomoc osobom poszkodowanym w wyniku żywiołu lub sytuacji kryzysowych wywołanych chorobami zakaźnymi*. Celem programu było zapewnienie pomocy osobom z niepełnosprawnościami poszkodowanymi na skutek działań żywiołu. W roku 2024 wsparcie (w formie jednorazowego świadczenia) wypłacono 9 osobom z niepełnosprawnościami, które złożyły wniosek o wsparcie w tym zakresie.

Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności

12. MIEJSKI ZESPÓŁ DS. ORZEKANIA O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Bielsku-Białej funkcjonuje w strukturach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej od dnia 01.01.2009 r. Zajmuje się wydawaniem orzeczeń o niepełnosprawności (zaliczeniu bądź niezaliczeniu do osób niepełnosprawnych) osób w wieku do 16 roku życia, wydawaniem orzeczeń o stopniu niepełnosprawności (zaliczeniu do lekkiego bądź umiarkowanego bądź znacznego stopnia niepełnosprawności) osób w wieku od 16 roku życia, wydawaniem legitymacji osób niepełnosprawnych, a także kart parkingowych dla osób niepełnosprawnych i placówek zajmujących się opieką, rehabilitacją lub edukacją osób niepełnosprawnych. Orzeczenia w trybie przepisów *Rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności* wydają trzyosobowe składy orzekające Zespołu, w których zasiadają: jako przewodniczący – lekarz medycyny, jako członek: psycholog lub doradca zawodowy lub pracownik socjalny oraz protokolant. Aktualnie w Zespole pracuje: sześciu lekarzy, dwóch psychologów, trzech doradców zawodowych, trzech pracowników socjalnych, pięciu protokolantów. W roku 2024 Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Bielsku-Białej przyjął przedstawione poniżej ilości wniosków oraz wydał podane ilości orzeczeń, legitymacji i kart parkingowych.

Tabela 23: Dane dotyczące wniosków, orzeczeń i legitymacji wydawanych dla dzieci do 16 roku życia w latach 2022-2024

l.p.	Wyszczególnienie	2022	2023	2024
1.	Ilość złożonych wniosków dotyczących osób do 16 roku życia	403	389	480
2.	Ilość wydanych orzeczeń dla osób do 16 roku życia w tym:	401	384	426
2.1	Orzeczenia o zaliczeniu do osób niepełnosprawnych	397	375	412
2.2	Orzeczenia o nie zaliczeniu do osób niepełnosprawnych	3	6	8
2.3	Orzeczenia o odmowie wydania nowego orzeczenia (stan zdrowia nie uległ pogorszeniu)	1	3	6
3.	Ilość wydanych legitymacji dla osób niepełnosprawnych do 16 roku życia	243	268	278

W roku 2024 klienci Miejskiego Zespołu złożyli ogółem 340 odwołań do II instancji, czyli Wojewódzkiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Katowicach, w tym 310 odwołań od orzeczeń o stopniu niepełnosprawności (powyżej 16 roku życia) oraz 30 odwołań od orzeczenia o niepełnosprawności (poniżej 16 roku życia). W ramach samokontroli złożonych odwołań wydano ponownie 14 orzeczeń o stopniu niepełnosprawności (powyżej 16 roku życia), natomiast 296 przekazano do rozpatrzenia przez Wojewódzki Zespół. W przypadku odwołań dziecięcych (poniżej 16 roku życia) wydano 2 orzeczenia o niepełnosprawności w ramach samokontroli, natomiast 28 odwołań wysłano do rozpatrzenia do Wojewódzkiego Zespołu.

Ilość osób niepełnosprawnych powyżej 16 roku życia w gminie Bielsko-Biała (posiadających aktualne i ważne orzeczenia o stopniu niepełnosprawności wydane przez Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Bielsku-Białej, przez Wojewódzki Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Katowicach lub wydane przez Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Bielsku-Białej – w latach 2007 do 2024) na dzień 31.12.2024 r. wynosiła 20.888 osób. Liczba ta nie zawiera w sobie ilości mieszkańców Bielska-Białej legitymujących się innymi orzeczeniami: orzeczeniami o niezdolności do pracy lekarza

orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, orzeczeniami o niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym Lekarza Rzeczoznawcy Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego oraz orzeczeniami o niezdolności do służby Komisji lekarskich Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Tabela 24: Dane dotyczące wniosków, orzeczeń i legitymacji wydawanych dla osób po 16 roku życia w latach 2022-2024

l.p.	Wyszczególnienie	2022	2023	2024
1.	Ilość złożonych wniosków	3.456	3.956	4.099
2.	Ilość wydanych orzeczeń dla osób po 16 roku życia w tym:	3.220	4.002	3.831
2.1	Orzeczenia o lekkim stopniu niepełnosprawności	500	509	585
2.2	Orzeczenia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności	1.470	1.762	1.641
2.3	Orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności	1.144	1.608	1.431
2.4	Orzeczenia negatywne, o niezaliczeniu do żadnego stopnia niepełnosprawności	26	32	66
2.5	Orzeczenia o odmowie wydania nowego orzeczenia (stan zdrowia nie uległ pogorszeniu)	80	91	108
3.	Ilość wydanych legitymacji dla osób niepełnosprawnych po 16 roku życia	1.214	1.627	1.439

Od 01.01.2024 r. do 31.12.2024 r. przyjęto 1.524 wnioski o wydanie kart parkingowych dla osób niepełnosprawnych oraz 25 wniosków placówek zajmujących się pomocą, rehabilitacją lub edukacją osób niepełnosprawnych. Wg stanu na 31.12.2024 r. wydano 1.461 kart parkingowych dla osób niepełnosprawnych oraz 25 kart dla placówek zajmujących się pomocą, rehabilitacją lub edukacją osób niepełnosprawnych. Ponadto tutejszy Zespół pośredniczył w przekazywaniu do Wojewódzkiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Katowicach zarejestrowanych wniosków o ustalenie poziomu potrzeby wsparcia (od 01.01.2024 do 31.12.2024 przesłał 861 wniosków wraz załącznikami).

Windykacja należności

13. WINDYKACJA NALEŻNOŚCI

Zespół ds. Windykacji działa w oparciu o *Ustawę z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji*, *Ustawę z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów* oraz *Ustawę z dnia 24 lipca 2015 r. o zmianie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz ustawy o świadczeniach rodzinnych*, która określa sposób postępowania wierzyciela – Prezydenta Miasta Bielska-Białej działającego przez Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej w przypadku uchylania się zobowiązanych od wykonywania ciążących na nich obowiązków w zakresie zwrotu wymagalnych należności powstałych w toku działania MOPS.

Do podstawowych zadań Zespołu należą:

- 1) Reprezentowanie wierzyciela tj. Prezydenta Miasta Bielska-Białej działającego przez Dyrektora MOPS przed:
 - osobami zobowiązanymi;
 - administracyjnymi, sądowymi organami egzekucyjnymi oraz Syndykami masy upadłości;
 - organami wymiaru sprawiedliwości (w tym w sprawach z zakresu postępowań wobec spadkobierców osób zobowiązanych), organami ścigania i innymi instytucjami;
 - innymi instytucjami w zakresie postępowania egzekucyjnego.
- 2) Gromadzenie dokumentacji dotyczącej osób zobowiązanych wobec MOPS, niezbędnej do procesu odzyskiwania wierzytelności.
- 3) Inicjowanie i monitorowanie całego przebiegu administracyjnego i sądowego postępowania egzekucyjnego.
- 4) Prowadzenie czynności egzekucyjnych poprzez:
 - wystawianie upomnień;
 - sporządzanie tytułów wykonawczych do administracyjnych organów egzekucyjnych tj. Prezydenta Miasta Bielska-Białej lub Naczelnika Urzędu Skarbowego;
 - sporządzanie wniosków o wszczęcie postępowania egzekucyjnego do sądowego organu egzekucyjnego tj. Komornika Sądowego;
 - sporządzanie wniosków o przyłączenie się do prowadzonego postępowania egzekucyjnego w sądowym organie egzekucyjnym;
 - zgłaszanie wierzytelności do Syndyka masy upadłości.
- 5) Weryfikowanie wpłat dokonywanych przez dłużników MOPS.
- 6) Rozpatrywanie wniosków dłużników w zakresie ulg w spłacie zobowiązań wynikających z ustaw realizowanych przez MOPS.
- 7) Współpraca z Urzędami Skarbowymi, Wydziałem Dochodów Budżetowych Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej, Komornikami Sądowymi, Syndykami masy upadłości w zakresie zadań należących do Zespołu.

Liczba dłużników ogółem na 31.12.2024 r., w stosunku do których prowadzone było postępowanie egzekucyjne wynosiła 2.394 osoby, w tym dłużników alimentacyjnych 1.793.

W 2024 r. wystawiono osobom zobowiązanym ogółem 694 upomnienia, a następnie sporządzono 546 tytułów wykonawczych do administracyjnych organów egzekucyjnych. Ponadto w 2024 r. skierowano do Komorników Sądowych 636 **wniosków** o wszczęcie lub przyłączenie się do postępowania egzekucyjnego dla świadczeń przyznanych osobom uprawnionym z funduszu alimentacyjnego na okres zasiłkowy od 01.10.2023 r. do 30.09.2024 r. na dzień 31.12.2024 r.

W 2024 r. z wnioskiem o ulgę w spłacie należności zwróciło się 177 osób (w 2022 r. – 241 osób, w 2023 r. – 255 osób). Z tego tytułu wydano 276 decyzji administracyjnych o zastosowaniu lub odmowie zastosowania ulg w spłacie należności (w 2022 r. – 406 decyzji, w 2023 r. – 375 decyzji).

Stan należności dłużników wobec MOPS na 31.12.2024 r. wyniósł 148.846.381,40 zł, w tym:

- Fundusz alimentacyjny: 128.119.876,26 zł;
- Zaliczka alimentacyjna: 5.674.007,58 zł;
- Nienależnie pobrane: świadczenia rodzinne, świadczenie wychowawcze, fundusz alimentacyjny: 549.053,66 zł;
- Placówki opiekuńczo-wychowawcze: 5.438.055,07zł;
- Piecza zastępcza: 4.429.027,69 zł;
- Pozostałe należności: 4.636.361,14 zł (wyплаcone na podstawie *Ustawy o pomocy społecznej* i innych ustaw).

Średnia ściągальność należności w 2024 r. wyniosła 5,53 %.

Doskonalenie zawodowe pracowników MOPS

14. DOSKONALENIE ZAWODOWE PRACOWNIKÓW

14.1. Struktura zatrudnienia i podnoszenie kwalifikacji

Na dzień 31.12.2024 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej zatrudniał ogółem 338 pracowników, z czego 65 osób to pracownicy socjalni. Spośród pracowników MOPS 240 osób posiada wykształcenie wyższe, co stanowi 71% ogółu zatrudnionych.

Dodatkowo, Ośrodek zatrudniał na umowę o pracę do 6 miesięcy 43 bezrobotnych skierowanych z Powiatowego Urzędu Pracy. Ponadto przyjęto 5 stażystów skierowanych z Powiatowego Urzędu Pracy. Aby zrealizować swoje zadania Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej zatrudniał wykwalifikowanych pracowników, spełniających kryteria danego stanowiska.

Jednakże częste zmiany w ustawodawstwie oraz przejmowanie nowych zadań do realizacji wymagają ciągłego podnoszenia kwalifikacji przez pracowników. Wiąże się to z koniecznością doskonalenia zawodowego kadr pomocy społecznej i przygotowywania ich do pracy w obszarze realizowanych zadań. Pracownicy Ośrodka w 2024 r. skorzystali ze 144 tematycznych ofert. W szkoleniach, konferencjach, webinarach i warsztatach wzięło udział 230 pracowników. Tematyka szkoleń była zróżnicowana, dotyczyła problemów związanych z realizacją zadań przez Ośrodek, poszerzając wiedzę m.in. w następujących obszarach i tematach:

- Faktura w 2024 r.;
- Ochrony sygnalistów;
- Odporności psychicznej i technik antystresowych;
- Opieki nad osobami starszymi;
- Płac w sferze budżetowej;
- Pracy socjalnej w zakładach karnych;
- Standardów pracy z osobami z diagnozą zaburzeń psychicznych;
- Strategii ochrony dzieci przed przemocą;
- Dialogu motywującego i samoregulacji pracownika jako formy efektywnej pracy z osobami doświadczającymi i stosującymi przemoc domową. Cyberprzemoc i uzależnienia cyfrowe;
- Nowelizacji specustawy ukraińskiej;
- Społecznego Inspektora Pracy;
- Usług sąsiedzkich;
- Zrozumieć starość;
- Współpracy jednostek samorządu terytorialnego z organizacjami pozarządowymi;
- Kontroli gospodarki finansowej, rachunkowości i sprawozdawczości finansów publicznych w świetle zmieniających się przepisów prawa;
- Obsługi systemu cctv;
- Zmian w pieczy zastępczej dla osób usamodzielnianych w tym dla obywateli Ukrainy;
- Autoprezentacji i efektywnego prowadzenia spotkań. Budowania mocnych argumentów i wypowiedzi;
- Angażującego stylu zarządzania;
- Procedura skierowania i ustalenia odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej w 2024 roku wraz z elektroniczną postępowania administracyjnych;
- Szacowania ryzyka bezpieczeństwa informacji w 5 krokach;

- Zamówień publicznych;
- Kodeksu Postępowania Administracyjnego;
- Postępowania egzekucyjnego w administracji po nowelizacji – zmiany od 25.03.2024 r.;
- Pomocy społecznej;
- Korupcji w administracji publicznej;
- Bezpieczeństwa i higieny pracy;
- Wellbeing Strategy workshop;
- Ochrony danych osobowych w mediach społecznościowych.

Pracownicy tutejszego Ośrodka uczestniczyli również w szkoleniach w obszarze:

- Bezpieczeństwa osobistego pracownika socjalnego;
- Standardów ochrony małoletnich;
- Zakresu systemu zgłaszania nieprawidłowości.

Pracownicy Ośrodka podnosili swoje kwalifikacje uczestnicząc także w superwizjach indywidualnych jak i grupowych, które organizowane były dla pracowników socjalnych, asystentów rodziny, koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej oraz pracowników pomocy społecznej.

Pracownicy korzystali również z oferty Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej Województwa Śląskiego, biorąc udział w różnego rodzaju szkoleniach, warsztatach, spotkaniach oraz forach dofinansowanych z funduszy Unii Europejskiej obejmujących m.in. następujące obszary tematyczne:

- Terapia Zajęciowa;
- Deinstytucjonalizacja i wsparcie wojewódzkiej pieczy zastępczej;
- Pozyskiwania środków w projekcie Inkubator Włączenia Społecznego 2.0;
- Rodzinna piecza zastępcza;
- Ośrodków Wsparcia Ekonomii Społecznej oraz Centrów i Klubów Integracji Społecznej.

Aby nawiązać właściwe relacje z dzieckiem i rodziną pracownicy zatrudnieni na stanowisku koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej i asystenta rodziny skorzystali ze szkoleń m. in. w następujących modułach tematycznych:

- Bliżej dziecka...
- Zdrowie psychiczne – wspólny temat;
- Elementy metody Kids Skills i Podejścia Skoncentrowanego na Rozwiązaniach w pracy z dziećmi;
- Prawne aspekty przeciwdziałania przemocy domowej. Dziecko krzywdzone – diagnoza i pomoc;
- MAM PRAWO. Problemy dzieci i młodzieży na tle regulacji prawnych.

W okresie sprawozdawczym Pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej uczestniczyli również w szkoleniach dofinansowanych z Powiatowego Urzędu Pracy w Bielsku-Białej w ramach Krajowego Funduszu Szkoleniowego, obejmujących następujące tematy:

- Kryzys suicydalny. Rozpoznawanie i interwencje;
- Praca z trudnym klientem pomocy społecznej – metody oddziaływania i techniki przezwyciężania trudności;
- Profilaktyka stresu i zapobieganie wypaleniu zawodowemu – wspieranie pracowników służb socjalnych w sytuacji silnego stresu związanego z wykonywanym zawodem.

Ważniejsze przedsięwzięcia i działania zapewniające ciągłość funkcjonowania Ośrodka

15. WAŻNIEJSZE PRZEDSIĘWZIĘCIA I DZIAŁANIA ZAPEWNIAJĄCE CIĄGŁOŚĆ FUNKCJONOWANIA OŚRODKA

15.1. Zapewnienie zgodności z wymogami prawa

15.1.1. Działania Zespołu Prawnego, audyty i kontrole

Zespół Prawny Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej na przestrzeni roku 2024 zaopiniował łącznie 2.489 umów, aneksów, decyzji, zarządzeń, uchwał, porozumień i pełnomocnictw oraz wydał 192 opinie prawne.

Działania na rzecz zapewnienia zgodności z wymogami prawa podejmowane przez Audytora wewnętrznego (1/4 etatu) w ramach działalności kontrolnej objęły zadanie audytowe zapewniające p.n.: *Organizacja pracy w Dziale Administracyjnym i Obsługi Prac Społecznie Użytecznych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej*.

Główny Specjalista AW (1/4 etatu) przeprowadził wraz z Kierownikiem Działu Rehabilitacji Społecznej (DRS) w miesiącu lutym kontrolę prawidłowości wykorzystania Środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w Warsztatach Terapii Zajęciowej prowadzonych przez Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie *Port* oraz w Warsztatach Terapii Zajęciowej Bielskiego Stowarzyszenia Artystycznego *Teatr Grodzki*. Zakres kontroli obejmował sprawdzenie prawidłowości wykorzystania w 2023 r. środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz środków Miasta Bielska-Białej na zakup wyposażenia podlegającego ewidencji na kontach środków trwałych.

W miesiącu listopadzie Główny Specjalista AW, razem z Kierownikiem DRS przeprowadził kontrolę w Warsztatach Terapii Zajęciowej prowadzonych przez Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie *Port* oraz w Warsztatach Terapii Zajęciowej Bielskiego Stowarzyszenia Artystycznego *Teatr Grodzki*.

Zakres kontroli obejmował:

- Sprawdzenie wykonania zaleceń wynikających z wcześniejszych kontroli;
- Prawidłowość kwalifikowania kandydatów na uczestników warsztatów;
- Ważność posiadanych przez uczestników warsztatów orzeczeń oraz treść zawartych w nich wskazań;
- Prawidłowość prowadzonej dokumentacji;
- Prawidłowość w zakresie zatrudnienia i kwalifikacji kadry warsztatów;
- Zgodność organizacji pracy i zajęć w warsztatach z przepisami i umową;
- Zgodności postanowień umowy ze stanem faktycznym;
- Prawidłowość realizacji planu działalności i indywidualnych programów rehabilitacji;
- Prawidłowość wykorzystania środków Funduszu.

Na rzecz zapewnienia efektywnej i skutecznej kontroli zarządczej w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej, Główny Specjalista w Zespole Kontroli i Audytu Wewnętrznego przeprowadził czynności związane z realizacją zadań związanych z koordynacją procesów zarządzaniem ryzykiem i dokumentowaniem procesu zarządzania ryzykiem. Koordynował sprawozdawczość z funkcjonowania kontroli zarządczej oraz z przebiegu procesu samooceny kontroli zarządczej. Brał udział w pracach zespołu ds. zarządzania ryzykiem, a także współpracował z kierownikami komórek organizacyjnych Ośrodka. Prowadził doradztwo w sprawach dotyczących zasad funkcjonowania kontroli zarządczej oraz współpracował

w zakresie systemu kontroli zarządczej z Pełnomocnikiem Prezydenta Miasta Bielska-Białej ds. Systemu Zarządzania.

W okresie sprawozdawczym tut. Ośrodek został poddany audytowi zewnętrznemu przez następujący podmiot:

- Urząd Miejski w Bielsku-Białej (sprawdzenie w zakresie dostępu pracowników do Rejestru PESEL – system Źródło oraz do Rejestru Danych Kontaktowych).

15.1.2. Ochrona danych osobowych

Realizację obowiązku w zakresie ochrony danych osobowych Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wykonywał poprzez stosowanie przede wszystkim rozporządzenia *Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE* (ogólne rozporządzenie o ochronie danych), *Ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych*, jak również *Ustawy z dnia 21 lutego 2019 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z zapewnieniem stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE* (ogólne rozporządzenie o ochronie danych), tj. poprzez:

- Wdrożenie odpowiednich środków technicznych i organizacyjnych (uwzględniających charakter, zakres, kontekst i cele przetwarzania oraz ryzyko naruszenia praw lub wolności osób fizycznych o różnym prawdopodobieństwie i wadze zagrożenia);
- Wypełnienie obowiązków informacyjnych w stosunku do osób, których dane dotyczą;
- Wypełnianie obowiązków w zakresie realizacji praw osób, których dane dotyczą;
- Uwzględnianie ochrony danych w fazie projektowania oraz domyślnej ochrony danych;
- Zapewnianie by każda osoba działająca z upoważnienia administratora danych i mająca dostęp do danych osobowych przetwarzała je wyłącznie na polecenie administratora;
- Zapewnianie by w przypadku konieczności skorzystania z usług innych podmiotów przekazanie danych realizowane było na podstawie stosownych umów powierzenia przetwarzania danych osobowych;
- Prowadzenie rejestru czynności przetwarzania danych oraz rejestru kategorii czynności przetwarzania danych;
- Ustalenie zasadności przeprowadzenia oceny skutków w zakresie ochrony danych;
- Wyznaczenie Inspektora Ochrony Danych i zapewnienie wykonywania zadań.

W 2024 r. odnotowano 4 naruszenia związane z ochroną danych osobowych, których skutkiem było dokonanie stosownych zgłoszeń organowi nadzorczemu oraz konieczność poinformowania osób, których dane dotyczą o takim naruszeniu. W 2023 r. odnotowano 7 takich naruszeń, a w 2022 r. odnotowano 6 naruszeń.

15.1.3. Stanowisko ds. BHP i PPOŻ

Realizację obowiązku z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ochrony przeciwpożarowej tut. Ośrodek w roku 2024 wykonywał poprzez:

- Informowanie pracowników o zagrożeniach i uciążliwościach występujących na zajmowanych stanowiskach pracy;
- Ustalanie okoliczności i przyczyn wypadków przy pracy oraz ustalanie okoliczności wypadków w drodze do pracy lub z pracy, sporządzanie odpowiedniej dokumentacji, prowadzenie rejestru wypadków przy pracy;
- Zapewnienie przeszkolenia z zakresu bhp/ppoż (wstępnego i okresowego), prowadzenie dokumentacji w tym zakresie;
- Przegląd warunków pracy wybranych stanowisk;

- Współpracę z lekarzem Medycyny Pracy sprawującym profilaktyczną opiekę lekarską nad pracownikami w szczególności przy organizowaniu badań lekarskich;
- Sporządzenie wykazu osób uprawnionych do pobrania środków czystości oraz otrzymania ekwiwalentu pieniężnego na zakup odzieży i obuwia roboczego oraz pranie, zgodnie z zapisami *Regulaminu Pracy*;
- Zapewnienie wykonania przeglądów okresowych podręcznego sprzętu gaśniczego i urządzeń przeciwpożarowych, wykonania aktualizacji Instrukcji bezpieczeństwa pożarowego dla obiektów użytkowanych.

15.1.4. Zespół ds. Sprawozdań, Analiz i Komunikacji Społecznej

Realizacją obowiązku w zakresie sprawozdawczości od 01.04.2016 r. zajmuje się w Ośrodku Zespół ds. Sprawozdań, Analiz i Komunikacji Społecznej. Do jego zadań należą m.in.: opracowywanie sprawozdań z działalności Ośrodka, materiałów wpisujących się w *Raport o Stanie Miasta Bielska-Białej* oraz innych raportów, zestawień i sprawozdań wynikających z obowiązujących przepisów prawa i rozeznaczonych potrzeb. Ponadto pracownicy Zespołu przygotowują materiały informacyjne dot. funkcjonowania Ośrodka oraz koordynują proces opracowania i zamieszczania treści w mediach społecznościowych.

15.2. Zadania mające na celu poprawę organizacji pracy

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku Białej dysponuje 329 stanowiskami komputerowymi, wyposażonymi w system operacyjny Windows 10 PRO, Windows 11 PRO oraz pakiet biurowy MS Office w wersji 2010, 2013, 2016, 2019, 2021 oraz 15 serwerów wirtualnych i 4 serwery sprzętowe (z systemami MS Windows, 2012 Server, 2016 Server). Poniższa tabela przedstawia programy komputerowe, dostępne dla pracowników tut. Ośrodka – wspierające organizację ich bieżącej pracy oraz prowadzoną w MOPS sprawozdawczość.

Tabela 25: Programy komputerowe dostępne dla pracowników MOPS

	Nazwa oprogramowania	Przeznaczenie
1.	CAS	Weryfikacja i przekazywanie sprawozdań pochodzących z programu <i>TT-POMOC</i> , <i>Familia</i> , <i>FundAI</i> i Działu Pieczy Zastępczej
2.	ZUS PUE	Pobieranie zaświadczeń lekarskich ubezpieczonych płatnika
3.	Portal sprawozdawczy GUS	Przekazywanie informacji statystycznych do GUS
4.	Wolterskluwer LEX	Oprogramowanie prawne
5.	Pekaobiznes24	Obsługa bankowości elektronicznej
6.	ePuap	Elektroniczna skrzynka podawcza
7.	SEKAP	Platforma e-Uслуг Publicznych
8.	ePFRON	Sprawozdawczość dot. ilości zatrudnianych osób niepełnosprawnych
9.	Rejestr Sprawców Przestępstw na tle seksualnym	Rejestr Sprawców Przestępstw na tle seksualnym

	Nazwa oprogramowania	Przeznaczenie
10.	SOW	System Obsługi Wsparcia finansowanego ze środków PFRON
11.	SI EKSMOoN	Elektroniczny Krajowy System Monitorowania i Orzekania o Niepełnosprawności
12.	BIP	Biuletyn Informacji Publicznej
13.	SEPI	Samorządowa elektroniczna platforma informacyjna
14.	Serwis internetowy dot. przeciwdziałania przemocy w rodzinie <i>pokonaj przemoc</i>	Edukacja społeczna
15.	eTW	Prowadzenie postępowań egzekucyjnych w administracji w Urzędach Skarbowych
16.	KRZ	Prowadzenie postępowań upadłościowych
17.	Płatnik	Obsługa dokumentów ubezpieczeniowych i wymiana informacji z ZUS
18.	InfoMonitor, Krajowy Rejestr Długów, BIG ERIFF, Krajowa Informacja Długów Telekomunikacyjnych, Krajowe Biuro Informacji Gospodarczych	Przekazywanie informacji gospodarczych o zadłużeniu dłużników alimentacyjnych i z pieczy zastępczej do Biura Informacji Gospodarczej
19.	Lokalny System Informatyczny Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020	Obsługa projektów realizowanych w ramach <i>Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020</i>
20.	Program Finansowo-Księgowy	Program Finansowo-Księgowy
21.	Rejestr Opłat	System rejestru opłat lokalnych
22.	Magazyn	Program Finansowo-Księgowy
23.	Środki trwałe	Program Finansowo-Księgowy
24.	Środki Niskocenne	Program Finansowo-Księgowy
25.	Kasa – dochody	Program Finansowo-Księgowy
26.	Kasa – wydatki	Program Finansowo-Księgowy
27.	Konta (piecza zastępcza)	Oprogramowanie finansowo-księgowe (analityka Piecza Zastępcza)
28.	Portal FB	Przesyłanie częściowej deklaracji VAT-7
29.	R-deklaracje	Przygotowanie PLIKU JPK (częściowej deklaracji VAT-7 do usunięcia)
30.	Budżet RB 2	Program Kadrowo-Płacowy (program służący do sporządzania sprawozdań budżetowych w Dziale Księgowości)
31.	eDeklaracje	Program Kadrowo-Płacowy
32.	PKZP	Program Kadrowo-Płacowy
33.	Przelewy	Program Kadrowo-Płacowy

	Nazwa oprogramowania	Przeznaczenie
34.	Płace	Program Kadrowo-Płacowy
35.	Płace (Umowy zlecenia)	Program Kadrowo-Płacowy
36.	KadryLite	Program Kadrowo-Płacowy
37.	ADOK	Zarządzanie dokumentacją zgromadzoną w archiwum tut. Ośrodka
38.	Archiwum	Zarządzanie dokumentacją zgromadzoną w archiwum tut. Ośrodka
39.	Legislator	Edytor aktów prawnych
40.	TT-Pomoc	Obsługa świadczeń wynikających z <i>Ustawy o pomocy społecznej</i>
41.	StypendiumNet	Obsługa stypendiów i zasiłków szkolnych
42.	Stypendia	Obsługa stypendiów i zasiłków szkolnych
43.	Kadry	Program Kadrowo-Płacowy
44.	Familia	Obsługa świadczeń rodzinnych, wychowawczych, zasiłku dla opiekuna, jednorazowego świadczenia <i>Za życiem</i> , dodatku osłonowego, dodatku węglowego, dodatku dla gospodarstw, dodatku elektrycznego oraz refundacji VAT za gaz
45.	FundAI	Obsługa świadczeń z funduszu alimentacyjnego i prowadzenie postępowań w sprawach dłużników alimentacyjnych
46.	EwiAkt	Obsługa elektroniczna akt
47.	MiDos	Realizacja <i>Ustawy z dnia 21 czerwca 2001 roku o dodatkach mieszkaniowych</i>
48.	PCPR	Obsługa Działu Rehabilitacji Społecznej – rejestr wniosków o dofinansowanie ze środków PFRON
49.	AS (aktywny samorząd)	Obsługa wniosków o dofinansowanie ze środków PFRON
50.	Ferro Backup System	Archiwizacja danych
51.	IT-MENAGER	Program do zarządzania infrastrukturą sieciową
52.	ESET Protect	Konsola zarządzania oprogramowaniem antywirusowym
53.	BAW	Baza Aktów Własnych
54.	PPK	Program Kadrowo-Płacowy / Przygotowanie składek i wysyłka do TFI
55.	Meritum	System meritum wspiera realizację zadania przyznawania i wypłaty świadczenia pieniężnego za zapewnienie zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy, o którym mowa w art. 13 <i>Ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa</i> , stanowiącego zadanie z zakresu administracji rządowej zlecone gminom.

W roku sprawozdawczym Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizował również następujące zadania związane z infrastrukturą informatyczną:

- modernizacji serwerowni MOPS;
- modernizacji systemu kopii zapasowych MOPS;
- wirtualizacja serwera *Platnik*;
- rozpoczęto modernizację sieci LAN;
- kontynuowano proces modernizacji bądź wymiany komputerów stacjonarnych w MOPS.

15.3. Roboty remontowe

Brygada remontowa prowadziła prace konserwacyjne i remontowe wykonywane na terenie budynków i lokali zajmowanych przez MOPS wynikające z bieżącej eksploatacji biur i wyposażenia. Zakres prac obejmował: prace stolarskie, malarskie, montażowe, hydrauliczne, ślusarskie, posadzkarskie, brukarskie, tynkarskie, drobne prace związane z utrzymaniem instalacji elektrycznej oraz inne prace remontowe i porządkowe wynikające z bieżących potrzeb w pomieszczeniach biurowych i innych, t.j.:

- w budynku przy ul. Karola Miarki 11;
- w budynku przy ul. 1 Maja 17A;
- w budynku przy ul. Filarowej 50;
- w budynku przy Placu Ratuszowym 9;
- w budynku przy ul. Lipnicka 36;
- w budynku przy Placu Opatrzności Bożej 18;
- w budynku przy ul. Wzgórze 14;
- w budynku przy ul. Krasińskiego 5a;
- w mieszkaniach treningowych i mieszkaniach wspomaganych (7 lokalizacji);
- w Ośrodkach Wsparcia dla Osób Starszych (8 lokalizacji).

Dodatkowo do zakresu prac brygady remontowej należało:

- Monitorowanie utrzymania budynków MOPS w należyтым stanie technicznym i czystościowym oraz dozorowanie instalacji dostarczających media do budynku;
- Usuwanie awarii technicznych;
- Monitorowanie prawidłowości funkcjonowania systemów alarmowych i zabezpieczenie dostępu do budynków;
- Utrzymywanie w czystości terenów wokół siedziby Ośrodka;
- Zimowe utrzymanie parkingów służbowych oraz sukcesywne usuwanie nagromadzonego śniegu z dachów pawilonu A i B;
- Załadunek i rozładunek akt przewożonych do Archiwum Zakładowego i brakowanie dokumentów;
- Prace związane z rozładunkiem zamawianych towarów na potrzeby Ośrodka;
- Bieżąca konserwacja inwentarza biurowego.

W 2024 roku pracownicy brygady remontowej zrealizowali 562 zlecenia dotyczące wymienionych zadań.

15.4. Zamówienia publiczne

Zadania realizowano z uwzględnieniem następujących przepisów prawa: *Ustawa z dnia 20 stycznia 2021 r. o finansach publicznych; Ustawa z dnia 11 września 2019 r. prawo zamówień publicznych; Ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego.*

W 2024 r. przeprowadzono łącznie 26 postępowań o udzielenie zamówienia publicznego, wszystkie w trybie podstawowym bez przeprowadzania negocjacji w oparciu o art. 275 pkt 1 *Ustawy prawo zamówień publicznych*, tj.:

- Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla dziecka w zakresie rehabilitacji w kombinezonie DUNAG;
- Świadczenie usługi elektronicznego całodobowego monitoringu systemów alarmowych od osób starszych zwanej teleopieką;
- Świadczenie usług całodobowego schronienia dla matek z dziećmi i kobiet w ciąży (2 postępowania);
- Świadczenie usługi cateringowej dla Ośrodków Wsparcia dla Osób Starszych (2 postępowania);
- Sprzedaż i dostarczenie artykułów żywnościowych oraz wody na potrzeby Ośrodków Wsparcia dla Osób Starszych (2 postępowania);
- Sprzątanie pomieszczeń biurowych (3 postępowania);
- Dostawa opasek bezpieczeństwa wraz z usługą całodobowego monitoringu sygnałów alarmowych od osób starszych zwanej teleopieką;
- Dostawa materiałów biurowych (2 postępowania);
- Dostawa środków czystości (2 postępowania);
- Świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi (4 postępowania);
- Zakup i dostawa sprzętu komputerowego oraz oprogramowania dla MOPS (3 postępowania);
- Dostawa opasek bezpieczeństwa (urządzeń do świadczenia usługi teleopieki) przeznaczonych dla osób starszych;
- Świadczenie usługi cateringowej w ramach świątecznego poczęstunku dla podopiecznych MOPS;
- Świadczenie usług pocztowych na potrzeby MOPS.

Potrzeby miasta Bielska-Białej na zadania w zakresie pomocy społecznej i polityki społecznej realizowane przez MOPS

16. POTRZEBY MIASTA BIELSKA-BIAŁEJ NA ZADANIA W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ I POLITYKI SPOŁECZNEJ REALIZOWANE PRZECZ MOPS W 2025 ROKU

Tabela 26: Potrzeby miasta Bielska-Białej na zadania w zakresie pomocy społecznej i polityki społecznej realizowane przez MOPS w 2025 r.

Wyszczególnienie	Potrzeby na rok 2025 /w zł./
Ogółem:	154 402 453,71
Ochrona Zdrowia	
Zakłady opiekuńczo-lecznicze i pielęgnacyjno-opiekuńcze	
koszty pobytu dzieci urodzonych w Bielsku-Białej, pozbawionych opieki i wychowania rodziców oraz umieszczonych w zakładach opiekuńczo-leczniczych, które wymagają stałej opieki medycznej i rehabilitacyjnej ze względu na stan zdrowia	320 900,00
w tym:	
Środki własne	320 900,00
Przeciwdziałanie alkoholizmowi	
wydatki dotyczą zadań realizowanych na podstawie <i>Gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii dla Bielska-Białej na lata 2025-2027</i>	254 780,00
w tym:	
Środki własne	254 780,00
Pozostała działalność	
wydatki związane z wydawaniem przez gminę decyzji w sprawach świadczeniobiorców innych niż ubezpieczeni spełniających kryterium dochodowe	16 868,00
w tym:	
Środki z dotacji	16 868,00
Pomoc Społeczna	
Domy Pomocy Społecznej	
wydatki dotyczą pokrycia kosztów utrzymania mieszkańców Bielska-Białej przebywających w domach pomocy społecznej na terenie innych powiatów	7 745 000,00
w tym:	
Środki własne	7 745 000,00
Ośrodki Wsparcia	
wydatki dotyczą prowadzenia bieżącej działalności: Schroniska dla Osób Bezdomnych, Schroniska dla Osób Bezdomnych z Usługami Opiekuńczymi, Noclegowni, Domów Dziennego Pobytu, Klubów Seniora, realizacji Rządowego Programu <i>Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej w postaci dodatku motywacyjnego na lata 2024-2027</i>	2 948 429,00
w tym:	
Środki własne	2 638 829,00
Środki z dotacji	309 600,00
Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	
wydatki dotyczą zadań realizowanych na podstawie <i>Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej</i>	27 727,00
w tym:	
Środki własne	0,00
Środki z dotacji	27 727,00
Składki na ubezpieczenia zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w Centrum Integracji Społecznej	347 881,00

wydatki dotyczą opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające zasiłki stałe oraz osoby objęte indywidualnym programem zatrudnienia socjalnego w CIS	
w tym:	
Środki własne	2 000,00
zwroty do budżetu Wojewody nienależnie pobranych świadczeń	
Środki z dotacji	345 881,00
Zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	886 800,00
wydatki dotyczą wypłaty zasiłków celowych (na żywność, opał, leki, sprawienie pogrzebu), okresowych	
w tym:	
Środki własne	489 800,00
Środki z dotacji	370 000,00
Fundusz Pomocy	27 000,00
Zasiłki stałe	4 217 341,00
wydatki dotyczą wypłaty zasiłków stałych	
w tym:	
Środki własne	20 000,00
zwroty do budżetu Wojewody nienależnie pobranych świadczeń	
Środki z dotacji	4 147 341,00
Fundusz Pomocy	50 000,00
Dodatki mieszkaniowe	5 859 452,64
wydatki dotyczą wypłaty dodatków mieszkaniowych, bonów energetycznych	
w tym:	
Środki własne	5 839 845,04
Środki z dotacji	19 607,60
Ośrodki Pomocy Społecznej	32 906 800,00
wydatki dotyczą bieżącej działalności MOPS, wypłaty wynagrodzenia dla opiekuna prawnego, kuratora dla osoby ubezwłasnowolnionej, realizacja Rządowego Programu <i>Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej w postaci dodatku motywacyjnego na lata 2024-2027</i>	
w tym:	
Środki własne	27 925 424,00
Środki z dotacji	4 981 376,00
Mieszkania Treningowe i Wspomagane	1 614 405,00
wydatki dotyczą bieżącej działalności 7 mieszkań treningowych i wspomaganych, realizacja Rządowego Programu <i>Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej w postaci dodatku motywacyjnego na lata 2024-2027</i>	
w tym:	
Środki własne	1 492 005,00
Środki z dotacji	122 400,00
Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	235 111,00
wydatki dotyczą świadczenia usług opiekuńczych dla osób starszych, niepełnosprawnych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi	
w tym:	
Środki własne	36 000,00
Środki z dotacji	199 111,00
Pomoc w zakresie dożywiania	1 490 439,60
wydatki dotyczą realizacji programu <i>Posiłek w szkole i w domu</i>	
w tym:	
Środki własne	740 430,60
Środki z dotacji	730 009,00
Fundusz Pomocy	20 000,00
Pozostała działalność	4 616 756,00
wydatki dotyczą: realizacji <i>Gminnego Programu Prac Społecznie Użytecznych</i> , działalności Klubu Integracji Społecznej, realizacji <i>Programu Senior+</i>	
w tym:	
Środki własne	4 586 024,00
Środki z dotacji	10 332,00
Fundusz Przeciwdziałania COVID	20 400,00
Pomoc dla cudzoziemców	17 746,62

	w tym:	
Środki z dotacji		17 746,62
Usuwanie skutków klęsk żywiołowych		10 000,00
	w tym:	
Środki z dotacji		10 000,00
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej		
Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych		300 000,00
wydatki dotyczą dofinansowania do zadań realizowanych z PFRON (zakup sprzętu rehabilitacyjnego, ortopedycznego)		
	w tym:	
Środki własne		300 000,00
Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności		1 664 309,17
wydatki dotyczą funkcjonowania Miejskiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności		
	w tym:	
Środki własne		215 036,17
Środki z dotacji		1 438 473,00
Fundusz Pomocy		10 800,00
Pomoc dla repatriantów		2 749,72
Środki własne		2 749,72
Środki z dotacji		0,00
Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym		90 500,00
wydatki dotyczą wypłat stypendiów szkolnych oraz zasiłków szkolnych dla uczniów znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej		
	w tym:	
Środki własne		50 500,00
Środki z dotacji		24 000,00
Fundusz Pomocy		16 000,00
Rodzina		
Świadczenia wychowawcze		110 000,00
wydatki dotyczą zwrotów do budżetu Wojewody nienależnie pobranych świadczeń wychowawczych		
	w tym:	
Środki własne		110 000,00
zwroty do budżetu Wojewody nienależnie pobranych świadczeń		
Środki z dotacji		0,00
Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego		62 779 207,16
wydatki dotyczą wypłat świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, kosztów obsługi zadania oraz wypłat świadczeń w ramach realizacji <i>Programu Rodzina Plus</i>		
	w tym:	
Środki własne		2 369 307,52
Środki z dotacji		58 829 899,64
Fundusz Pomocy		1 580 000,00
Wspieranie Rodziny		1 096 485,00
wydatki dotyczą kosztów zatrudnienia asystentów rodziny zgodnie z Ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, realizacja Rządowego Programu <i>Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników jednostek wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na lata 2024-2027</i>		
	w tym:	
Środki własne		923 485,00
Środki z dotacji		173 000,00
Rodziny Zastępcze		9 033 396,06
wydatki dotyczą kosztów zatrudnienia koordynatorów pieczy zastępczej, wypłat świadczeń dla rodzin pełniących funkcję rodzin zastępczych, rodzin zastępczych zawodowych, rodzinnych domów dziecka, pogotowia rodzinnego, wypłat świadczeń dla wychowanków przebywających w rodzinach zastępczych – zgodnie z <i>Ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej</i> , realizacja Rządowego Programu <i>Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników jednostek wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na lata 2024-2027</i> oraz realizacja Rządowego Programu <i>Dofinansowanie wynagrodzeń rodzin zastępczych zawodowych i prowadzących rodzinne domy dziecka na lata 2024-2027</i>		
	w tym:	
Środki własne		8 548 490,46
Środki z dotacji		230 098,60

Fundusz Pomocy	15 360,00
Fundusz Pracy	239 447,00
Placówki opiekuńczo-wychowawcze	
wydatki dotyczą kosztów wypłat świadczeń dla wychowanków przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych – zgodnie z <i>Ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej</i>	636 000,00
w tym:	
Środki własne	636 000,00
Środki z dotacji	0,00
Składki na ubezpieczenia zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne	
wydatki dotyczą opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy lub zasiłek dla opiekuna	1 122 503,00
w tym:	
Środki własne	7 000,00
Środki z dotacji	1 079 503,00
Fundusz Pomocy	36 000,00
Projekty	
Projekt <i>Wzgórze Kreatywności</i>	622 880,60
Projekt <i>Dobbra Rodzina Rozwój usług dla rodzin w Bielsku-Białej</i>	338 114,85
Projekt <i>Nowe Usługi Społeczne w Bielsku-Białej</i>	1 283 868,87
Projekt <i>Rozwój Usług w Społecznościach lokalnych w Bielsku-Białej</i>	1 613 316,20
Projekt <i>Moja Siła to Rodzina</i>	299 876,30
Projekt <i>Wsparcie Pieczy Zastępczej</i>	304 614,92
Opieka wytchnieniowa	
realizacja programu dotyczy świadczenia opieki wytchnieniowej (pobyt dzienny oraz całonocowy) w ramach środków z Funduszu Solidarnościowego	419 067,00
Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej	
realizacja programu w ramach środków z Funduszu Solidarnościowego	1 669 128,00
Fundusz PFRON	7 500 000,00

Jak co roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej na bieżąco analizuje wydatkowanie środków na poszczególne zadania. W przypadku wystąpienia niedoboru na zadania własne, tut. Ośrodek zwraca się z prośbą do Prezydenta Miasta o zabezpieczenie brakujących środków. Natomiast potrzeby w zakresie realizowanych zadań z dotacji Wojewody, są zgłaszane w formie sprawozdań kwartalnych i przekazywane drogą elektroniczną w terminach wskazanych przez Wojewodę. Brakujące środki z dotacji na bieżąco są zwiększane.

Zakończenie

17. ZAKOŃCZENIE

Kierunki działań, które podejmowane będą przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej w roku 2025:

1. Realizacja usług w Klubie Seniora przy ul. Stawowej 29 w ramach Projektu p.n.: *Rozwój usług w społecznościach lokalnych Bielska-Białej* w ramach Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027 (Europejski Fundusz Społeczny+). Priorytet: FESL.07.00 – Fundusze Europejskie dla społeczeństwa. Działanie: FESL.07.04 – Usługi społeczne.
2. Wystąpienie z wnioskami o dofinansowanie w ramach *Programu Wieloletniego Senior+ na lata 2021-2025 (2025)* Moduł II: Zapewnienie funkcjonowania placówek Senior+, dotyczy Dziennego Domu Senior+ przy ul. Partyzantów 62; Klubu Senior+ przy ul. Jutrzenki 20; Klubu Senior+ przy ul. Jesionowej 13.
3. Realizacja programu p.n.: *Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2025* w ramach Funduszu Solidarnościowego.
4. Realizacja Programu MRPiPS p.n.: *Korpus Wsparcia Seniorów – edycja 2025*.
5. Realizacja projektu p.n.: *Wzgórze kreatywności – Usługi dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością oraz ich opiekunów faktycznych*.
6. Realizacja projektu p.n.: *Moja siła to rodzina*.
7. Rozwój usług opiekuńczych świadczonych w formie usług sąsiedzkich.
8. Realizacja programu MRPiPS p.n.: *Opieka wytchnieniowa dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2025*.
9. Kontynuacja realizacji *Programu rozwoju rodzinnych domów pomocy* na rok 2025.
10. Realizacja *Lokalnego Planu Deinstytucjonalizacji dla Miasta Bielska-Białej do roku 2026*.
11. Aplikowanie o dofinansowanie projektów i programów ze środków zewnętrznych, w szczególności w obszarze rozwoju usług społecznych, włączenia społecznego oraz deinstytucjonalizacji.
12. Pozyskiwanie środków z budżetu państwa na realizację zadań.
13. Realizacja zadań wynikających z powstania Społecznego Zespołu Tworzącego Alternatywne Miejsca Aktywności SZTAMA (porozumienie w tej sprawie zawarto 21.02.2024 r.).
14. Kontynuacja współpracy z lokalnymi przedsiębiorcami w celu pozyskania środków finansowych na potrzeby mieszkań treningowych i wspomaganych oraz pozyskania środków rzeczowych służących doposażeniu mieszkań treningowych i wspomaganych.
15. Kontynuacja współpracy w zakresie kwalifikowania osób/rodzin do pomocy żywnościowej z Caritas Diecezji Bielsko-Żywieckiej będącego realizatorem działań w ramach *Programu Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2027* współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus – Podprogram 2023.
16. Kontynuacja współpracy z Caritas Diecezji Bielsko-Żywieckiej w zakresie zapewnienia całodobowego schronienia w Domu Matki i Dziecka Caritas.

17. Kontynuacja współpracy z Państwową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną, Komendą Miejską Policji, Strażą Miejską, Urzędem Miejskim, Kuratorium Oświaty w Katowicach, Śląskim Oddziałem Narodowego Funduszu Zdrowia oraz Fundacją Zapobiegania i Resocjalizacji Uzależnień *Nadzieja* na rzecz profilaktyki uzależnień od środków psychoaktywnych w ramach zawartego porozumienia.
18. Kontynuacja współpracy z Centrum Integracji Społecznej prowadzonym przez Bielskie Stowarzyszenie Artystyczne *Teatr Grodzki*, Towarzystwem Pomocy im. Św. Brata Alberta – Koło Terenowe Bielsko-Biała, oraz Związkiem Polskich Kawalerów Maltańskich.
19. Realizacja zadania polegająca na weryfikacji uprawnień do świadczeń opiekuńczych i przedłużeniu ważności orzeczeń o niepełnosprawności albo stopniu niepełnosprawności w związku z wejściem w życie *Ustawy z dnia 25 września 2024 r. o zmianie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych*.
20. W związku z napływem uchodźców wojennych z terenu Ukrainy na bieżąco podejmowane są różnorodne działania, ukierunkowane na zapewnienie pomocy i wsparcia osobom oraz rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej. MOPS realizuje zadania wynikające z *Ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa* w tym m.in. objęcie wsparciem i nadzorem opiekunów tymczasowych, prowadzenie ewidencji małoletnich, którzy przybyli na terytorium Polski bez opieki osoby sprawującej faktyczną pieczę nad nimi lub przed przybyciem byli umieszczeni w pieczy zastępczej na terytorium Ukrainy; występowanie do ZUS o ustalenie prawa do świadczenia 800+ oraz *Dobry Start*; ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych i opiekuńczych dla obywateli Ukrainy.
21. Zapewnianie pomocy uchodźcom wojennym w budynku przy ul. Filarowej 50 (udostępniono 80 miejsc noclegowych – organizacja doraźnego miejsca zakwaterowania, wyżywienia oraz zapewnienie środków czystości, higieny osobistej i innych produktów). Podejmowanie działań wynikających z *Ustawy o pomocy społecznej* dla tej grupy osób.
22. Koordynacja realizacji *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych miasta Bielska-Białej na lata 2021-2030*.
23. Udział w realizacji zadań wynikających z przyjętych strategii, różnorodnych programów miejskich oraz gminnych.
24. Przygotowanie *Oceny zasobów pomocy społecznej* dla gminy i powiatu.
25. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników oraz udział w szkoleniach.
26. Zmiana formuły Gminnego Programu Prac Społecznie Użytecznych (od 01.04.2025 r. w Ośrodku realizowane będą wyłącznie prace społecznie użyteczne w wymiarze do 10 godzin tygodniowo organizowane we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy dla bezrobotnych klientów Ośrodka skierowanych przez pracowników socjalnych, w oparciu o nową *Ustawę z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia*).
27. Prowadzenie korespondencji z wykorzystaniem skrzynki do doręczeń elektronicznych.
28. Ulepszenie zasad zarządzania kluczami i systemami alarmowymi w Ośrodku z wykorzystaniem funkcjonalności depozytorów kluczy w budynkach.
29. Adaptacja wnętrza na potrzeby dostosowania stanowiska kasowego i Punktu Obsługi Interesanta dla osób niepełnosprawnych oraz przebudowa dwóch toalet w celu dostosowania dla osób niepełnosprawnych.